EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 09 09
COM(2026) 567 final

2026/0264 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo sukuriama Sąjungos inovacijų ekosistemos stiprinimo priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1001, (Europos inovacijų aktas)

{SEC(2026) 567 final} - {SWD(2026) 567 final} - {SWD(2026) 568 final}

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Europos Sąjunga (ES) pirmauja pasaulyje mokslinių tyrimų srityje ir sukuria didelę dalį pasaulio aukštos kokybės mokslinių rezultatų. Tačiau ši stiprybė nereiškia, kad inovacijų diegimo rezultatai ir komercinė sėkmė bendrojoje rinkoje ir visame pasaulyje bus proporcingi. Europoje sukurtos novatoriškos idėjos pernelyg dažnai nepasiekia rinkos, tarpvalstybinio masto arba nekuria naujų augimo sektorių. Todėl Sąjungai tenka tik nedidelė ekonominės ir visuomeninės vertės, kurią sukuria jos moksliniai ir technologiniai pranašumai, dalis, o tai riboja pasauliniu mastu konkurencingų įmonių atsiradimą ir silpnina Europos gebėjimą užsitikrinti ypatingos svarbos technologijas bei vertės grandines ir ilgalaikį našumo augimą.

Novatoriškų sprendimų kūrimo, komercializavimo ir plėtros sąlygų gerinimas tapo vienu iš pagrindinių 2024–2029 m. Komisijos politikos darbotvarkės, kurioje moksliniai tyrimai ir inovacijos laikomi Europos konkurencingumo ir tvaraus klestėjimo pagrindu, **prioritetų**. Tai taip pat labai svarbu siekiant stiprinti Sąjungos atsparumą, ekonominį saugumą ir strateginį savarankiškumą vis labiau prieštaringoje geopolitinėje aplinkoje. Atsižvelgiant į tai, siūlomu reglamentu prisidedama prie ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategijos[1] įgyvendinimo ir reaguojama į Komisijos narės E. Zaharievos įgaliojamajame rašte nustatytus įgaliojimus sukurti sistemą, kuria būtų sudarytos palankesnės sąlygos išbandyti, finansuoti ir plėtoti novatoriškus sprendimus ES.

Per pastaruosius du dešimtmečius ES ekonomikos augimas atsiliko nuo kitų stipriausios ekonomikos šalių, visų pirma Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) ir Kinijos, ekonomikos augimo, o BVP skirtumai didėjo. Labai svarbus tokius skirtumus lemiantis veiksnys yra lėtesnis našumo augimas ES. Kadangi moksliniai tyrimai ir inovacijos sudaro nemažą padidėjusio našumo dalį, Sąjungos gebėjimas žinias paversti paklausiomis inovacijomis yra labai svarbus jos ilgalaikio konkurencingumo ir klestėjimo veiksnys. Tai taip pat lemia Sąjungos gebėjimą mažinti pernelyg didelę strateginę priklausomybę, išsaugoti savo veiksmų laisvę ir užtikrinti saugią prieigą prie ypatingos svarbos technologijų, produktų ir pramonės pajėgumų.

Pagrindinis iššūkis – struktūrinės kliūtys per visą inovacijų gyvavimo ciklą. Nors ES rezultatai ankstyvojo etapo mokslinių tyrimų srityje yra geri, ji susiduria su nuolatiniais sunkumais pereinant nuo mokslinių tyrimų rezultatų prie rinkai parengtų produktų ir plečiamų įmonių. Novatoriškos įmonės susiduria su dviem esminėmis kliūtimis: atotrūkiu iki komercializacijos, kai projektai tebėra pernelyg rizikingi ar fragmentiški, kad pritrauktų privačiųjų investicijų, ir su išplečiamumu susijusiu atotrūkiu, kai įmonėms sunku plėstis dėl finansinių, reglamentavimo ir rinkos apribojimų. Šios kliūtys mažina paskatas investuoti ir riboja naujų novatoriškų įmonių ir sektorių atsiradimą.

Šioms problemoms spręsti Sąjunga pastaraisiais metais ėmėsi svarbių veiksmų. Pagrindines sąlygas kurti inovacijas padėjo gerinti ES finansavimo programos, tokios kaip programa „Europos horizontas“, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, Inovacijų fondas, Skaitmeninės Europos programa ir programa „InvestEU“, taip pat iniciatyvos,

[1] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija. Rinktis Europą startui ir plėtrai“, COM(2025) 270 *final*, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex:52025DC0270.

kuriomis siekiama stiprinti kapitalo rinkas ir Europos mokslinių tyrimų erdvę. Šiomis pastangomis taip pat remiamas platesnis Sąjungos tikslas stiprinti atsparumą, parengtį ir technologinius pajėgumus strateginės svarbos sektoriuose.

Tačiau, nepaisant šios pažangos, **tebėra didelių kliūčių ir skirtumų tarp valstybių narių**, visų pirma pereinant nuo mokslinių tyrimų prie diegimo rinkoje. Šios kliūtys ne tik kenkia inovacijų diegimo rodikliams, bet ir vilkina technologijų, kurios yra būtinos Europos saugumui, atsparumui ir ekonominiam suverenitetui, diegimą dideliu mastu.

Pirma, MTP pirkimų, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, rinkos tebėra nepakankamai išvystytos, nes nėra aiškios teisinės sistemos. ES viešųjų pirkimų direktyvos taikomos MTP paslaugoms tik tuo atveju, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- naudą gauna tik viešasis pirkėjas savo veiklai vykdyti ir
- viešasis pirkėjas visiškai atlygina už paslaugą.

Taigi, didelė dalis MTP pirkimų, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, į jų taikymo sritį nepatenka. Nuo tada, kai 2007 m. Komisija savo komunikate[2] paaiškino ikiprekybinių viešųjų pirkimų sąvoką, tokių rūšių MTP pirkimų padaugėjo, o sėkmės atvejai rodo, kad strateginis šios priemonės naudojimas leidžia ES atgauti lyderystę ir strateginį savarankiškumą aukštųjų technologijų rinkose. Tačiau apskritai visoje ES pažanga didinant investicijų lygį vis dar pernelyg lėta ir fragmentiška. Pagrindinės priežastys yra tai, kad suderintų taisyklių nebuvimas prisidėjo prie skirtingos praktikos valstybėse narėse, teisinio netikrumo ir riboto naudojimosi bendrais tarpvalstybiniais MTP pirkimais, kurie dažnai yra būtini siekiant finansinės kritinės masės, reikalingos novatoriškų technologijų plėtrai. Tai ypač problemiška strateginiuose sektoriuose, kuriuose dėl fragmentiškos paklausos, besidubliuojančių nacionalinių požiūrių ir priklausomybės nuo tiekėjų iš ES nepriklausančių valstybių Sąjunga gali tapti pažeidžiama ir jai gali kilti su pasiūla susijusi rizika. Be to, į siūlomą ES viešųjų pirkimų sistemos, t. y. Viešųjų pirkimų akto, peržiūrą numatoma neįtraukti visų formų MTP pirkimų.

Tokie MTP pirkimai yra labai svarbūs kuriant novatoriškus sprendimus, kurie gali pagerinti viešųjų paslaugų kokybę ir veiksmingumą, įveikti visuomenei kylančius iššūkius ir sukurti pakankamus pramonės pajėgumus novatoriškiems sprendimams ir technologijoms ES, kad būtų apsaugotas ES ekonominis saugumas ir strateginis savarankiškumas. Jie taip pat yra svarbi priemonė siekiant paspartinti ypatingos svarbos technologijų rinkos plėtrą, stiprinti Europos pramoninę ir technologinę bazę, didinti tiekimo saugumą ir užtikrinti, kad Sąjungoje būtų plėtojami ir diegiami strategiškai svarbūs pajėgumai. Kitos pirmaujančios pasaulio ekonomikos į MTP pirkimus investuoja 5–8 kartus daugiau nei ES[3]. Viešųjų investicijų į MTP pirkimus padidinimas nuo 0,6 iki 3 % visų viešųjų pirkimų, arba nuo 17,28 mlrd. EUR iki 86,4 mlrd. EUR, padėtų ES padidinti viešąsias investicijas į MTP maždaug 0,5 % BVP.

---

2 Komisijos komunikatas Europos parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Ikiprekybiniai viešieji pirkimai. Naujovių skatinimas siekiant užtikrinti ilgalaikes kokybiškas viešąsias paslaugas Europoje“, 2007 12 14, KOM(2007) 799 galutinis.

3 Europa Sąjunga MTP išleidžia 0,6 % viešųjų pirkimų lėšų, JAV – 3,5 %, o Pietų Korėja – 5 %. Padidinus ES investicijas į MTP iki 3 % visų viešųjų pirkimų, būtų pritraukta papildomų viešųjų investicijų į MTP, kurios sudarytų 0,5 % BVP. ES masto inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų politikos sistemų ir investicijų lyginamoji analizė.

Atsižvelgiant į tai, kad dėl to galėtų padidėti tiek pat papildomų privačiųjų investicijų į MTP, bendros investicijos į MTP Europos Sąjungoje galėtų padidėti nuo 2,2 iki 3 % BVP[4].

Antra, nepakankamas intelektinės nuosavybės vertinimo ir monetizavimo aiškumas ir palyginamumas ir toliau trukdo komercializuoti mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatus. Šiuo metu inovacijas daugiausia skatina nematerialusis turtas, o daugiau kaip 90 % įmonių vertės tam tikrose pirmaujančiose įmonėse sukuria intelektinė nuosavybė. Vis dėlto Europos Sąjungoje intelektinė nuosavybė vis dar retai naudojama kaip finansavimo užtikrinimo priemonė. Kadangi ES finansų įstaigos vis dar daugiausia dėmesio skiria materialiajam turtui ir tradicinei apskaitai, daug intelektinės nuosavybės turinčioms įmonėms sunku užsitikrinti finansavimą. Todėl iki dešimtųjų savo veiklos metų ES startuoliai pritraukia apie 50 % mažiau kapitalo nei JAV startuoliai. Dėl tokio neatitikimo susidarė didelis augimo finansavimo deficitas nedaug turto turinčioms novatoriškoms įmonėms, kuris, kaip apskaičiuota, siekia iki 18 mlrd. EUR per metus[5]. Viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl ES nėra pakankamai intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo, yra tai, kad nėra suderintos metodikos, kaip įvertinti intelektinės nuosavybės turtą. Dėl to valstybėse narėse yra susidariusios skirtingos sąlygos tokį turtą naudoti įmonių finansavimui, be kita ko, kaip skolos finansavimo įkaitą, ir į jį atsižvelgti investuojant į nuosavą kapitalą ir priimant kitus finansavimo sprendimus. Kitos svarbios priežastys yra tai, kad nėra brandžios ES masto antrinės nematerialiojo turto rinkos, ir trūksta finansų įstaigų bei novatoriškų startuolių įgūdžių, susijusių su intelektine nuosavybe užtikrintu finansavimu. Tai trukdo įmonėms gauti kapitalo bendrojoje rinkoje ir kenkia jų tarpvalstybiniam augimui ir investicijoms. Dėl to ES įmonėms prasčiau pavyksta plėsti ir komercializuoti inovacijas, ypač giliųjų technologijų ir proveržio sektoriuose, nei įmonėms iš kitų jurisdikcijų, pavyzdžiui, JAV, Kinijos ir Pietų Korėjos.

Taigi, šių dviejų kliūčių šalinimas šiuo pasiūlymu galėtų turėti didelį poveikį gerinant investicijų į MTP bendrosios rinkos veikimą ir intelektinės nuosavybės turto komercializavimą, taip remiant Europos nepriklausomumą ir konkurencingumą. Tai taip pat padėtų užtikrinti, kad Europa išlaikytų ypatingos svarbos technologijas ir susijusį intelektinės nuosavybės turtą, juos finansuotų ir didintų jų mastą, laikydamasi savo saugumo, atsparumo ir strateginio savarankiškumo tikslų. Atsižvelgiant į tai, šiuo pasiūlymu įgyvendinamos pirmininkės U. von der Leyen 2024–2027 m. Komisijos politinės gairės, kuriose nustatyti prioritetai, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos taptų mūsų ekonomikos pagrindu. **Europos inovacijų aktas** anonsuotas ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategijoje ir ES konkurencingumo kelrodyje kaip viena iš pagrindinių iniciatyvų, kuriomis siekiama stiprinti ES inovacijų ekosistemą ir didinti jos gebėjimą konkuruoti pasauliniu mastu.

Bendrasis šios iniciatyvos tikslas – pagerinti bendrosios inovacijų rinkos veikimą mažinant struktūrines kliūtis, trukdančias pateikti rinkai novatoriškus sprendimus, ir taip paspartinti jų komercializavimą ES. Šiuo tikslu tiesiogiai prisidedama prie platesnių Sąjungos prioritetų – didinti konkurencingumą, skatinti tvarų ekonomikos augimą ir didinti technologinį suverenumą, kartu stiprinant ekonominį saugumą, atsparumą ir Sąjungos gebėjimą savarankiškai veikti strategiškai svarbiose srityse.

---

4 2023 m. viešosios ir privačiosios investicijos į MTP Europos Sąjungoje sudarė 2,2 % BVP, palyginti su 3,3 % Japonijoje, 3,46 % JAV ir 4,93 % Pietų Korėjoje. Mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos rezultatų ataskaita, 2024 m. leidimas, Europos Komisija.

5 Europos investicijų bankas (2025). 2024–2025 m. investicijų ataskaita. Inovacijos, integracija ir supaprastinimas Europoje.

Tam pasiekti pasiūlymu siekiama konkrečių tikslų. Tai, be kita ko, viešųjų pirkimų, kaip inovacijų varomosios jėgos, vaidmens stiprinimas ir intelektinės nuosavybės vertinimo, komercializavimo ir naudojimo gerinimas.

Europos inovacijų aktu siekiama šių tikslų:

- Sąjungos lygmeniu sukurti suderintą MTP pirkimų, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, sistemą ir
- suteikti įgaliojimus įsteigti Sąjungos lygmens intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo kompetencijos centrą, kuris būtų Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) dalis, sukurti Sąjungos masto intelektinės nuosavybės vertinimo sistemą ir Sąjungos masto intelektinės nuosavybės rinką intelektinei nuosavybei komercializuoti.

Nuosekliai ir tikslingai sprendžiant šiuos uždavinius, siūlomu reglamentu siekiama užtikrinti, kad Europoje sukurtos novatoriškos idėjos galėtų veiksmingiau pereiti nuo mokslinių tyrimų prie rinkos, kad veikla būtų plėtojama tarpvalstybiniu mastu ir kad būtų prisidedama prie ilgalaikio Sąjungos konkurencingumo ir klestėjimo, taip pat prie jos atsparumo, ekonominio saugumo ir strateginio savarankiškumo.

1.2. Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Šiuo metu nėra išsamios Sąjungos teisės aktų sistemos, kuria būtų konkrečiai šalinamos kompleksinės kliūtys, darančios poveikį novatoriškų sprendimų kūrimui, bandymui ir plėtrai visoje bendrojoje rinkoje. Dabartinėje Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų srities politikoje daugiausia dėmesio skiriama žinių kūrimo rėmimui, bendradarbiavimo skatinimui bei mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos finansavimui, tačiau tik iš dalies atsižvelgiama į pagrindines sąlygas, lemiančias perėjimą nuo mokslinių tyrimų prie rinkos.

Siūlomu reglamentu šios esamos iniciatyvos papildomos šalinant likusias kliūtis per visą inovacijų gyvavimo ciklą, visų pirma susijusias su MTP pirkimų naudojimu ir intelektinės nuosavybės komercializavimu bei naudojimu finansuojant novatoriškas įmones.

Šiame kontekste svarbiausios Sąjungos politikos nuostatos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje yra šios:

Europos mokslinių tyrimų erdvė (EMTE) skatina ir struktūriškai remia tarpvalstybinį bendradarbiavimą mokslinių tyrimų ir plėtros (MTP) srityje ir tyrėjų judumą, visų pirma ankstyvaisiais mokslinių tyrimų ir inovacijų gyvavimo ciklo etapais. Ji iš dalies įgyvendinama pagal Sąjungos programas, pavyzdžiui, programą „Europos horizontas“, pagal kurią teikiamas finansavimas bendradarbiaujamiesiems moksliniams tyrimams, judumo programoms ir mokslinių tyrimų infrastruktūrai. Be to, yra neprivaloma koordinavimo priemonė – EMTE forumas, kuriuo naudodamosi valstybės narės derina nacionalinę mokslinių tyrimų politiką, prioritetus ir reformas.

Pagal Sąjungos finansavimo programas teikiama didelė finansinė parama mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai įvairiais inovacijų gyvavimo ciklo etapais. Visų pirma tokiomis programomis kaip „Europos horizontas“, įskaitant Europos inovacijų tarybą, taip pat programa „InvestEU“, Skaitmeninės Europos programa, Europos gynybos fondas, sanglaudos politikos fondai ir Inovacijų fondas remiamas novatoriškų sprendimų kūrimas bei demonstravimas ir tam tikru mastu jų plėtra teikiant dotacijas bei derinamąjį finansavimą, taikant rizikos pasidalijimo mechanizmus ir remiant MTP pirkimus. Nedarant poveikio kitai daugiametei finansinei programai (DFP) ir būsimų ES finansavimo programų įgyvendinimui, kitoje DFP ši finansinė parama gali būti sustiprinta padidinant Sąjungos gebėjimą sutelkti viešąsias ir privačiąsias investicijas į inovacijas ir strategines technologijas. Siūlomas

reglamentas dera su šiomis Sąjungos programomis, nes jame nesiūloma jokių finansavimo priemonių, tačiau juo bus sustiprintos pagrindinės teisinės inovacijų sąlygos visose valstybėse narėse, o tai gali įvairiais būdais papildyti ir padėti pagerinti šių Sąjungos finansavimo programų poveikį:

- pagal kelias iš šių Sąjungos finansavimo programų viešiesiems pirkėjams teikiama parama MTP pirkimams vykdyti. Ši patirtis taip pat parodė, kad vis dar trūksta viešųjų pirkėjų pasitikėjimo pradėti ikiprekybinius viešuosius pirkimus, nes nėra aiškios ES masto ikiprekybinių viešųjų pirkimų teisinės sistemos, ir taip pat parodė, kad dėl skirtingų nacionalinių viešųjų pirkimų taisyklių valstybėse narėse viešiesiems pirkėjams reikia papildomų pastangų ir laiko bendriems tarpvalstybiniams ikiprekybiniams viešiesiems pirkimams rengti. Siūlomu reglamentu padedama spręsti šį klausimą nustatant bendras MTP pirkimų, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, įgyvendinimo taisykles ir suderintą bendrų tarpvalstybinių MTP pirkimų, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, sistemą;
- pagal kai kurias iš šių Sąjungos finansavimo programų novatoriams padedama bandyti komercializuoti savo intelektinę nuosavybę arba pasinaudoti savo intelektinės nuosavybės teisėmis kaip įkaitu finansinėms investicijoms gauti. Tokia patirtis parodė, kad novatoriams kyla sunkumų ieškant tinkamų šalių, kurios būtų suinteresuotos pirkti ar licencijuoti jų intelektinę nuosavybę ir gauti iš jos naudos, kad jie gautų finansinių investicijų, nes trūksta žinių ir Sąjungos mastu pripažintos vertinimo sistemos, taip pat nėra Sąjungos masto intelektinės nuosavybės teisių rinkos. Siūlomu reglamentu padedama spręsti šį klausimą išplečiant Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos įgaliojimus – įsteigti intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo kompetencijos centrą, sukurti bendrą intelektinės nuosavybės vertinimo sistemą ir Sąjungos masto rinką intelektinės nuosavybės teisėms komercializuoti.

Vadinasi, siūlomas reglamentas dera su dabartinėmis Sąjungos politikos nuostatomis mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, nes esamos finansavimo programos papildomos nuoseklia MTP pirkimų sistema ir naujomis Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos užduotimis, kurios padės novatoriams gauti intelektine nuosavybe užtikrintą finansavimą.

1.3. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Siūlomas reglamentas yra tarpsektorinė iniciatyva, kuria siekiama visoje Sąjungoje sudaryti vienodas sąlygas novatoriams visuose sektoriuose, o ne sutelkti dėmesį į konkrečius taikymo sektorius, technologijų sritis ar pramonės šakas. Jos priemonės iš esmės yra horizontalios ir jomis visose valstybėse narėse šalinamos struktūrinės kliūtys, darančios poveikį inovacijoms imliai veiklai.

Siūlomu reglamentu papildoma būsima 28-oji bendrovių teisės sistema „EU Inc.“, kuria nustatoma neprivaloma suderinta bendrovių teisės sistema, skirta visoje Sąjungoje veikiančioms įmonėms. Pasiūlymu taip pat papildomos santaupų ir investicijų sąjungos reformos, kuriomis siekiama stiprinti Sąjungos kapitalo rinkas ir nukreipti daugiau privačiųjų santaupų į nuosavą kapitalą, rizikos kapitalą ir plėtros finansavimą, taip gerinant novatoriškų įmonių galimybes gauti finansavimą. Nepaisant tikėtinos pažangos derinant reglamentavimą pagal Europos Komisijos pasiūlymą dėl „EU Inc.“, manoma, kad ir toliau išliks didelis susiskaidymas, susijęs su tuo, kaip klostosi įmonių inovacijų gyvavimo ciklas. Toks susiskaidymas gali trukdyti įmonėms pateikti rinkai novatoriškus sprendimus, o tai galėtų

apriboti novatoriškų įmonių, įskaitant tas, kurios įsteigtos pagal suderintą „EU Inc.“ sistemą, augimo potencialą. Kitaip tariant, nors pasiūlymu „EU Inc.“ siekiama palengvinti verslo steigimą ir valdymą visoje Sąjungoje ir padėti įmonėms pritraukti investicijų, siūlomu reglamentu siekiama pašalinti tolesnes kliūtis inovacijų gyvavimo cikle, užtikrinant, kad įmonės galėtų lengviau kurti ir parduoti savo inovacijas visoje bendrojoje rinkoje.

Be to, nepaisant numatomos santaupų ir investicijų sąjungos pažangos gilinant Sąjungos kapitalo rinkas ir sutelkiant privačiąsias investicijas, kitose inovacijų gyvavimo ciklo dalyse vis dar esama didelių suvaržymų. Visų pirma kliūtys, susijusios su novatoriškų sprendimų kūrimu, bandymu, vertinimu ir ankstyvu priėmimu, ir toliau riboja investicijoms parengtų projektų bazę. Todėl, nors santaupų ir investicijų sąjunga siekiama pagerinti galimybes gauti finansavimą ir remti novatoriškų įmonių plėtrą, siūlomu reglamentu šalinamos kliūtys, trukdančios novatoriškoms idėjoms pritraukti intelektine nuosavybe užtikrintą finansavimą, ir padedama novatoriams visapusiškai pasinaudoti geresne integracija į kapitalo rinkas.

Siūlomas reglamentas taip pat grindžiamas būsimomis europinėmis verslo dėklėmis, kuriomis racionalizuojamos tarpvalstybinės viešųjų pirkimų procedūros ir ekonominės veiklos vykdytojų bei viešojo sektoriaus institucijų skaitmeninė sąveika. Europinėmis verslo dėklėmis bus sukurta ekonominės veiklos vykdytojų skaitmeninė tapatybė ir sudarytos sąlygos saugiai keistis duomenimis požymių elektroninių liudijimų forma ir naudojant saugų ryšių kanalą. Taip bus supaprastintas licencijavimas, registracija, mokesčių deklaravimas ir viešųjų pirkimų leidimai, o ekonominės veiklos vykdytojams nebereikės dubliuoti informacijos visuose portaluose, taip sumažinant administracinę naštą ir reikalavimų laikymosi išlaidas. Taigi, siūlomame reglamente numatyta, kad MTP pirkimo procedūros turi būti vykdomos tik skaitmenine forma ir, kai įmanoma, naudojantis europinėmis verslo dėklėmis arba alternatyviomis elektroninėmis priemonėmis, kurios yra sąveikios su europinėmis verslo dėklėmis.

Siūlomu reglamentu taip pat papildomos sektorių iniciatyvos, pavyzdžiui, esamas Ypatingos svarbos vaistų aktas, Debesijos ir DI plėtros aktas, Biotechnologijų I aktas ir būsimas Pažangiųjų medžiagų aktas, Biotechnologijų II aktas ir Vandenynų aktas, skirtos strateginiams sektoriams ar technologijoms, ir juo siekiama stiprinti Sąjungos, kaip aukštųjų technologijų varomosios jėgos, poziciją. Nors šiomis iniciatyvomis atitinkamais atvejais siūlomi konkretiems sektoriams pritaikyti metodai, Europos inovacijų aktu šalinamos kompleksinės spragos, darančios poveikį inovacijoms įvairiuose sektoriuose ir įvairiose technologijų srityse. Tuo pačiu metu nedaroma poveikio konkretiems sektoriams skirtoms sistemoms ir nesikišama į jas, taip užtikrinant nuoseklumą visoje Sąjungos inovacijų politikos aplinkoje.

Siūlomu reglamentu taip pat papildomos ES viešųjų pirkimų direktyvos ir siūloma jų peržiūra Viešųjų pirkimų aktu. ES viešųjų pirkimų direktyvos netaikomos ikiprekybiniams viešiesiems pirkimams, nors tam tikri MTP paslaugų pirkimai vis dar patenka į jų taikymo sritį, o MTP pirkimai yra privalomas inovacijų partnerystės procedūros elementas. Kita vertus, į Viešųjų pirkimų akto pasiūlymą visų formų MTP paslaugų pirkimai neįtraukiami, o MTP pirkimai, kaip privalomas komponentas, taip pat pašalinami iš dabartinės inovacijų partnerystės procedūros, pakeičiant ją nauja inovacijų uždavinių procedūra, kurios privalomi elementai yra bandymų etapas ir komercinio diegimo viešųjų pirkimų etapas, kuris gali apimti labai daug novatoriškų sprendimų.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

2.1. Teisinis pagrindas

Reglamento pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnis, pagal kurį Sąjunga gali priimti derinimo priemones, kad būtų užtikrintas tinkamas vidaus rinkos veikimas. To reikia siekiant pašalinti tarpvalstybines reglamentavimo ir struktūrines kliūtis, trukdančias tinkamai veikti bendrajai rinkai. Skirtingos nacionalinės MTP pirkimų taisyklės, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, yra kliūtys, trukdančios įmonėms dalyvauti ir siūlyti savo paslaugas viešiesiems pirkėjams įvairiose valstybėse narėse. Be to, skirtingi intelektinės nuosavybės vertinimo ir komercializavimo metodai trukdo novatoriams pritraukti intelektine nuosavybe užtikrintą finansavimą ir plėsti savo verslą visoje Sąjungoje. Toks nenuoseklus požiūris į MTP pirkimus ir intelektinės nuosavybės vertinimą bei komercializavimą trukdo tarpvalstybiniam prekių, paslaugų ir kapitalo judėjimui bendrojoje rinkoje.

2.2. Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Šis reglamento pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalyje nustatytą subsidiarumo principą.

Siekiant stiprinti Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, labai svarbu stiprinti Sąjungos pajėgumus kurti, komercializuoti ir plėtoti novatoriškus sprendimus. Inovacijų ekosistemos ir novatoriškų įmonių rinkos vis dažniau yra tarpvalstybinio pobūdžio, o reglamentavimas ir pagrindinės sąlygos įvairiose Sąjungos šalyse yra susiskaidę. Jei nebus imtasi Sąjungos lygmens priemonių, tikėtina, kad konkurencingumo problemos, su kuriomis šiuo metu susiduria pramonė, paskatins valstybes nares įgyvendinti dar vienašališkesnes priemones. Nors tokios pastangos gali būti pateisinamos, dėl to nacionalinės priemonės gali likti nekoordinuotos, o tarpvalstybiniai uždaviniai, neišspręsti nacionalinėmis priemonėmis, gali neigiamai paveikti bendrosios rinkos veikimą ir padidinti jos susiskaidymą, todėl Sąjunga tampa pažeidžiamesnė ir pernelyg priklausoma nuo novatoriškų sprendimų ir technologijų iš trečiųjų valstybių ir negali pasinaudoti bendrosios rinkos ištekliais, kad suteiktų naudos nacionalinėms ir Europos ekosistemoms.

Visų pirma, mastas, kurio reikia siekiant remti perėjimą nuo mokslinių tyrimų prie rinkos ir užtikrinti veiksmingą inovacijų sklaidą, viršija tai, ką gali atskirai pasiekti pavienės valstybės narės. Dėl skirtingų nacionalinių požiūrių į intelektinės nuosavybės vertinimą ir komercializavimą, siekiant pritraukti intelektine nuosavybe užtikrintą finansavimą, ir į MTP pirkimus atsiranda teisinis netikrumas, didėja išlaidos ir ribojama novatoriškų įmonių tarpvalstybinė veikla. Šie skirtumai daro tiesioginį ir akivaizdų poveikį bendrosios rinkos veikimui ir trukdo tarpvalstybiniam prekių, paslaugų ir kapitalo judėjimui Sąjungoje.

Kita vertus, Sąjungos lygmens veiksmais galima sukurti bendras pagrindines sąlygas ir užtikrinti koordinavimą tarp valstybių narių, taip sudarant sąlygas novatoriams plėtoti inovacijas, pritraukti intelektine nuosavybe užtikrintą finansavimą ir didinti mastą visoje bendrojoje rinkoje. Sąjungos lygmens veiksmais sudaromos vienodos sąlygos, mažinamas susiskaidymas ir dubliavimasis ir sudaromos palankesnės sąlygos veiksmingai paskirstyti išteklius visoje Sąjungoje.

Nė viena valstybė narė pati viena negali veiksmingai išspręsti šių problemų dėl integruoto šio iššūkio pobūdžio ir poreikio užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą kuriant, bandant, komercializuojant ir plečiant novatoriškus sprendimus visoje Sąjungoje. Todėl, siekiant

užtikrinti gerą bendrosios rinkos veikimą ir spręsti Sąjungos konkurencingumo ir strateginio savarankiškumo stiprinimo uždavinius, būtinas suderintas Sąjungos lygmens požiūris. Šioje iniciatyvoje numatytos priemonės nebūtų tokios veiksmingos, jei valstybės narės jas įgyvendintų veikdamos vienos, nes problemos, kurias siekiama išspręsti, yra susijusios su bendrąja rinka. Jos susijusios ne tik su atskiromis valstybėmis narėmis ar valstybių narių grupe, bet ir su Sąjungos pramonine baze ir visos Sąjungos masto vertės grandinėmis. Be to, mažai tikėtina, kad valstybių narių lygmeniu įgyvendinamomis priemonėmis bus tinkamai patenkinti glaudžiai tarpusavyje susijusių tiekimo grandinių poreikiai bendrojoje rinkoje, ir dėl jų galėtų dar labiau padidėti rinkos susiskaidymas, inovacijų nutekėjimas ir pramonės perkėlimas į kitas pasaulio dalis, taip pat apskritai susilpnėti Sąjungos konkurencingumas ir strateginis savarankiškumas.

Inovacijos yra tarpvalstybinis uždavinys, kuriam spręsti reikia Sąjungos lygmens veiksmų, kuriais būtų veiksmingai papildomos ir stiprinamos priemonės, kurių imamasi regioniniu, nacionaliniu ir vietos lygmenimis. Neveikimo kaina paveiks visą Europą. Jei Sąjunga nesiims tolesnių veiksmų, tikėtina, kad dabartinė padėtis išliks, todėl padidės rizika, kad Sąjunga praras strateginius pramonės pajėgumus ir gebėjimus, bendroji rinka bus dar labiau susiskaidžiusi, o Sąjunga taps labai priklausoma nuo trečiųjų valstybių siekiant žaliųjų, skaitmeninių, gynybos ir ekonominio saugumo tikslų. Tai savo ruožtu galėtų neigiamai paveikti Sąjungos ekonominį saugumą, gynybą socialinę ir teritorinę sanglaudą, visų pirma dėl poveikio užimtumui, regioninei plėtrai ir vienodoms sąlygoms naudotis pramonės sektorių teikiamomis galimybėmis.

Todėl imantis siūlomų priemonių daugiausia dėmesio būtų skiriama toms sritims, kuriose dėl reikiamų pastangų masto, spartos ir apimties Sąjungos lygmens veiksmų pridėtinė vertė yra akivaizdi. Veiksmais siekiama pagerinti novatorių verslo galimybes pateikti inovacijas rinkai, sudarant palankesnes sąlygas intelektinės nuosavybės vertinimui, komercializavimui ir naudojimui finansavimui gauti, ir padėti lengviau rasti pirmuosius klientus vykdant MTP pirkimus, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus. Taip didinamas veiksmingumas sudarant sąlygas geresniam tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, užtikrinamos sąžiningesnės galimybės novatoriškoms įmonėms, nepriklausomai nuo jų buvimo vietos, ir stiprinamas Sąjungos gebėjimas konkuruoti pasauliniu mastu. Siūlomomis priemonėmis taip pat sudaromos sąlygos didinti Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, kartu laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų jos prekybos partneriams.

2.3. Proporcingumo principas

Siūlomas reglamentas yra proporcingas jo tikslui gerinti bendrosios inovacijų rinkos veikimą. Kiekviena iš jo sudedamųjų dalių siekiama konkretaus tikslo ir tik to, kas tinkama ir būtina tam tikslui pasiekti, neviršijant to, kas reikalinga nustatytoms kliūtims pašalinti, ir neužkraunant valstybėms narėms ir paveiktiems subjektams valstybėse narėse neproporcingos naštos, kuri būtų pernelyg didelė, palyginti su numatoma nauda.

Pirma, dėl bendrų MTP pirkimų taisyklių, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, viešieji pirkėjai sutaupys daug laiko ir išlaidų tokioms procedūroms atlikti, o viešieji pirkėjai galės greičiau modernizuoti viešąsias paslaugas, o įmonės – paspartinti verslo augimą visoje bendrojoje rinkoje. Suderinta bendrų tarpvalstybinių MTP pirkimų sistema suteikia viešiesiems pirkėjams galimybę suformuoti kritinę masę, kurios reikia, kad pramonė būtų skatinama kurti ekonomiškai naudingesnius sprendimus ir kad įmonės galėtų sparčiau plėsti savo verslą visoje bendrojoje rinkoje. ES reikalavimai dėl MTP pirkimų yra proporcingi Europos MTP pajėgumams ir parengti taip, kad nebūtų užkrauta didelė finansinė našta administraciniams biudžetams. Siekiant padidinti įvairių ES sektorių ir technologijų

konkurencingumą ir taip sustiprinti Sąjungos pramoninę bazę ir užtikrinti Sąjungos strateginę autonomiją, labai svarbu sukurti eksperimentines rinkas. Toks MTP pirkimų priemonių derinys yra būtinas siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, sustiprinti Sąjungos konkurencingumą ir užtikrinti veiksmingą Sutarties principų ir Sąjungos tarptautinių viešųjų pirkimų įsipareigojimų įgyvendinimą. Jos yra proporcingos, nes jomis neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti, jomis nesukuriama papildoma našta valstybėms narėms ir viešiesiems pirkėjams, jos grindžiamos esama ir plačiai taikoma praktika ir sudaromos sąlygos lanksčiai jas praktiškai įgyvendinti.

Antra, patikėjus Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai įsteigti intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo kompetencijos centrą, taip pat sukurti Sąjungos masto intelektinės nuosavybės vertinimo sistemą ir skaitmeninę intelektinės nuosavybės rinką, novatoriams, įmonėms, universitetams ir finansiniams investuotojams sudaromos sąlygos sumažinti vertinimo išlaidas ir padidinti intelektinės nuosavybės teisių licencijavimą ir perdavimą Sąjungoje. Tai labai svarbu siekiant didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų komercializavimą visoje Sąjungoje. Remiantis esamais Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos įgaliojimais, ekspertinėmis žiniomis ir ištekliais užtikrinamas veiksmingas šių priemonių įgyvendinimas. Užtikrinant, kad vertinimo sistema būtų grindžiama geriausia praktika, susijusia su įvairių rūšių intelektinės nuosavybės teisėmis, ir kad skaitmeninė intelektinės nuosavybės rinka būtų sukurta taip, kad papildytų esamas, kartu suteikiant papildomos ES pridėtinės vertės, būtų užtikrinta, kad šios priemonės būtų proporcingos, nes jas taikant būtų naudojamasi esamomis struktūromis, taip sumažinant papildomą naštą valstybėms narėms, ir kad ES įsikištų tik tiek, kiek būtina siekiant padidinti su intelektine nuosavybe susijusių sandorių skaidrumą, palyginamumą ir prieigą prie jų.

2.4. Priemonės pasirinkimas

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnį teisės aktų leidėjas gali priimti reglamentus ir direktyvas. Kalbant apie šį pasiūlymą, reglamentas laikomas tinkamiausia priemone, nes jis taikomas nedelsiant ir suteikia galimybę nustatyti reikalavimus, kurie būtų tiesiogiai taikomi visiems viešiesiems ir privatiesiems subjektams, kuriems skirtos siūlomos priemonės. Taip bus galima užtikrinti, kad reikalavimai būtų įgyvendinami laiku ir suderintai, o tai užtikrins didesnį teisinį tikrumą. Juo bus užtikrinta nuosekli ir darni sistema visoje Sąjungoje ir užkirstas kelias nacionalinių taisyklių skirtumams, trukdantiems kurti, bandyti ir plėsti inovacijas bendrojoje rinkoje. Reglamentas yra būtinas siekiant nustatyti vienodas pagrindines sąlygas, sumažinti teisinį netikrumą ir užtikrinti vienodas sąlygas tarpvalstybiniu mastu veikiantiems novatoriams ir novatoriškoms įmonėms. Direktyvos nepakaktų numatytiems tikslams pasiekti, nes jai perkelti į nacionalinę teisę reikėtų laiko ir ji gali lemti skirtingą perkėlimą į nacionalinę teisę ir įgyvendinimą valstybėse narėse, taip įtvirtinant pagrindinių inovacijų sąlygų susiskaidymą.

Reglamentas taip pat yra reikalinga ir tinkama teisinė priemonė Reglamentui (ES) 2017/1011 iš dalies pakeisti, siekiant išplėsti Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos įgaliojimus ir užtikrinti veiksmingą išimtinės Sąjungos kompetencijos pagal SESV 207 straipsnį taikymą toms priemonėms, kurios yra susijusios su trečiųjų valstybių ekonominės veiklos vykdytojų galimybėmis dalyvauti MTP pirkimo procedūrose.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

3.1. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Šis pasiūlymas grindžiamas išsamiomis konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, surengtomis laikantis Komisijos geresnio reglamentavimo principų ir būtiniausių standartų.

Komisija pradėjo konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais dėl kliūčių inovacijoms, kurios šalinamos Europos inovacijų aktu, jau įgyvendinant ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategiją. Kvietimas teikti informaciją apie ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategiją buvo paskelbtas 2025 m. vasario 17 d.; terminas suėjo 2025 m. kovo 17 d. Surinkta informacijos iš įvairių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant įmones, verslo asociacijas, mokslinių tyrimų organizacijas, valdžios institucijas ir atskirus respondentus. Suinteresuotieji subjektai iš 36 šalių pateikė 589 atsakymus. Pagrindinės suinteresuotųjų subjektų nustatytos kliūtys buvo sunkumai novatoriškoms įmonėms dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir nepakankamos investicijos į novatoriškų sprendimų viešuosius pirkimus ES, kliūtys mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų komercializavimui ir intelektinės nuosavybės vertinimui, sunkumai novatoriškoms įmonėms naudotis mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūromis, eksperimentavimo galimybių trūkumas teisės aktuose visoje ES ir nepakankamas nacionalinės ir ES inovacijų politikos ir programų koordinavimas. 2025 m. gegužės 28 d. priimtoje ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategijoje nustatyta išsami strategija, kuria siekiama derinti ne teisėkūros ir teisėkūros priemones, kad būtų pašalintos nustatytos kliūtys inovacijoms; pastarosios turi būti šalinamos Europos inovacijų aktu.

Rengdama šį pasiūlymą Komisija paskelbė specialų kvietimą teikti informaciją ir atviras viešas konsultacijas, kad surinktų atsiliepimus konkrečiais klausimais ir nustatytų galimus teisinių kliūčių, kurios anksčiau buvo nustatytos ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategijoje, sprendimus. Tas kvietimas teikti informaciją ir atviros viešos konsultacijos buvo paskelbti 2025 m. liepos 8 d. ir baigėsi 2025 m. spalio 3 d. Surinkta informacijos iš įvairių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant įmones, verslo asociacijas, mokslinių tyrimų organizacijas, valdžios institucijas ir atskirus respondentus. Iš viso gauti 336 atsakymai į kvietimą teikti informaciją, įskaitant 193 pozicijos dokumentus. Per atviras viešas konsultacijas gauti 202 atsakymai ir 54 papildomi patvirtinamieji dokumentai.

Per viešas konsultacijas dėl Europos inovacijų akto gauti atsakymai buvo gerai pasiskirstę tarp suinteresuotųjų subjektų grupių. Įmonės ir verslo subjektai pateikė 27 % atsakymų (55 atsakymai), po jų – verslo asociacijos (23 %, 47 atsakymai) ir akademinės bei mokslinių tyrimų institucijos (16 %, 33 atsakymai). Kiti atsiliepimai gauti iš ES piliečių (8 %, 17 atsakymų), nevyriausybinių organizacijų (8 %, 17 atsakymų), valdžios institucijų (4 %, 8 atsakymai), profesinių sąjungų (2 %, 4 atsakymai), ne ES piliečių (1 %, 3 atsakymai) ir kitų suinteresuotųjų subjektų (9 %, 18 atsakymų). Iš dalyvaujančių įmonių didžiausia grupė buvo labai mažos įmonės (1–9 darbuotojai) (33 %, 18 atsakymų), po jų – didžiosios įmonės (29 %, 16 atsakymų), mažosios įmonės (20 %, 11 atsakymų) ir vidutinės įmonės (18 %, 10 atsakymų).

Atvirų viešų konsultacijų rezultatai ir atitinkama Europos inovacijų akto apibendrinamoji ataskaita buvo paskelbti 2025 m. gruodžio 4 d. ir su jais galima susipažinti internete[6].

Be to, 2025 m. spalio–lapkričio mėn. buvo surengtos tikslinės konsultacijos dėl Europos inovacijų akto, siekiant pagrįsti numatomų siūlomų priemonių sąnaudų ir naudos vertinimą. Tos konsultacijos apėmė 18 pusiau struktūruotų pokalbių su atrinktais suinteresuotaisiais subjektais iš įvairių pirmiau nurodytų sektorių, 55 atsakymus į tikslinę internetinę apklausą ir tris internetines tikslines grupes, susirinkusias 2025 m. lapkričio 24, 26 ir 27 d. Tikslinėse grupėse visų pirma siekta patvirtinti sąnaudų ir naudos analizės išvadas.

[6] Atvirų viešų konsultacijų rezultatai ir jų apibendrinamoji ataskaita, 2025 m. gruodžio 4 d., https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14593-European-Innovation-Act/public-consultation_lt.

Galiausiai, buvo surengtos tikslinės konsultacijos dėl Europos inovacijų akto su atstovais, atsakingais už mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką ir programas valstybėse narėse ir programos „Europos horizontas“ asocijuotosiose šalyse, dalyvaujančiose EIC forume. 2025 m. lapkričio mėn. EIC forumo nariai priėmė bendrą pozicijos dokumentą ir pageidavimų dėl Europos inovacijų akto sąrašą[7].

Per tuos įvairių rūšių konsultacijų etapus iš viso surinkta 1 210 atsakymų, kurie padėjo parengti šį pasiūlymą dėl Europos inovacijų akto. Apskritai suinteresuotieji subjektai pareiškė iš esmės pritariančios ES veiksmams, kuriais siekiama pašalinti nustatytas kliūtis inovacijoms. Didžioji dauguma respondentų patvirtino, kad nustatytos problemos egzistuoja ir kad Europos inovacijų akte siūlomos priemonės, kuriomis siekiama gerinti novatoriškų sprendimų kūrimą, bandymus ir plėtrą visoje bendrojoje rinkoje, yra tinkamos.

3.2. Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Rengiant šį pasiūlymą remiamasi plačia įrodymų baze, įskaitant analitinį darbą, literatūros apžvalgą, suinteresuotųjų subjektų indėlį ir ekspertų rekomendacijas.

Siekdama pagrįsti problemų ir politikos galimybių analizę, Komisija atliko dokumentų tyrimą ir peržiūrėjo atitinkamą akademinę literatūrą, politikos ataskaitas ir duomenų šaltinius. Tai, be kita ko, buvo Eurostato, Europos inovacijų diegimo rezultatų suvestinės, Bendrijos inovacijų tyrimo, nacionalinių politikos sistemų ir investicijų į inovacinių sprendimų viešuosius pirkimus Europos lyginamosios analizės ir Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) duomenys, taip pat tarptautinių organizacijų, pavyzdžiui, EBPO ir Europos patentų organizacijos (EPO), ataskaitos ir recenzuota akademinė literatūra.

Taip pat buvo pasinaudota EIC forumo darbo grupių ir ekspertų indėliu, įskaitant Komisijos paskirtos 33 šalių ekspertų grupės ataskaitą[8], kurioje buvo suformuluotos rekomendacijos ES ir EIC forumo valstybėms narėms, kaip įveikti teisines kliūtis, trukdančias plačiau įgyvendinti inovacinių sprendimų viešuosius pirkimus, įskaitant MTP pirkimus, Sąjungoje, palyginti su kitomis pirmaujančiomis pasaulio ekonomikomis.

Išorės rangovas padėjo Komisijai atlikti papildomą dokumentų tyrimą, analizuoti atvirų viešų konsultacijų ir tikslinių konsultacijų rezultatus, organizuoti tikslines grupes ir pokalbius su suinteresuotaisiais subjektais ir prisidėti prie siūlomų priemonių sąnaudų ir naudos vertinimo.

Komisijos Jungtinis tyrimų centras (JRC) teikė papildomą analitinę paramą, įskaitant kvietimo teikti informaciją analizę ir makroekonominį modeliavimą, kad būtų galima įvertinti galimą iniciatyvos poveikį.

3.3. Poveikio vertinimas

Vadovaujantis Geresnio reglamentavimo gairėmis, šis pasiūlymas dėl reglamentavimo grindžiamas poveikio vertinimu, kuriame analizuojamas poreikis spartinti novatoriškų sprendimų komercializavimą ir diegimą ir sudaryti inovacijoms palankias vienodas sąlygas novatoriškoms įmonėms plėsti veiklą visoje ES bendrojoje rinkoje, atsižvelgiant į didėjančius pasaulinio konkurencingumo iššūkius. Per poveikio vertinimą nustatytos politikos galimybės, kurias pasirinkus būtų galima pašalinti pagrindines problemų priežastis, ir įvertintas tikėtinas

---

7 Pozicijos dokumentas ir pageidavimų dėl Europos inovacijų akto sąrašas, EIC forumas, 2025 m. lapkričio mėn., https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b690e2af-d0bd-11f0-8da2-01aa75ed71a1/language-en.

8 Nepriklausomų ekspertų ataskaita „*Overcoming legal barriers for the uptake of innovation procurement in the EU*“, 2026 m. gegužės mėn., https://data.europa.eu/doi/10.2777/4586624.

jų poveikis. Jis parengtas glaudžiai konsultuojantis su Komisijos tarpžinybine iniciatyvine grupe Europos inovacijų akto klausimams.

2025 m. gruodžio 23 d. **poveikio vertinimo projektas buvo pateiktas Reglamentavimo patikros valdybai** (toliau – Valdyba). Susitikimas su Valdyba įvyko 2026 m. sausio 28 d., buvo pateikta neigiama nuomonė. Atlikus esminę peržiūrą siekiant atsižvelgti į Valdybos pastabas, 2026 m. vasario 20 d. poveikio vertinimas buvo pateiktas iš naujo. Dėl antrą kartą pateikto vertinimo Valdyba pripažino, kad padaryta reikšmingų patobulinimų, visų pirma susijusių su mažesniu siūlomų priemonių asortimentu, iniciatyvos konteksto ir taikymo srities paaiškinimu ir bendru ataskaitos pateikimu. Tačiau į kai kurias esmines pastabas, visų pirma susijusias su dubliavimosi su būsima ES viešųjų pirkimų direktyvų peržiūra vengimu, vis dar buvo sunku atsižvelgti, nes viešos konsultacijos dėl šių direktyvų peržiūros dar nebuvo užbaigtos, o planuojamos priemonės ir šių direktyvų peržiūros poveikio vertinimas tuo metu dar nebuvo parengti. Taigi, 2026 m. vasario 27 d. Valdyba vėl pateikė neigiamą nuomonę ir Europos inovacijų akto poveikio vertinimo ataskaitoje nustatė tris pagrindines sritis, kurias reikia toliau tobulinti:

(1) **užtikrinti geresnį Europos inovacijų akto viešųjų pirkimų priemonių suderinamumą** su būsima ES viešųjų pirkimų direktyvų peržiūra ir toliau vertinti viešųjų pirkimų priemonių proporcingumą ir subsidiarumą, visų pirma kiek tai susiję su privalomais inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų tikslais ir viešųjų pirkimų, kurių vertė nesiekia pagal ES sistemą nustatytų finansinių ribų, įtraukimu;

(1) **užtikrinti išsamesnę poveikio analizę** išplečiant Europos inovacijų akto priemonių vertinimą, kad jis apimtų ne tik numatomą novatoriškų įmonių grupę, nes siūlomos priemonės teisiškai neapsiriboja konkrečia įmonių kategorija. Taip pat prašoma spręsti klausimą, susijusį su tuo, kad Europos inovacijų akte nėra teisinės novatoriškų įmonių apibrėžties;

(2) **pateikti išsamesnį** kai kurių Europos inovacijų akto priemonių **sąnaudų ir naudos vertinimą**, ypatingą dėmesį skiriant šiems veiksmams:

- geriau įvertinti ekonomines išlaidas, susijusias su privalomais inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų tikslais, ir nustatyti pirmenybę Europos Sąjungai viešuosiuose pirkimuose;
- įvertinti riziką, kad pernelyg siauros apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos apibrėžtys ir principai gali neapimti potencialiai naudingų eksperimentavimo galimybių.

Valdybai pateikus antrą neigiamą nuomonę, poveikio vertinimas buvo dar kartą iš esmės peržiūrėtas siekiant pašalinti nustatytus trūkumus. Į pirmiau minėtus aspektus buvo visapusiškai atsižvelgta atliekant griežtesnę analizę ir atitinkamais atvejais patikslinant pasiūlymo taikymo sritį. Visų pirma į Valdybos pastabas buvo atsižvelgta taip:

- **viešųjų pirkimų priemonės, susijusios su inovacijoms palankiomis viešųjų pirkimų procedūromis ir pirmenybe Europos Sąjungai, buvo susiaurintos, kad dėmesys būtų sutelktas tik į viešųjų pirkėjų vykdomus MTP pirkimus.** Inovacijoms palankūs viešųjų pirkimų metodai, plačiau taikomi kitų formų viešiesiems pirkimams, buvo pašalinti iš Europos inovacijų akto taikymo srities. Be to, buvo nustatyta 216 000 EUR ES finansinė riba (atitinkanti ES finansinę ribą, naudojamą pagrindinėje Viešųjų pirkimų direktyvoje centrinei valdžiai pavaldžioms institucijoms), taip užtikrinant, kad būtų laikomasi proporcingumo ir subsidiarumo principų;

- **privalomas valstybių narių tikslas padidinti bendras inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų išlaidas buvo išbrauktas** iš Europos inovacijų akto taikymo srities;
- **įtrauktas novatoriškų įmonių, startuolių ir veiklą plečiančių įmonių apibrėžčių paaiškinimas.** Poveikio vertinime paaiškinama, kad priėmus ES rekomendaciją dėl novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių apibrėžčių, Europos inovacijų akte šios apibrėžtys į pasiūlymą nebeįtraukiamos. Kartu paaiškinama, kad pagal Geresnio reglamentavimo gaires sąnaudos ir nauda apskaičiuojamos ekonomiškai paveiktiems gyventojams (visų pirma novatoriškoms įmonėms), o ne visiems teisiškai tinkamiems subjektams. Paaiškinamas skirtumas tarp teisiškai tinkamų ir ekonomiškai paveiktų įmonių ir išsamiau paaiškinta, kaip buvo apskaičiuotas paveiktų subjektų skaičius;
- **įtraukti kiekybiniai įverčiai.** Poveikio vertinime pateikta papildoma sąnaudų ir naudos analizė, kad visos priemonės apimtų tiek standartinį sąnaudų modelį, tiek elastingumu grindžiamą kiekybinį sąnaudų ir naudos vertinimą. Visų pirma ji pridėjo su viešųjų pirkimų priemonių ekonomine rizika susijusias išlaidas, patikslino intelektinės nuosavybės vertinimo įverčius ir įtraukė specialius skirsnius, kuriuose išsamiau paaiškintos prielaidos, kuriomis grindžiamas kiekvienas įvertis;
- **apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos apibrėžtys ir principai buvo išbraukti** iš Europos inovacijų akto taikymo srities ir perkelti į Tarybos rekomendacijos dėl apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos pasiūlymą.

Valdybos nuomonė ir galutinis poveikio vertinimas bei jo santrauka skelbiami drauge su šiuo pasiūlymu.

Komisija atliko poveikio vertinimą atskirų priemonių lygmeniu ir svarstė ne daugiau kaip keturis kiekvienos priemonės variantus kaip alternatyvias politikos galimybes. Taikant šį metodą buvo galima nustatyti tinkamiausią intervencinę priemonę kiekvienai konkrečiai probleminei sričiai.

Galiausiai, tinkamiausia politikos galimybė, susijusi su Europos inovacijų aktu, apibrėžiama kaip sudėtinis dokumentų rinkinys, apimantis veiksmingiausius kiekvienos iš devynių vertintų priemonių variantus. Dėl kiekvienos priemonės pasirinktas variantas yra tas, kurio veiksmingumas, efektyvumas, nuoseklumas ir proporcingumas yra geriausi. Taigi, tinkamiausia galimybė atspindi nuoseklų visų priemonių veiksmingiausių elementų derinį, o ne vieną iš anksto nustatytą politikos priemonių rinkinį.

Tinkamiausia politikos galimybė apima šias priemones:

Pirmoji priemonė: per Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybą (EUIPO) įsteigti intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo kompetencijos centrą, taip pat sukurti Sąjungos masto intelektinės nuosavybės vertinimo sistemą ir skaitmeninę rinką. Numatoma, kad dėl šios priemonės padidės intelektinės nuosavybės perdavimo ir licencijavimo veikla ir novatorių gebėjimas pritraukti intelektine nuosavybe užtikrintą finansavimą. Apskaičiuota, kad dėl to EUIPO patirtų maždaug 712 000 EUR administracinių išlaidų ir maždaug 2,5 mln. EUR prisitaikymo išlaidų, kurios bus padengtos iš EUIPO nuosavų išteklių be įnašo iš Sąjungos biudžeto. Be to, tikimasi, kad dėl šios priemonės **įmonės sutaupys maždaug 35 mln. EUR administracinių išlaidų**. Taip pat apskaičiuota, kad dėl priemonės **įmonės kasmet turės papildomus 10,2 mlrd. EUR intelektine nuosavybe užtikrinto rizikos kapitalo ir debeto**.

Antroji priemonė: suderintos MTP pirkimų ir bendrų tarpvalstybinių MTP pirkimo procedūros nustatymas. Tikimasi, kad taikant šią priemonę **atitinkami viešieji pirkėjai sutaupys 1 mlrd. EUR per metus**, o **įmonių pelnas kasmet padidės dar 25,92 mlrd. EUR**.

Trečioji priemonė: pirmenybės Europos Sąjungai principo taikymas MTP pirkimams, numatant atsisakymo dalyvauti nuostatas, pagal kurias leidžiama pirkti iš nereglamentuojamų tiekėjų, kai nėra tinkamos alternatyvos pirkti iš reglamentuojamų tiekėjų arba kai yra neproporcingų sąnaudų skirtumų tarp reglamentuojamų ir nereglamentuojamų tiekėjų[9]. Numatoma, kad ši priemonė padės **stiprinti ES atvirą strateginį savarankiškumą**, visų pirma ypatingos svarbos technologijų ir strateginės infrastruktūros srityse, mažinant priklausomybės riziką ir remiant ES įsisteigusių tiekimo grandinių plėtrą. Taip pat apskaičiuota, kad atsisakymo dalyvauti nuostatomis **mažinamas neigiamas makroekonominis pirmenybės ES teikimo poveikis**, kuris, kaip apskaičiuota, siekia apie 464 mln. EUR.

Priemonių deriniu užtikrinamas nuoseklumas per visą inovacijų gyvavimo ciklą, šalinant tiek su pasiūla, tiek su paklausa susijusias kliūtis. Bendrai gerinant pagrindines sąlygas, prieigą prie išteklių ir rinkos galimybes, tinkamiausia galimybė maksimaliai padidina atskirų priemonių veiksmingumą ir daro bendrą poveikį, neapsiribojant jų atskiru poveikiu. Apskritai, atlikus makroekonominį modeliavimą naudojant minėtus gamybos išteklių sąnaudų ir naudos įverčius, ES BVP per dešimties metų laikotarpį padidėtų 0,25–0,42 %, palyginti su atskaitos scenarijumi be Europos inovacijų akto, o tai reiškia, kad per šį dešimties metų laikotarpį visoje ES būtų sukurta iki 507 000 naujų darbo vietų.

3.4. Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas

Pasiūlymas atitinka Komisijos supaprastinimo tikslus. Nustačius labiau suderintus mokslinių tyrimų ir plėtros viešųjų pirkimų vykdymo metodus visoje Sąjungoje ir pavedus Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai sukurti bendrą intelektinės nuosavybės vertinimo sistemą, ES masto rinką intelektinei nuosavybei komercializuoti ir intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo kompetencijos centrą, sumažėja novatorių išlaidų dubliavimasis, informacijos asimetrija ir paieškos bei sandorių išlaidos.

Tais atvejais, kai numatoma pradėti vykdyti naują veiklą, pasiūlymas grindžiamas esamomis sistemomis ir procesais, taip apribojant papildomą administracinę naštą.

Numatoma, kad valdžios institucijos patirs nedidelių papildomų prisitaikymo išlaidų (45 mln. EUR), nes reikės daugiau mokymų, kad būtų galima taikyti MTP pirkimų metodus ir teikti pirmenybę ES. Tikimasi, kad ES viešasis sektorius patirs prisitaikymo išlaidų (2,4 mln. EUR), susijusių su ES intelektinės nuosavybės vertinimo sistemos, intelektinės nuosavybės centro ir ryšių užmezgimo platformos kūrimu. Tačiau šias papildomas administracines išlaidas atsveria gerokai mažesnės grynosios administracinės išlaidos.

Įmonėms ir viešiesiems pirkėjams papildomų administracinių išlaidų nenumatoma, nes siūlomu reglamentu jiems nenustatoma papildomų įpareigojimų. Priešingai, tikimasi, kad įmonės papildomai sutaupys administracinių išlaidų:

- 1 mlrd. EUR per metus viešiesiems pirkėjams, siekiantiems vykdyti MTP pirkimus, dėl suderintos MTP pirkimų sistemos, įskaitant bendrus tarpvalstybinius MTP pirkimus;

[9] Reglamentuojami tiekėjai šiuo atveju yra tiekėjai iš ES valstybių narių ir trečiųjų valstybių, kurios yra sudariusios tarptautinius susitarimus su Sąjunga, Sąjungai įsipareigojus leisti toms trečiosioms valstybėms dalyvauti MTP paslaugų viešuosiuose pirkimuose.

- 35 mln. EUR per metus daug intelektinės nuosavybės turinčioms įmonėms dėl labiau suderinto požiūrio į intelektinės nuosavybės vertinimą ir paprastesnio intelektinės nuosavybės licencijavimo ir perdavimo per intelektinės nuosavybės rinką.

Taigi, apskritai tikimasi, kad pasirinkus tinkamiausią politikos galimybę nuo pirmųjų metų tiek viešojo, tiek privačiojo sektorių suinteresuotieji subjektai **per metus sutaupys maždaug 1,1 mlrd. EUR grynųjų metinių išlaidų (bendrai administracinių ir prisitaikymo išlaidų)**, palyginti su atskaitos scenarijumi. Tikimasi, kad paskesniais metais grynosios sutaupytos lėšos toliau didės, nes vienkartinės prisitaikymo išlaidos laipsniškai išnyks ir išliks tik pasikartojančios administracinės išlaidos.

4. PAGRINDINĖS TEISĖS

Siūlomas reglamentas grindžiamas nediskriminaciniu požiūriu ir juo skatinamas skaidrumas ir vienodas požiūris. Manoma, kad jis neturės didelio poveikio pagrindinėms teisėms, saugomoms pagal Sąjungos sutartis ir Pagrindinių teisių chartiją.

5. POVEIKIS BIUDŽETUI

Prognozuojamas poveikis išlaidoms ir darbuotojų skaičiui 2028 m. ir vėlesniu laikotarpiu pridedamas tik paaiškinimo tikslais, nedarant išankstinių išvadų dėl kitos daugiametės finansinės programos. Finansavimo šaltinis ir Sąjungos finansinio įsipareigojimo apimtis laikotarpiu po 2027 m. ir toliau priklauso nuo tarpinstitucinių derybų dėl 2028–2034 m. DFP rezultatų ir jie bus nustatyti vėliau taikant metinę biudžeto procedūrą. Visi asignavimai ir darbuotojų skaičius nuo 2028 m. yra orientaciniai. Šis pasiūlymas turi poveikį Komisijos biudžetui. Konkrečiai, jam įgyvendinti reikės maždaug 3 etato ekvivalentų kasmet. Biudžeto reikės daugiausia numatytam reglamento įgyvendinimo rėmimo ir stebėjimo darbui atlikti, taip pat reglamente numatytiems deleguotiesiems ir įgyvendinimo aktams rengti. Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų biudžeto poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

6. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlymą sudaro trys skyriai. Jo struktūra tokia:

I skyriuje pateikiamos bendrosios nuostatos, kuriomis nustatomas siūlomo reglamento dalykas ir taikymo sritis, taip pat pateikiamos reglamente vartojamų terminų apibrėžtys. Jame paaiškinama, kad reglamento I skyrius taikomas tik MTP paslaugų viešiesiems pirkimams, kurie nepatenka į Direktyvos (ES) 2014/23, Direktyvos (ES) 2014/24 ir Direktyvos (ES) 2014/25 taikymo sritį, ir paaiškinama, kad reglamento III skyrius taikomas tik Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai.

II skyriuje nustatomos bendros MTP pirkimo procedūrų, įskaitant bendrus MTP pirkimus, įgyvendinimo taisyklės.

III skyriuje nustatomos užduotys, šiuo reglamentu pavedamos Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai: sukurti bendrą intelektinės nuosavybės vertinimo sistemą, ES masto rinką intelektinei nuosavybei komercializuoti ir kompetencijos centrą, kuris padėtų novatoriams gauti intelektine nuosavybe užtikrintą finansavimą.

2026/0264 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo sukuriama Sąjungos inovacijų ekosistemos stiprinimo priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1001, (Europos inovacijų aktas)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[(1)],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[(2)],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) tebėra didelių kliūčių, trukdančių inovacijoms patekti į rinką ir novatoriškoms įmonėms plėsti veiklą Sąjungoje. Novatoriams trūksta galimybių pateikti novatoriškas idėjas Sąjungos masto viešųjų pirkimų rinkai, nes nėra bendros mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų viešųjų pirkimų (toliau – MTP pirkimai) teisinės sistemos ir nepakankamai išvystyta intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo vidaus rinka. Nacionalinės priemonės, kuriomis siekiama šalinti tokias sudėtingas nacionalines sienas peržengiančias kliūtis, yra fragmentiškos ir gali pakenkti vidaus rinkos veikimui. Dėl tokio susiskaidymo kyla kliūčių tarpvalstybinei prekybai Sąjungoje ir iškraipoma vidaus rinka. Todėl būtina nustatyti suderintas priemones, kad būtų užtikrintas tinkamas vidaus rinkos veikimas;

(2) Europos Audito Rūmai[10] paragino Komisiją spręsti žemo konkurencijos lygio viešųjų pirkimų srityje Sąjungoje problemą. Aktyvėjant Sąjungos ekonomikos skaitmenizacijai ir visoje Sąjungoje didėjant viešųjų pirkėjų paklausai Sąjungoje kuriamiems novatoriškiems sprendimams, didėja ekonominės veiklos vykdytojų tarpvalstybinis susidomėjimas dalyvauti MTP pirkimuose, kuriuos rengia viešieji pirkėjai iš kitų valstybių narių. Nors Europos Parlamento ir Tarybos direktyvomis 2014/23/ES[11], 2014/24/ES[12] ir 2014/25/ES[13] suderinamos į jų taikymo sritį

(1) OL C […], […], p. […].
(2) OL C […], […], p. […].
10 Specialioji ataskaita 28/2023.Viešieji pirkimai ES. Europos Audito Rūmai, 2023 m. gruodžio mėn., https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2023-28/SR-2023-28_LT.pdf.
11 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

patenkančių viešųjų pirkimų procedūros, į jų taikymo sritį nepatenkančių viešųjų pirkimų procedūros šiuo metu daugiausia reglamentuojamos fragmentiškomis nacionalinėmis taisyklėmis arba joms netaikomos nacionalinės viešųjų pirkimų taisyklės ir taikomi tik pagrindiniai Sutartyse nustatyti principai, kaip juos aiškina Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Tai susiję su dauguma MTP pirkimų, visų pirma tų, kurie nepatenka į tų direktyvų taikymo sritį, nes įsigytų MTP paslaugų teikiamą naudą gauna ne tik viešasis pirkėjas savo veiklai vykdyti, kaip yra rengiant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, arba dėl to, kad viešasis pirkėjas ne visiškai atlygina už įsigytas MTP paslaugas[14]. Tačiau vien šių principų taikymas nesuteikia pakankamo teisinio aiškumo viešiesiems pirkėjams, nepašalina tarpvalstybinio susiskaidymo įgyvendinant MTP pirkimus ir struktūrinių kliūčių viešiesiems pirkėjams dalyvauti bendruose tarpvalstybiniuose MTP pirkimuose. Dėl tos priežasties tam tikrą vertę viršijantiems MTP pirkimams turėtų būti priimtos bendros taisyklės, siekiant užtikrinti, kad tie principai būtų įgyvendinami praktiškai ir taip būtų užtikrintas tinkamas vidaus rinkos veikimas;

(3) vykdant MTP pirkimo procedūras, kurioms netaikomas Direktyvos 2014/23/ES 25 straipsnis, Direktyvos 2014/24/ES 14 straipsnis ir Direktyvos 2014/25/ES 32 straipsnis, turėtų būti reikalaujama, kad viešieji pirkėjai taikytų šio reglamento nuostatas. Tačiau dėl viešųjų pirkimų gynybos srityje ypatumų šios srities MTP pirkimai yra ypač jautrūs, todėl valstybėms narėms neretai reikia aukšto lygio konfidencialumo ir didesnio lankstumo. Todėl neturėtų būti reikalaujama, kad viešieji pirkėjai šio reglamento nuostatas taikytų MTP pirkimams, kuriems taikomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/81/EB[15] nustatytos MTP pirkimų išimtys;

(4) MTP pirkimo procedūrų skaitmenizavimas yra labai svarbus tinkamam vidaus rinkos veikimui, nes gali gerokai sumažinti administracinę naštą, padidinti veiksmingumą ir skaidrumą. Todėl visos MTP pirkimo procedūros, kurioms taikomas šis reglamentas, turėtų būti vykdomos, kai įmanoma, naudojantis europinėmis verslo dėklėmis arba alternatyviomis elektroninėmis priemonėmis, kurios yra sąveikios su europinėmis verslo dėklėmis;

(5) siekiant pagerinti verslo galimybes vykdant MTP pirkimus ir padidinti konkurenciją skiriant MTP pirkimo sutartis, turėtų būti dar labiau palengvintas ekonominės veiklos vykdytojų grupių dalyvavimas. Tai ypač svarbu MVĮ, novatoriškiems startuoliams ir novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms, kurioms dažnai sunku pasinaudoti galimybėmis dalyvauti stambesniuose MTP pirkimuose. Taigi, ekonominės veiklos vykdytojų grupių dalyvavimą ir bendrų pajėgumų naudojimą reglamentuojančios

---

12 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, (OL L 94, 2014 3 28, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

13 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB, (OL L 94, 2014 3 28, p. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

14 Pagal Direktyvos 2014/23/ES 25 straipsnį, Direktyvos 2014/24/ES 14 straipsnį ir Direktyvos 2014/25/ES 32 straipsnį tos direktyvos taikomos MTP paslaugų viešiesiems pirkimams tik tuo atveju, kai naudą gauna tik viešasis pirkėjas savo veiklai vykdyti ir už suteiktą paslaugą visiškai atlygina viešasis pirkėjas.

15 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76–136, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

taisyklės turėtų būti patikslintos ir supaprastintos, kartu užtikrinant, kad būtų nustatyti tik reikalavimai, būtini tinkamam MTP pirkimo sutarties vykdymui;

(6) MTP pirkimo sutarties dalių subranga tebėra praktiška ir veiksminga ekonominės veiklos vykdytojų bendradarbiavimo priemonė. Šiame reglamente nustatytomis subrangos taisyklėmis turėtų būti išsaugota laisvė sudaryti sutartis ir sudarytos palankesnės sąlygos MVĮ, novatoriškiems startuoliams ir novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms patekti į rinką, kad jie galėtų veiksmingai dalyvauti MTP pirkimuose ir susijusiose tiekimo grandinėse. Tačiau pagal šį reglamentą neturėtų būti leidžiama sudaryti subrangos sutarčių dėl visos MTP pirkimo sutarties, visų pirma siekiant išvengti piktnaudžiavimo subranga, ypač sektoriuose, kurie gali būti labiau pažeidžiami išnaudojimo darbe požiūriu dėl su sąnaudomis susijusio spaudimo ir sudėtingų subrangos grandinių. Kai konkretų produktą, komponentą ar paslaugą, kurie yra būtini MTP vykdyti viešojo intereso labui, gali gauti tik ekonominės veiklos vykdytojas, įsisteigęs šalyje, kuri neturi galimybės dalyvauti MTP pirkimuose, viešasis pirkėjas turėtų turėti galimybę leisti naudoti tą produktą, komponentą ar paslaugą, be kita ko, subrangos būdu;

(7) nesikonsultuodami su rinka, viešieji pirkėjai rizikuoja pradėti MTP pirkimo procedūras, grindžiamas konkurso specifikacijomis, kurios nėra pakankamai pritaikytos prie faktinių rinkos dalyvių pajėgumų, kuriomis pirmenybė teikiama įsitvirtinusiems sprendimams arba kuriomis nesuteikiama pakankamai galimybių novatoriškiems sprendimams. Todėl turėtų būti nustatytos bendros taisyklės, kuriomis būtų užtikrinta, kad, rengiant tokias procedūras, pirminės rinkos konsultacijos būtų vykdomos skaidriai ir viešai prieinamu būdu;

(8) derybos su galimybe derėtis etapais gali suteikti viešiesiems pirkėjams galimybę pagerinti perkamų MTP paslaugų kokybę, veiksmingumą ir bendrą vertę bei jų numatomus rezultatus, ypač tais atvejais, kai dėl pirkimo objekto reikia pritaikyti pirkimo dokumentus prie veiklos ir inovacijų poreikių arba suderinti kitus strateginius aspektus. Toks neprivalomas lankstumas turėtų būti suteiktas viešiesiems pirkėjams, kad jie galėtų nuspręsti palikti galimybę derėtis dėl tam tikrų pirkimo dokumentų elementų, įskaitant mokėjimo grafiką arba ginčų sprendimo mechanizmą, taip panaikinant vieną iš didžiausių MVĮ dalyvavimo viešuosiuose pirkimuose kliūčių;

(9) pagal tarptautinę ir ES viešųjų pirkimų teisinę sistemą MTP pirkimai, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, gali apimti ribotą prototipų arba pirmųjų produktų, paslaugų ar darbų gamybą, teikimą ir tiekimą, siekiant įtraukti eksploatacinio bandymo rezultatus ir įrodyti, kad produktas, paslauga ar darbas yra tinkami gaminti, teikti arba tiekti tokiais kiekiais, kurie atitinka priimtinus kokybės standartus, o viešieji pirkėjai gali įgyti nuosavybės teisę į šį ribotą prototipų arba pirmųjų produktų, paslaugų ar darbų, kurie viešojo pirkėjo prašymu buvo sukurti vykdant tą konkrečią MTP paslaugų pirkimo sutartį ir dėl jos, rinkinį. MTP paslaugų pirkimo metu viešieji pirkėjai negali įgyti nuosavybės teisių į pirmųjų produktų, paslaugų ar darbų prototipus, kurie nebuvo sukurti jų pačių prašymu arba kurie buvo sukurti pagal kitas sutartis. Siekiant užtikrinti skaidrumą ekonominės veiklos vykdytojams, bendromis taisyklėmis užtikrinama, kad viešieji pirkėjai MTP pirkimo dokumentuose nurodytų, ar numatoma galimybė įgyti nuosavybės teisę į šį ribotą sukurtų prototipų arba pirmųjų produktų, paslaugų ar darbų rinkinį;

(10) tam tikrų produktų, paslaugų ar darbų, kuriuos reikia pirkti po MTP pirkimų siekiant apsaugoti Sąjungos ar jos valstybių narių saugumo ar viešosios saugos interesus, be kita ko, siekiant išvengti ypatingos svarbos technologijų tiekimo stygiaus, viešieji

pirkėjai, pradėdami MTP pirkimus, turėtų galėti užtikrinti, kad jie galės pagal atskirą viešųjų pirkimų procedūrą įsigyti reikiamą produktų, paslaugų ar darbų kiekį, gautą vykdant MTP pirkimus. Taigi, bendromis nuostatomis viešiesiems pirkėjams turėtų būti suteikta galimybė į MTP pirkimo sutartis įtraukti nuostatas, kuriomis jiems suteikiama pirmumo teisė įsigyti iš anksto nustatytą tokių produktų, paslaugų ar darbų kiekį ar už iš anksto nustatytą sumą prieš tai, kai jie pasiūlomi kitiems potencialiems pirkėjams. Į MTP pirkimo sutartis įtraukus pirmumo teisę pirkti, viešiesiems pirkėjams nesuteikiama teisė vėliau perkant tuos produktus, paslaugas ar darbus pirmenybę teikti rangovams, dalyvavusiems MTP pirkimuose. Visi tokie pirkimai turi būti vykdomi laikantis taikytinų Sąjungos viešųjų pirkimų taisyklių;

(11) kaip išaiškinta Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, iš Sąjungos viešųjų pirkimų teisės kylančios teisės netaikomos ekonominės veiklos vykdytojams iš trečiųjų valstybių, su kuriomis Sąjunga nėra sudariusi prekybos susitarimų, kuriais atveriama jos viešųjų pirkimų rinka. Siekiant užtikrinti veiksmingą tos jurisprudencijos taikymą ir sustiprinti Sąjungos strateginį savarankiškumą, turėtų būti priimtos bendros nuostatos, pagal kurias galimybė dalyvauti MTP pirkimuose apskritai būtų suteikiama ekonominės veiklos vykdytojams tik iš tų trečiųjų valstybių, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi prekybos susitarimus, kuriais atveriama MTP pirkimų rinka. Tais atvejais, kai dėl to pritrūktų pasiūlymų arba atsirastų neproporcingų išlaidų, viešiesiems pirkėjams turėtų būti leidžiama leisti dalyvauti MTP pirkimuose ir ekonominės veiklos vykdytojams iš trečiųjų valstybių, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi tarptautinius susitarimus, kuriais atveriama jos viešųjų pirkimų rinka neįsipareigojus atverti jos MTP pirkimų rinkos. Jei šalys kandidatės su Sąjunga yra sudariusios susitarimą, kuriame numatyta galimybė dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, ekonominės veiklos vykdytojai iš tų šalių turėtų būti laikomi ekonominės veiklos vykdytojais, kuriems taikoma šio reglamento 11 straipsnio 4 dalis, laikantis atitinkamame susitarime nustatytų sąlygų. Šis požiūris atspindi plėtros perspektyvą ir laipsnišką šalių kandidačių integraciją į Sąjungos vidaus rinką ir juo siekiama remti glaudesnę ekonominę integraciją, skatinti teisės aktų derinimą ir stiprinti Sąjungos taisyklių ir standartų taikymą artimiausiose kaimyninėse šalyse. Kai tai pagrįsta Sąjungos ar jos valstybių narių saugumo ir viešosios saugos interesais, viešieji pirkėjai turėtų galėti dar labiau apriboti galimybę dalyvauti MTP pirkimuose ir leisti dalyvauti tik ekonominės veiklos vykdytojams, kurie yra iš yra valstybių narių ir kurių nekontroliuoja trečioji valstybė. Kai Sąjunga remia MTP pirkimo procedūrą pagal Sąjungos programas ir priemones, įskaitant bandomuosius projektus ar parengiamuosius veiksmus, turėtų būti paaiškinta, kad viešieji pirkėjai turi užtikrinti Sąjungos paramos sąlygų laikymąsi ir tais atvejais, kai šios sąlygos papildo pagal šį reglamentą nustatytas taisykles arba nuo jų nukrypsta;

(12) siekiant užtikrinti veiksmingą ir nuoseklų tarptautinės aprėpties taikymą ir galimybę naudotis MTP pirkimų nuostatomis visose MTP pirkimo procedūrose, būtinos aiškios ir vienodos kilmės nustatymo taisyklės. Todėl šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos kilmės taisyklės, pagal kurias būtų taikomos šiame reglamente nustatytos taisyklės dėl galimybės dalyvauti MTP pirkimo procedūrose;

(13) ekonominės veiklos vykdytojams neturėtų būti leidžiama dalyvauti MTP pirkimo procedūrose, jei jie galutiniu teismo sprendimu buvo nuteisti už sunkius Sąjungos teisės aktuose apibrėžtus nusikaltimus. Reputacijos susigrąžinimo priemonių neturėtų būti leidžiama taikyti dėl privalomų pašalinimo pagrindų, o dėl neprivalomų pašalinimo pagrindų, susijusių su ekonominės veiklos vykdytojų patikimumu, tie veiklos vykdytojai turėtų turėti galimybę įrodyti savo patikimumą pasinaudodami

reputacijos susigrąžinimo priemonėmis. Tame kontekste reikėtų tinkamai atsižvelgti į bet kokį bendradarbiavimą su tyrimą atliekančiomis institucijomis, kuriuo siekiama išsiaiškinti atitinkamus faktus ir aplinkybes. Valstybės narės neturėtų įtraukti kitų pašalinimo pagrindų, grindžiamų kriterijais, susijusiais su konkurso dalyvio profesine padėtimi: tai vis dėlto neturėtų trukdyti valstybėms narėms įtraukti kitų teisėtų pašalinimo pagrindų, pavyzdžiui, tų, kuriais siekiama užkirsti kelią grėsmėms nacionaliniam saugumui arba jas šalinti;

(14) siekiant užtikrinti lygias galimybes visiems ekonominės veiklos vykdytojams visoje Sąjungoje, būtina nustatyti bendras taisykles, kuriomis būtų nustatyta, kad viešieji pirkėjai MTP pirkimo procedūrose netaikytų pašalinimo pagrindų, atrankos kriterijų ir finansinės garantijos reikalavimų, kurie būtų neproporcingi MTP pirkimo sutarties taikymo sričiai ir pobūdžiui. Tais atvejais, kai reikalaujama taikyti privalomus pašalinimo pagrindus, atrankos kriterijų ir finansinių garantijų reikalavimų taikymas turėtų likti neprivalomas ir jie neturėtų būti taikomi tais atvejais, kai to nereikia siekiant užtikrinti gerus MTP pirkimų rezultatus. Viešieji pirkėjai neturėtų reikalauti ankstesnės patirties, susijusios su pačiomis MTP pirkimo sutartimis, išskyrus atvejus, kai tai griežtai pateisinama dėl atitinkamų MTP paslaugų pobūdžio, taip pat turėtų vengti pernelyg didelių administracinių ir finansinių reikalavimų, dėl kurių novatoriškos įmonės gali be reikalo netekti galimybių dalyvauti MTP pirkimuose. Tais atvejais, kai reikalingi minimalieji finansinio pajėgumo reikalavimai, novatoriški startuoliai ar veiklą plečiančios įmonės, kurie neturi apyvartos ar finansinių ataskaitų, tačiau yra techniškai ir finansiškai perspektyvūs, nes turi kitų finansinių išteklių, pavyzdžiui, rizikos kapitalo investicijų ar vertingo intelektinės nuosavybės turto, neturėtų būti diskvalifikuojami. Kai reikia finansinių garantijų, novatoriškiems startuoliams, veiklą plečiančioms įmonėms ir MVĮ jos turėtų būti sumažintos, o viešieji pirkėjai turėtų laiku sumažinti arba grąžinti finansines garantijas, kai jos nebėra pagrįstos;

(15) siekiant užtikrinti, kad inovacijos padėtų gerinti viešųjų paslaugų kokybę ir stiprinti strateginį savarankiškumą vykdant MTP pirkimus, viešieji pirkėjai turėtų taikyti sutarties skyrimo kriterijus ir sutarties vykdymo stebėsenos kriterijus, grindžiamus pasiūlymo kokybe ir poveikiu inovacijoms, o ne tik kaina. Todėl turėtų būti nustatytos bendros taisyklės, kaip tokie kriterijai turėtų būti suformuluoti, kad būtų atsižvelgta į pasiūlymo pridėtinę vertę vidaus rinkai. MTP pirkimo sutartys turėtų būti skiriamos remiantis geriausio kainos ir kokybės santykio metodu. Todėl šiame reglamente turėtų būti numatytas minimalus 50 % lyginamasis svoris, taikomas kokybės kriterijams, ir minimalus 15 % lyginamasis svoris, taikomas su inovacijomis susijusiems sutarties skyrimo kriterijams sutarties skyrimo etape;

(16) pernelyg išsamūs reikalavimai neretai tampa vienu iš veiksnių, be reikalo varžančių ekonominės veiklos vykdytojų dalyvavimą, ir gali trukdyti inovacijoms. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas konkurencingoms MTP pirkimų rinkoms, MTP paslaugų, kurios yra MTP pirkimų objektas, charakteristikos paprastai turėtų būti formuluojamos pirmenybę teikiant funkciniams reikalavimams ir, jei reikia, veiksmingumo reikalavimams, o ne nustatant norminius reikalavimus. Tai galėtų apimti nurodymą, kurias funkcijas turėtų būtinai apimti bandymai: pavyzdžiui, apkrovos bandymas arba bandymas nepalankiausiomis sąlygomis, nė vienas iš tų bandymų arba jie abu. Taip pat galėtų būti nurodyta, kokie turi būti numatomi bandymo rezultatai, pavyzdžiui, koks turi būti reikalaujamas bandymo duomenų, kurie turi būti gauti atlikus bandymą, tikslumas;

(17) leidžiant rangovams išlaikyti savo intelektinės nuosavybės teises, MTP pirkimai pritraukia daugiau ir geresnės kokybės pasiūlymų ir viešieji pirkėjai sutaupo intelektinės nuosavybės registravimo, priežiūros ir bylinėjimosi išlaidų. Tai taip pat suteikia rangovams galimybę komercializuoti savo MTP rezultatus ir parduoti sukurtus produktus bei paslaugas rinkai naudojantis masto ekonomija. Viešieji pirkėjai turėtų galėti išlaikyti savo laisvę vykdyti veiklą ir išvengti susisaistymo su tiekėju, gaudami tinkamas teises naudoti MTP rezultatus sau ir kitiems savo rangovams. Jei rangovai MTP rezultatų nekomercializuoja arba MTP rezultatus panaudoja taip, kad tai prieštarauja viešajam interesui, viešieji pirkėjai turėtų turėti rangovų MTP rezultatų licencijavimo arba perdavimo galimybę, tačiau tai turėtų būti daroma tik laikantis taikytinos nacionalinės ir Sąjungos teisės ir kitų tarptautinių įsipareigojimų dėl intelektinės nuosavybės, kad rangovai nepagrįstai neprarastų savo intelektinės nuosavybės teisių. Todėl reikėtų nustatyti bendras taisykles, kuriomis būtų skatinama, kad vykdant MTP pirkimus su rezultatais ir intelektinės nuosavybės teisėmis susijusią riziką ir naudą rinkos sąlygomis dalytųsi viešieji pirkėjai ir rangovai. Vykdant MTP pirkimus, kurie nėra ikiprekybiniai viešieji pirkimai, tinkamai pagrįstais viršesnio viešojo intereso atvejais turėtų būti galima nukrypti nuo rizikos ir naudos pasidalijimo rinkos sąlygomis, kad viešieji pirkėjai galėtų įsigyti rangovų sukurtos intelektinės nuosavybės teises;

(18) būtina patikslinti tam tikrus su sutarties vykdymu susijusius aspektus, kurie yra glaudžiai susiję su pačia MTP pirkimo procedūra, įskaitant mokėjimus, sutarčių nutraukimą ir sutarčių pakeitimus. Siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį likvidumui ir kuo mažiau apsunkinti ekonominės veiklos vykdytojų finansų valdymą, svarbu laiku atlikti mokėjimus ir tinkamai naudoti išankstinius mokėjimus. Turėtų būti apibrėžtos pareigos nutraukti vykdomas sutartis, kad būtų užkirstas kelias Sutartyje nustatytų pareigų ar pašalinimo pagrindų pažeidimams. Reikėtų ne tik toliau leisti viešiesiems pirkėjams iš dalies keisti MTP pirkimo sutartis nuo pat pradžių numatytais atvejais, bet ir paaiškinti, kaip MTP pirkimo sutartys gali būti keičiamos nenumatytomis sąlygomis. Tas nuostatas turėtų būti galima geriau taikyti tais atvejais, kai pakeitimas pateisinamas nepradedant naujos MTP pirkimo procedūros. Tačiau pakeitimų vertė, palyginti su pradine MTP pirkimo sutartimi, turėtų būti laikoma tik *ex ante* skelbimo ir galimos peržiūros siekiant kovoti su galimu piktnaudžiavimu riba;

(19) būtina užtikrinti teisinį tikrumą dėl to, kaip viešieji pirkėjai gali teisingai taikyti MTP pirkimų vertės inžineriją, nes taip viešieji pirkėjai sutaupo daug lėšų ir pagerina kokybę[16], nes suteikiama galimybė lanksčiai keisti MTP pirkimo sutartis, kad į jas būtų įtrauktos sutarties vykdymo metu atsirandančios inovacijos. Todėl turėtų būti nustatytos bendros taisyklės, kuriomis būtų skatinamas vertės inžinerijos naudojimas vykdant MTP pirkimus, visų pirma didelės vertės MTP pirkimo sutartyse, kuriose galimas poveikis sąnaudų ar kokybės gerinimui yra didžiausias;

(20) MTP pirkimuose skiriant kelias sutartis sudaromos palankesnės sąlygos naujiems rinkos dalyviams patekti į rinką, o viešiesiems pirkėjams – sumažinti MTP ir numatomų rezultatų išlaidas, nes vykdoma konkurencinė plėtra etapais (toliau – konkurencinė plėtra). Tai taip pat padeda viešiesiems pirkėjams po MTP pirkimų išlaikyti konkurencingą tiekimo grandinę ir sumažinti pernelyg didelę priklausomybę nuo pavienių ekonominės veiklos vykdytojų. Todėl turėtų būti nustatytos bendros taisyklės dėl kelių sutarčių skyrimo vykdant MTP pirkimus. Kalbant apie MTP

[16] Nepriklausomų ekspertų ataskaita „*Overcoming legal barriers for the uptake of innovation procurement in the EU*“, 2026 m. gegužės mėn., https://data.europa.eu/doi/10.2777/4586624.

pirkimus, kurie nėra ikiprekybiniai viešieji pirkimai, viešieji pirkėjai turėtų galėti tinkamai pagrįstais viršesnio viešojo intereso atvejais nukrypti nuo kelių sutarčių skyrimo principo;

(21) kai vykdoma konkurencinė plėtra etapais, viešieji pirkėjai taip pat gali sumažinti rangovų skaičių po kiekvieno MTP etapo, o tai mažina viešiesiems pirkėjams kylančią MTP ir investavimo riziką. Etapiškumas taip pat suteikia rangovams galimybę plėsti savo verslą atsižvelgiant į didėjančias užduotis ir sutarčių dydį vienas po kito einančiais MTP etapais, o tai dar labiau palengvina mažesnių įmonių ir naujų rinkos dalyvių patekimą į rinką. Etapiškumas taip pat gali padėti geriau remti pramoninius mokslinius tyrimams ir eksperimentinę plėtrą, kad būtų panaikintas nuolatinis atotrūkis tarp mokslinės kompetencijos ir pramoninio diegimo Sąjungoje. Todėl turėtų būti nustatytos bendros taisyklės dėl konkurencinės plėtros etapais MTP pirkimuose. MTP pirkimų, kurie nėra ikiprekybiniai viešieji pirkimai, atveju viešieji pirkėjai turėtų galėti tinkamai pagrįstais viršesnio viešojo intereso atvejais nukrypti nuo konkurencinės plėtros etapais koncepcijos taikymo;

(22) nepakankama konfidencialios informacijos ir asmens duomenų apsauga vykdant MTP pirkimus gali pakenkti rangovo verslo augimui, viešųjų paslaugų saugumui ir MTP veikloje dalyvaujančių trečiųjų šalių pagrindinėms teisėms. Todėl nei viešieji pirkėjai, nei rangovai neturėtų atskleisti konfidencialios informacijos, jiems suteiktos vykdant MTP pirkimus. Siekiant užtikrinti nuoseklią ir aukšto lygio fizinių asmenų apsaugą, viešieji pirkėjai taip pat gali nustatyti, kad asmens duomenų, tvarkomų vykdant MTP pirkimus, vieta ir prieiga prie jų apsiribotų Sąjunga, laikydamiesi asmens duomenų perdavimo už Sąjungos ribų apribojimų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679[17] ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/58/EB[18];

(23) saugumo ir viešojo saugumo klausimų gali kilti vykdant įvairias MTP pirkimo procedūras, be kita ko, ne gynybos srityje ir ne jautriuose saugumo sektoriuose. Viešiesiems pirkėjams turėtų būti nustatytos bendros tokios rizikos vertinimo ir šalinimo rengiant ir vykdant MTP pirkimo procedūras ir vykdant sutartis taisyklės;

(24) skirtingų valstybių narių viešieji pirkėjai vis labiau suinteresuoti bendradarbiauti organizuojant savo MTP pirkimo procedūras. Todėl turėtų būti nustatytos bendros bendrų viešųjų pirkimų taisyklės, kad būtų įveiktos kliūtys, su kuriomis šiuo metu susiduria viešieji pirkėjai dėl fragmentiškų nacionalinių taisyklių, pagal kurias MTP pirkimai organizuojami bendradarbiaujant per centrines perkančiąsias organizacijas arba vykdant bendrus viešuosius pirkimus, be kita ko, tarpvalstybiniu mastu. Valstybių narių viešieji pirkėjai taip pat yra labiau suinteresuoti MTP pirkimų srityje bendradarbiauti su Sąjungos subjektais. Kadangi daugelis naujų šio reglamento nuostatų taip pat naudingos Sąjungos subjektams, tačiau Sąjungos subjektams šis reglamentas netaikomas, būsimomis ES finansinio reglamento peržiūromis bus siekiama patobulinti nuostatas, pagal kurias Sąjungos institucijos, įstaigos ar agentūros gali pačios vykdyti MTP pirkimus, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, kartu

---

17 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1–88 https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj/lit).

18 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

su kitais Sąjungos subjektais arba jų vardu, taip pat kartu su valstybių narių viešaisiais pirkėjais arba jų vardu;

(25) ekonominės veiklos vykdytojams sunku panaudoti intelektinės nuosavybės turtą augimui skirtam finansavimui gauti, nes trūksta nuoseklių ir patikimų nematerialiojo turto vertinimo metodų, struktūruotų antrinių nematerialiojo turto rinkų ir su intelektine nuosavybe užtikrintu finansavimu susijusių įgūdžių. Todėl intelektine nuosavybe užtikrintam finansavimui ir intelektinės nuosavybės komercializavimui remti Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyboje (toliau – Tarnyba) turėtų būti įsteigtas kompetencijos centras, siekiant sukurti savanorišką Sąjungos intelektinės nuosavybės teisių vertinimo ir informacijos atskleidimo sistemą, sukurti ir prižiūrėti Sąjungos masto daugiakalbę skaitmeninę ryšių užmezgimo platformą[19], kuri palengvintų skaidrius ir veiksmingus investuotojų ir intelektinės nuosavybės teisių turėtojų sandorius, susijusius su intelektine nuosavybe, ir padėti finansų bendruomenei kurti ir diegti intelektinės nuosavybės turtui pritaikytas finansines priemones, teikiant konsultacinę paramą, pagalbos tarnybos paslaugas ir įgūdžių ugdymo programas. Naudojimasis kompetencijos centro teikiamomis paslaugomis turėtų būti savanoriškas. Kompetencijos centras, kai įmanoma, turėtų naudoti europines verslo dėkles ir sudaryti sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams visiškai skaitmeniškai, saugiai ir veiksmingai sąveikauti naudojantis europinėmis verslo dėklėmis arba alternatyviomis elektroninėmis priemonėmis, kurios atitinka šio reglamento reikalavimus ir yra sąveikios su europinėmis verslo dėklėmis, taip sudarant sąlygas visiškai skaitmeninėms procedūroms;

(26) Tarnyba turėtų galėti imti mokesčius už konkrečias paslaugas, teikiamas per kompetencijos centrą individualiai naudotojų naudai, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1001[20] 178 straipsnį. Tokie mokesčiai turėtų būti skaidrūs bei nediskriminaciniai ir neviršyti teikiamos paslaugos sąnaudų. Tam tikros paslaugos, įskaitant prieigą prie savanoriškos vertinimo sistemos, bazinę prieigą prie skaitmeninės ryšių užmezgimo platformos ir Sąjungos lygmens pagalbos tarnybos, turėtų likti nemokamos;

(27) norint veiksmingai naudotis savanoriška Sąjungos vertinimo sistema, reikia, kad vertinimus atliktų kvalifikuoti, nepriklausomi ir patikimi specialistai. Todėl Tarnyba turėtų sukurti ir administruoti Sąjungos intelektinės nuosavybės turto vertintojų sertifikavimo sistemą;

(28) prieinamos ir nuoseklios informacijos apie sandorius, kuriuose intelektinės nuosavybės teisės naudojamos kaip įkaitas, stoka visoje Sąjungoje trukdo formuoti įrodymais grindžiamą politiką ir kurti naujus finansinius sprendimus. Tuo tikslu Tarnyba per kompetencijos centrą turėtų bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir atitinkamais viešais ir privačiais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų renkami ir analizuojami Sąjungos masto duomenys apie sandorius, kuriuose kaip įkaitas naudojama intelektinė nuosavybė, kartu užtikrinant tinkamas komercinių paslapčių ir asmens duomenų apsaugos priemones;

---

19 Pasirinktai IT kūrimo ir viešųjų pirkimų strategijai turės iš anksto pritarti Europos Komisijos Informacinių technologijų ir kibernetinio saugumo taryba.

20 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 154, 2017 6 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1001/oj).

(29) šiuo reglamentu Tarnybai pavestos užduotys turėtų būti atspindėtos atskirame jos daugiametės strateginės programos ir metinės darbo programos skirsnyje, kuriame būtų nustatyti susiję tikslai, veikla, tikėtini rezultatai, veiklos rezultatų rodikliai ir numatomi ištekliai. Metinėje veiklos ataskaitoje turėtų būti pateikiamas atitinkamas įgyvendinimo, panaudotų išteklių ir pajamų iš mokesčių įvertinimas;

(30) Tarnyba įsteigta ir jos užduotys nustatytos Reglamentu (ES) 2017/1001. Taigi, tas reglamentas turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų atsižvelgta į naujas Tarnybai pavestas užduotis;

(31) siekiant atsižvelgti į technologinę plėtrą ir išlaikyti veiksmingą inovacijų ekosistemos stiprinimo Sąjungos lygmeniu priemonių sistemą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais: šis reglamentas papildomas nuostatomis, pagal kurias pašalinami pasiūlymai iš trečiosios valstybės, kuri, nukrypdama nuo savo įsipareigojimų dėl viešųjų pirkimų pagal tarptautinį susitarimą su Sąjunga, nesukūrė su Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojais susijusio nacionalinio režimo, taikomo vykdant MTP pirkimus; iš dalies keičiamas atvejų, kai viešieji pirkėjai gali nuspręsti netaikyti rizikos ir naudos pasidalijimo, neskirti kelių sutarčių arba netaikyti konkurencinės plėtros etapais koncepcijos, sąrašas ir šis reglamentas papildomas nustatant privalomas technines specifikacijas, atrankos kriterijus, sutarties skyrimo kriterijus arba sutarties vykdymo sąlygas, kad būtų atsižvelgta į nustatytą konkretų Sąjungos saugumo ir viešojo saugumo interesą, susijusį su konkrečių kategorijų MTP pirkimų paslaugomis arba jų numatomais rezultatais. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija rengtų reikiamas konsultacijas, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros[21] nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(32) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti technines specifikacijas, kad savanoriška Sąjungos intelektinės nuosavybės teisių vertinimo ir informacijos atskleidimo sistema būtų taikoma vienodai, skaitmeninės ryšių užmezgimo platformos bendrus techninius standartus, sąveikumo reikalavimus ir veiklos specifikacijas ir išsamias intelektinės nuosavybės vertintojų sertifikavimo schemos įgyvendinimo sąlygas. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011;

(33) kai remiantis Sutarties 290 straipsniu Komisijai pagal šį reglamentą suteikiami įgaliojimai priimti aktus, ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti

[21] OL L 123, 2016 5 12, p. 1, http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(34) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto proporcingumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Be to, pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(35) šis reglamentas neturėtų daryti poveikio valstybės pagalbos ir konkurencijos taisyklių, visų pirma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101, 102 ir 107 straipsnių, taikymui. Šiame reglamente nustatytos priemonės neturėtų būti naudojamos konkurencijai apriboti arba iškraipyti pažeidžiant Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 skyrius
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos bendros mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų viešųjų pirkimų (toliau – MTP pirkimai) taisyklės, įskaitant Sąjungos suderintą bendrų MTP pirkimų sistemą.

Taip pat šiuo reglamentu Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyboje įsteigiamas kompetencijos centras ir nustatomos Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos užduotys, susijusios su intelektine nuosavybe užtikrintu finansavimu ir intelektinės nuosavybės komercializavimu.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Atsižvelgiant į 3 dalį, šio reglamento 2 skyrius taikomas viešųjų pirkėjų vykdomiems mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų pirkimams, kurių numatoma vertė be pridėtinės vertės mokesčio (PVM) yra ne mažesnė už Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnio c punkte nustatytą sumą.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies ir atsižvelgiant į 3 dalį, šio reglamento 2 skyrius taikomas viešųjų pirkėjų, kurie yra inovacijų agentūros, vykdomiems mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų pirkimams, kurių numatoma vertė be pridėtinės vertės mokesčio (PVM) yra ne mažesnė už Direktyvos 2014/25/ES 15 straipsnio a punkte nustatytą sumą, jeigu:

   (a) inovacijų agentūra veikia pagal savo įgaliojimus, o ne tik kito viešojo pirkėjo vardu;

   (b) vykdant mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų pirkimus laikomasi skaidrumo, nediskriminavimo ir vienodo požiūrio principų.

3. Šio reglamento 2 skyrius netaikomas:

   (a) viešiesiems pirkimams, kuriems taikomos direktyvos 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES;

(b) viešiesiems pirkimams, kuriems taikoma Direktyva 2009/81/EB;

(c) viešiesiems pirkimams, kuriems Direktyva 2009/81/EB netaikoma pagal tos direktyvos nuostatas.

4. 3 skyrius taikomas Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

(1) **mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų pirkimai (MTP pirkimai)** – fundamentinių tyrimų, pramoninių tyrimų ir eksperimentinės plėtros iki sukūrimo pirkimai, kai:

(a) pirmojo produkto, paslaugos ar darbo sukūrimas gali apimti ribotą gamybą, tiekimą ar teikimą siekiant atsižvelgti į eksploatacinių bandymų rezultatus ir įrodyti, kad tas produktas, paslauga ar darbas yra tinkami gaminti, tiekti ar teikti tokiais kiekiais, kokie atitinka priimtinus kokybės standartus, tačiau neapima gamybos, tiekimo ar teikimo tokiais kiekiais, kokiais siekiama įtvirtinti komercinį perspektyvumą arba padengti mokslinių tyrimų ir plėtros sąnaudas;

(b) mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų pirkimai gali apimti prototipų arba pirmųjų produktų, paslaugų ar darbų, sukurtų viešojo pirkėjo prašymu vykdant konkrečią MTP pirkimo sutartį ir dėl jos, nuosavybės teisių įgijimą, tačiau neapima galutinių produktų, paslaugų ar darbų komercinio diegimo;

(2) **ikiprekybiniai viešieji pirkimai** – mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų pirkimai, apimantys rizikos ir naudos pasidalijimą rinkos sąlygomis ir konkurencinę plėtrą etapais;

(3) **viešasis pirkėjas** – perkančioji organizacija, apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 6 straipsnio 1 dalyje, Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnio 1 dalyje, arba perkantysis subjektas, apibrėžtas Direktyvos 2014/23/ES 7 straipsnio 1 dalyje ir nurodytas Direktyvos 2014/25/ES 4 straipsnio 1 dalyje;

(4) **inovacijų agentūra** – specializuota agentūra, kurios pagrindinė teisės aktais nustatyta užduotis yra mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimas arba pirkimas;

(5) **MTP pirkimo sutartis** – vieno ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir vieno ar daugiau viešųjų pirkėjų raštu sudaryta sutartis, kurios dalykas – mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų, kurioms taikomas šis reglamentas, teikimas;

(6) **konkurso dalyvis** – pasiūlymą pateikęs ekonominės veiklos vykdytojas;

(7) **rangovas** – ekonominės veiklos vykdytojas, kuriam paskirta MTP pirkimo sutartis;

(8) **mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų BVPŽ kodai** – Komisijos reglamentu (EB) Nr. 213/2008[22] nustatyto bendro viešųjų pirkimų žodyno 73 skyriaus kodai;

[22] 2007 m. lapkričio 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 213/2008, iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2195/2002 dėl bendro viešųjų pirkimų žodyno (CPV) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB dėl viešųjų pirkimų tvarkos, kad CPV būtų atnaujintas, (OL L 74, 2008 3 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/213/oj).

(9) **ekonominės veiklos vykdytojas** – fizinis ar juridinis asmuo arba viešasis subjektas, arba tokių asmenų ir (arba) subjektų grupė, įskaitant bet kokias laikinas įmonių asociacijas, kurie rinkoje siūlosi vykdyti darbus ir (arba) darbą, tiekti produktus ar teikti paslaugas;

(10) **pirkimo dokumentas** – dokumentas, kurį pateikė arba nurodė viešasis pirkėjas ir kuriame apibūdinami ar nustatomi pirkimo ar procedūros elementai, įskaitant skelbimą apie pirkimą, išankstinį informacinį skelbimą, naudojamą kaip kvietimo dalyvauti konkurse priemonę, technines specifikacijas, aprašomąjį dokumentą, siūlomas sutarties sąlygas, konkurso dalyvių dokumentų teikimo formatus, informaciją apie bendrai taikytinas pareigas ir visus kitus papildomus dokumentus;

(11) **kelių sutarčių skyrimas** – MTP pirkimas, kai vienas ar daugiau viešųjų pirkėjų sudaro kelias MTP pirkimo sutartis lygiagrečiai su keliais ekonominės veiklos vykdytojais ir paveda jiems lygiagrečiai teikti tapačias arba beveik tapačias MTP paslaugas;

(12) **menkas pasiūlymo trūkumas ar pažeidimas** – objektyviai nustatytinas tik formalaus pobūdžio pasiūlymo trūkumas, kuris nėra susijęs su esminiu pasiūlymo elementu, kurį ištaisius ar išsiaiškinus pasiūlymas nepasikeistų, nebūtų teikiamas naujas pasiūlymas ir nebūtų iškraipoma konkurencija bei pažeisti vienodo požiūrio ir skaidrumo principai;

(13) **inovacija** – naujo arba iš esmės pagerinto produkto, paslaugos, darbo ar proceso, rinkodaros metodo arba organizacinio metodo verslo praktikos, darbo vietų organizavimo arba išorės santykių srityse įgyvendinimas;

(14) **MVĮ** – labai mažos, mažosios arba vidutinės įmonės, apibrėžtos Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB[23] priede;

(15) **novatoriškas startuolis** – pagal šiame akte pateikiamą apibrėžtį, kuri neprivaloma kitais tikslais, tai įmonė, atitinkanti novatoriško startuolio kriterijus, nustatytus Komisijos rekomendacijos (ES) 2026/720[24] priedo 3 punkte;

(16) **novatoriška veiklą plečianti įmonė** – pagal šiame akte pateikiamą apibrėžtį, kuri neprivaloma kitais tikslais, tai įmonė, atitinkanti novatoriškos veiklą plečiančios įmonės kriterijus, nustatytus Komisijos rekomendacijos (ES) 2026/720 priedo 4 punkte;

(17) **novatoriška įmonė** – pagal šiame akte pateikiamą apibrėžtį, kuri neprivaloma kitais tikslais, tai įmonė, atitinkanti novatoriškos įmonės kriterijus, nustatytus Komisijos rekomendacijos (ES) 2026/720 priedo 2.1 punkte;

(18) **ekstremalioji situacija** – su ypatingos svarbos produktų, darbų ar paslaugų stygiumi, itin dideliu kainų nepastovumu arba tiekimo grandinės sutrikimais susijęs staigus, netikėtas ir smarkus ekonominės veiklos sutrikdymas, dėl kurio būtina nedelsiant imtis veiksmų, kad būtų užkirstas kelias tolesnei žalai Sąjungos ekonomikai, įmonėms ar vartotojams;

---

[23] 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

[24] 2026 m. kovo 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2026/720 dėl novatoriškų įmonių, novatoriškų startuolių ir novatoriškų veiklą plečiančių įmonių apibrėžimo (OL L, 2026/720, 2026 3 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2026/720/oj).

(19) **funkcinis reikalavimas** – reikalavimas, kuriuo apibūdinamos atliktinos funkcijos, nenustatant konkrečių techninių priemonių, modelio, sprendimo ar metodų, kuriais tos funkcijos turi būti realizuotos;

(20) **veiksmingumo reikalavimas** – reikalavimas, kuriuo apibrėžiamas siektinas veiksmingumas arba rezultatai, įskaitant atitikties tikrinimo kriterijus, nenustatant konkrečių techninių priemonių, modelio, sprendimo ar metodų, kuriais tie rezultatai turi būti pasiekti;

(21) **projektinis reikalavimas** – reikalavimas, kuriuo išsamiai apibrėžiamos techninės charakteristikos, kuriomis nustatoma, kaip turi būti projektuojami produktai, paslaugos ar darbai, viešojo pirkėjo prašymu kuriami vykdant konkrečią MTP pirkimo sutartį ir dėl jos, įskaitant naudotinas medžiagas, matmenis ir sprendimus, metodus ar procesus;

(22) **rezultatai** – bet kokio pavidalo ar pobūdžio materialūs ar nematerialūs mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų veiklos rezultatai, pavyzdžiui, duomenys, žinios ar praktinė patirtis, nesvarbu, ar juos galima apsaugoti, ar ne, taip pat visos su tokiais rezultatais susijusios teisės, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, kurie visi sukuriami ar kurių dalis sukuriama vykdant veiklą pagal MTP pirkimo sutartį;

(23) **vertės inžinerija** – metodas, kurį viešieji pirkėjai naudoja reikalaudami arba leisdami rangovams vykdant MTP pirkimo sutartį diegti inovacijas, kad viešajam pirkėjui būtų sukurta pridėtinė vertė, kuri pagerina skirtų mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų ir bet kokių prototipų, pirmųjų produktų, paslaugų ar darbų, kuriamų vykdant konkrečią MTP pirkimo sutartį ir dėl jos, veiksmingumą, kokybę, sąnaudas ar savybes, ir kad viešasis pirkėjas ir rangovas kartu galėtų sutaupyti;

(24) **pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymas** – pasiūlymas, kurį rangovai pateikė vykdydami MTP pirkimo sutartį, kad būtų patobulintos skirtos mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugos ir bet kokie prototipai, pirmosios prekės, paslaugos ar darbai, kuriami vykdant konkrečią MTP pirkimo sutartį ir dėl jos, arba kad tos mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugos ar prototipai, pirmosios prekės, paslaugos ar darbai būtų pakeisti kitais, kuriems būdinga technologinė pažanga ar inovacijos, ir kuris gali apimti konsorciumo partnerio ar subrangovo pakeitimą ar naujo konsorciumo partnerio ar subrangovo įtraukimą;

(25) **vertės inžinerijos nuostata** – MTP pirkimo sutarties nuostata, kurioje apibrėžiamos pirkėjo, rangovų ir subrangovų teisės ir pareigos, susijusios su tuo, kaip pagal tą sutartį turi būti taikoma vertės inžinerija;

(26) **ypatingos svarbos technologijos** – technologijos, nurodytos Komisijos rekomendacijos (ES) 2023/2113[25] priede;

(27) **ypatingos svarbos žaliava** – žaliava, nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1252[26] II priede;

---

[25] 2023 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2023/2113 dėl ES ekonominiam saugumui itin svarbių technologijų sričių, kad kartu su valstybėmis narėmis būtų galima toliau vertinti riziką, (OL L, 2023/2113, 2023 10 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2113/oj).

[26] 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1252, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus ypatingos svarbos žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020, (OL L, 2024/1252, 2024 5 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

(28) **finansų ir draudimo sričių viešieji ir privatieji subjektai** – valdžios institucijos, viešojo sektoriaus institucijos, valstybinės įmonės ir kiti fiziniai ar juridiniai asmenys, vykdantys Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES[27] 2 straipsnio 12 punkte apibrėžtų finansinių paslaugų teikimo, finansavimo, reguliavimo, priežiūros ar tarpininkavimo veiklą.

2 skyrius
MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR PLĖTROS PASLAUGŲ PIRKIMAS

1 SKIRSNIS
MTP PIRKIMO PROCEDŪRA IR SUTARČIŲ VYKDYMAS

4 straipsnis

Bendrieji principai

1. Viešieji pirkėjai MTP pirkimus vykdo pagal šiame reglamente nustatytas taisykles. Viešieji pirkėjai ir ekonominės veiklos vykdytojai negali apeiti arba bandyti apeiti šiame reglamente nustatytų pareigų.

2. Viešieji pirkėjai ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jie veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu. MTP pirkimai negali būti parengti siekiant išvengti šio reglamento taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta tais atvejais, kai MTP pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.

3. Viešieji pirkėjai gali rengti pirkimo dokumentus ir vykdyti MTP pirkimus, įskaitant rinkos konsultacijas, konkursus ir sutarčių vykdymo veiklą, bet kuria oficialiąja Sąjungos kalba ir jie gali leisti ekonominės veiklos vykdytojams pirkimo metu pateikti grįžtamąją informaciją apie rinkos konsultacijas, pasiūlymus, rezultatus ir bet kokią kitą informaciją bet kuria oficialiąja Sąjungos kalba.

4. Viešieji pirkėjai elektroninėmis priemonėmis užtikrina, kad ekonominės veiklos vykdytojai, turintys galimybę dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje, trejus metus po MTP pirkimo sutarties skyrimo turėtų neribotą, visapusišką tiesioginę ir nemokamą prieigą prie visų elektroninių ryšių ir pirkimo dokumentų, įskaitant viešųjų pirkėjų rinkos konsultacijoms parengtus dokumentus. Jei su tam tikromis šių dokumentų dalimis negalima susipažinti elektroninėmis priemonėmis, viešieji pirkėjai nurodo, kaip šios dokumentų dalys bus pateiktos kitomis nei elektroninės priemonėmis. Viešieji pirkėjai, kai įmanoma, visą tiesioginę komunikaciją MTP pirkimų klausimais vykdo naudodamiesi europinėmis verslo dėklėmis arba alternatyviomis elektroninėmis priemonėmis, kurios yra sąveikios su europinėmis verslo dėklėmis.

[27] 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB, (OL L 304, 2011 11 22, p. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

5. MTP pirkimo procedūrose, kurias reikia paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, viešieji pirkėjai naudoja taikytinas skelbimo standartines formas, nustatytas Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/1780[28].

6. Viešieji pirkėjai imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad vykdydami MTP pirkimo sutartis ekonominės veiklos vykdytojai laikytųsi taikytinų pareigų, susijusių su šios dalies antroje pastraipoje nustatytais Sąjungos strateginiais prioritetais, kaip nustatyta Sąjungos teisėje, nacionalinėje teisėje arba kolektyvinėse sutartyse ir tarptautinėje aplinkos, socialinėje ir darbo teisėje.

   Tais atvejais, kai taikomos pirmoje pastraipoje nurodytos pareigos, viešieji pirkėjai savo MTP pirkimus rengia ir vykdo atsižvelgdami į strateginius Sąjungos prioritetus, visų pirma į:

   (a) Sąjungos konkurencingumo didinimą kuriant klestinčią vidaus rinką, mažinant inovacijų atotrūkį ir stiprinant Sąjungos gamybos ir pramoninę bazę;

   (b) Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos tikslų įgyvendinimą;

   (c) teisingos ir įtraukios visuomenės siekį;

   (d) Sąjungos ekonominę apsaugą, saugumą, atsparumą ir ekonominį saugumą, be kita ko, užtikrinant strateginę nepriklausomybę.

5 straipsnis

Ekonominės veiklos vykdytojai

1. Viešieji pirkėjai nereikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų konkrečią teisinę formą, kad galėtų dalyvauti MTP pirkimo procedūroje.

2. Ekonominės veiklos vykdytojai pagal valstybės narės, kurioje jie įsisteigę, teisę turintys teisę teikti atitinkamas MTP paslaugas, nėra atmetami remiantis vien tuo, kad pagal valstybės narės, kurioje bus skiriama sutartis, teisę reikalaujama, kad ekonominės veiklos vykdytojas būtų fizinis arba juridinis asmuo.

3. Pirkdami MTP paslaugas, darbus arba vietos parinkimo ir montavimo operacijas viešieji pirkėjai gali reikalauti, kad juridiniai asmenys prieš pradėdami vykdyti atitinkamas užduotis nurodytų darbuotojų, atsakingų už atitinkamos sutarties vykdymą, vardus, pavardes ir susijusią kvalifikaciją.

6 straipsnis

Ekonominės veiklos vykdytojų grupė

4. Viešieji pirkėjai nenustato ekonominės veiklos vykdytojų grupėms atrankos kriterijų pagal 15 straipsnį, kurie skirtųsi nuo pavieniams ekonominės veiklos vykdytojams taikomų kriterijų, nebent šiame straipsnyje nustatyta kitaip.

   Laikoma, kad ekonominės veiklos vykdytojų grupės atitinka atrankos kriterijų:

[28] 2019 m. rugsėjo 23 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/1780, kuriuo nustatomos viešųjų pirkimų skelbimo standartinės formos ir panaikinamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/1986, (e. formos) (OL L 272, 2019 10 25, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/1780/oj).

(a) kai vienas grupei priklausantis ekonominės veiklos vykdytojas turi būtiną techninį ir profesinį pajėgumą arba jo ekonominė ir finansinė būklė yra reikiama arba

(b) kai tokį pajėgumą ar būklę galima užtikrinti sujungiant dviejų ar kelių grupės narių atitinkamus techninius ir profesinius pajėgumus arba ekonominę ir finansinę būklę, išskyrus atvejus, kai atlikus tokį sujungimą toks pat pajėgumas ar būklė nebus pasiekti.

5. Kai tai pateisinama dėl sutarties pobūdžio ir laikomasi proporcingumo principo, viešieji pirkėjai gali:

(a) nukrypti nuo 1 dalies antros pastraipos a arba b punkto dėl atrankos kriterijų, susijusių su tam tikromis pagrindinėmis užduotimis;

(b) reikalauti, kad tam tikras pagrindines užduotis tiesiogiai atliktų grupės narys, atitinkantis su ta užduotimi susijusį atrankos kriterijų.

Viešieji pirkėjau nustato pagrindines užduotis ir susijusius reikalavimus ir aiškiai juos nurodo bei pagrindžia pirkimo dokumentuose.

6. MTP pirkimo sutarties vykdymo sąlygos, taikomos grupėms, gali skirtis nuo pavieniams ekonominės veiklos vykdytojams nustatytų sąlygų tik tuo atveju, jei tai pateisinama objektyviomis priežastimis, yra proporcinga ir aiškiai nurodyta pirkimo dokumentuose.

7. Nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai organizuoti savo socialinės apsaugos sistemas, viešieji pirkėjai nereikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojų grupės įgytų konkrečią teisinę formą po to, kai su joms skiriama MTP pirkimo sutartis.

8. Viešieji pirkėjai ypatingą dėmesį skiria tam, kad nebūtų sukurta nepagrįstų ar neproporcingų kliūčių, susijusių su grupėje dalyvaujančių ekonominės veiklos vykdytojų dydžiu, visų pirma MVĮ, novatoriškiems startuoliams ir novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms.

7 straipsnis

Rėmimasis kitų subjektų pajėgumu

1. Kalbant apie 15 straipsnyje nustatytus atrankos kriterijus, ekonominės veiklos vykdytojai gali remtis kitų subjektų pajėgumais, nepriklausomai nuo to, koks yra jo ryšių su tais subjektais teisinis pobūdis

2. Viešasis pirkėjas patikrina, ar subjektai, kurių pajėgumu ketina remtis ekonominės veiklos vykdytojas, tenkina atitinkamus atrankos kriterijus ir ar nėra pašalinimo pagrindų.

3. Viešasis pirkėjas reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojas pakeistų subjektą, kuris netenkina atitinkamų atrankos kriterijų arba kurio atžvilgiu yra privalomų pašalinimo pagrindų. Viešasis pirkėjas gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas pakeistų subjektą, kurio atžvilgiu yra neprivalomų pašalinimo pagrindų.

4. Viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose gali prašyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas įrodytų, jog disponuos reikiamais subjekto, kurį ketina pasitelkti, ištekliais per visą MTP pirkimo sutarties vykdymo laikotarpį, pavyzdžiui, pateikdamas atitinkamą tų subjektų pareiškimą.

5. Kai ekonominės veiklos vykdytojas remiasi kitų subjektų pajėgumais, kad įvykdytų su ekonomine ir finansine būkle susijusius kriterijus, viešasis pirkėjas gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas ir tie subjektai būtų bendrai atsakingi už sutarties MTP pirkimo sutarties įvykdymą.

6. Kai ekonominės veiklos vykdytojas remiasi kitų subjektų pajėgumais techniniam ir profesiniam pajėgumui įrodyti, viešasis pirkėjas pirkimo dokumentuose gali reikalauti, kad darbus arba paslaugas, kuriems reikalingi šie pajėgumai, atliktų arba teiktų tas kitas subjektas.

8 straipsnis

Subranga

1. Dalį MTP pirkimo sutarties galima pavesti subrangovams. Ekonominės veiklos vykdytojui paskirta MTP pirkimo sutartis nei subrangovams, nei jų pasitelkiamiems subrangovams negali būti pavesta visa.

2. Viešieji pirkėjai reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai savo pasiūlyme nurodytų visas MTP pirkimo sutarties dalis, kurias jie ketina subrangos sutartimi pavesti atlikti trečiosioms šalims, ir visus siūlomus subrangovus.

   Viešieji pirkėjai reikalauja, kad paskyrus sutartį pagrindinis rangovas prieš pradėdamas ją vykdyti praneštų jiems apie užduotis ir veiklą, kurias jis ketina pavesti subrangovams. Viešieji pirkėjai taip pat pareikalauja informacijos apie subrangovų tapatybę. Viešasis pirkėjas reikalauja, kad pagrindinis rangovas jam kuo skubiau praneštų apie bet kokius šios informacijos pasikeitimus vykdant MTP pirkimo sutartį.

3. Viešasis pirkėjas reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojas pakeistų subrangovą, kurio atžvilgiu yra privalomų pašalinimo pagrindų pagal 13 straipsnį. Viešasis pirkėjas gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas pakeistų subrangovą, kurio atžvilgiu yra neprivalomų pašalinimo pagrindų pagal 14 straipsnį.

4. Kai tai pateisinama dėl MTP pirkimo sutarties pobūdžio ir laikomasi proporcingumo principo, viešieji pirkėjai gali reikalauti, kad tam tikras pagrindines užduotis tiesiogiai atliktų pagrindinis rangovas. Viešieji pirkėjau nustato pagrindines užduotis ir susijusius reikalavimus ir aiškiai juos nurodo bei pagrindžia pirkimo dokumentuose.

5. Subranga pagal šio straipsnio nuostatas nedaro poveikio pagrindinio rangovo atsakomybei.

6. Kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, veikdamos pagal savo atsakomybę ir kompetenciją, imdamosi atitinkamų veiksmų užtikrina, kad subrangovai laikytųsi 4 straipsnio 6 dalyje nurodytų pareigų. Valstybės narės gali priimti arba palikti galioti papildomas proporcingas subrangos ribojimo priemones, jei nustato deramai pagrįstą didesnę riziką, jog bus nesilaikoma socialinės ir darbo teisės įpareigojimų.

9 straipsnis

Rinkos konsultacijos

1. Prieš paskelbdami 23 straipsnyje nurodytą MTP pirkimo konkursą, viešieji pirkėjai surengia rinkos konsultacijas, kad informuotų ekonominės veiklos vykdytojus apie

būsimą MTP pirkimo konkursą ir įgytų rinkos žinių, be kita ko, apie novatoriškų sprendimų prieinamumą arba jų kūrimo potencialą, taip pat sužinotų jų nuomonę apie siūlomą MTP pirkimo taikymo sritį, vertę ir įgyvendinimo sąlygas.

2. Prieš pradėdami rinkos konsultacijas, viešieji pirkėjai jas paskelbia išankstiniame informaciniame pranešime. Tas pranešimas:

   (a) skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o vėliau – viešojo pirkėjo valstybės narės nacionaliniame viešųjų pirkimų portale;

   (b) apima nuorodas į atitinkamus mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų BVPŽ kodus, jame nurodoma, kad rinkos konsultacijos vykdomos dėl MTP pirkimo ir yra susijusios su inovacijomis, išankstiniame informaciniame pranešime pažymint laukelį „inovacijos“ ir, kai taikytina, laukelyje „pirkimo pavadinimas“ įrašant žodžius „ikiprekybiniai viešieji pirkimai“;

   (c) apima formatą, kurį viešasis pirkėjas pasirinko rinkos konsultacijoms vykdyti, pavyzdžiui, internetinį klausimyną, internetinį seminarą ar fizinį susitikimą, ir visas atitinkamas nuorodas ar kontaktinius duomenis, kuriais remiantis galima gauti daugiau informacijos apie MTP pirkimo vykdymą.

3. Viešieji pirkėjai plačiai konsultuojasi su rinka. Šiuo tikslu, paskelbus rinkos konsultacijas išankstiniu informaciniu skelbimu, viešieji pirkėjai gali skelbti ir reklamuoti rinkos konsultacijų paskelbimą bet kokiomis plačiai prieinamomis žiniasklaidos priemonėmis.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 2 ir 3 dalių, kai tai būtina ir pagrįsta siekiant užtikrinti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ar viešojo saugumo interesų apsaugą, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, viešieji pirkėjai paskelbia ir per žiniasklaidą reklamuoja išankstinį informacinį skelbimą, kuriame praleidžiama visa neskelbtina informacija ir ekonominės veiklos vykdytojų prašoma pareikšti susidomėjimą dalyvauti rinkos konsultacijose. Neskelbtina informacija siunčiama tik susidomėjimą pareiškusiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie atitinka kvalifikacijos kriterijus ir nekelia saugumo rizikos, kaip tai suprantama 28 straipsnio 4 dalies d punkte.

5. Nukrypstant nuo šio straipsnio 2, 3 ir 9 dalių, kai išankstinio informacinio skelbimo paskelbimas ir reklama žiniasklaidoje, taip pat dokumentų, kuriuose paaiškinamos rinkos konsultacijų organizavimo aplinkybės ir logistinė informacija, paskelbimas prieštarautų Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ar viešojo saugumo interesams, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, viešasis pirkėjas nepraneša apie rinkos konsultacijas pagal šio straipsnio 2, 3 ir 9 dalis, bet išsiunčia kvietimą dalyvauti rinkos konsultacijose potencialiai tinkamiems ekonominės veiklos vykdytojams, nustatytiems atlikus rinkos tyrimą, ir dalijasi rinkos konsultacijų dokumentais tik su tais, kurie pareiškia susidomėjimą, atitinka kvalifikacijos kriterijus ir nekelia saugumo rizikos, kaip tai suprantama 28 straipsnio 4 dalies d punkte.

6. Viešieji pirkėjai nedraudžia ekonominės veiklos vykdytojams iš 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų šalių dalyvauti rinkos konsultacijose.

   Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos, kai tai būtina ir pagrįsta siekiant apsaugoti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesus, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, viešieji pirkėjai gali leisti rinkos konsultacijose dalyvauti tik ekonominės veiklos vykdytojams iš valstybių narių.

7. Viešieji pirkėjai užtikrina vienodas galimybes gauti informaciją rinkos konsultacijų metu. Jie dalijasi visa informacija apie MTP pirkimus, kuri buvo pateikta vienam rinkos konsultacijose dalyvaujančiam ekonominės veiklos vykdytojui, su visais kitais tose pačiose rinkos konsultacijose dalyvaujančiais ekonominės veiklos vykdytojais.

8. Per rinkos konsultacijas viešieji pirkėjai gali prašyti arba gauti informacijos ir patarimų iš plačiosios visuomenės, nepriklausomų ekspertų, valdžios institucijų, rinkos dalyvių ar kitų atitinkamų subjektų. Rinkos konsultacijos gali vykti keičiantis informacija raštu ar žodžiu, naudojantis internetiniais klausimynais, rengiant internetinius seminarus ar fizinius susitikimus, apsilankant vietoje ar atliekant demonstraciją arba kitais tinkamais objektyviais formatais. Prašoma arba priimta informacija ir patarimais gali būti naudojamasi planuojant ir vykdant MTP pirkimus, laikantis vienodo požiūrio, nediskriminavimo, sąžiningos konkurencijos ir skaidrumo principų.

9. Išskyrus atvejus, kai tai prieštarauja Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ar viešojo saugumo interesams, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, viešieji pirkėjai savo interneto svetainėje paskelbia visus su rinkos konsultacijomis susijusius dokumentus, įskaitant visus dokumentus, kuriuose paaiškinamos rinkos konsultacijų organizavimo aplinkybės ir logistinė informacija, ekonominės veiklos vykdytojų pateiktus klausimus kartu su viešojo pirkėjo atsakymais į tuos klausimus ir, jei yra, rinkos konsultacijų rezultatų santrauką ar rašytinius protokolus arba bet kokių rinkos konsultacijų susitikimų vaizdo ar garso įrašus.

10. Ekonominės veiklos vykdytojo dalyvavimas rinkos konsultacijose nedaro poveikio jo tinkamumui dalyvauti vėlesniame MTP pirkimo konkurse.

11. Nukrypstant nuo 1 dalies, pareiga surengti rinkos konsultacijas pagal šį straipsnį netaikoma MTP pirkimo procedūroms, kurių vienintelis dalykas yra mokslinių tyrimų ir plėtros srities konsultacinių paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra 73200000-4, 73210000-7 ir 73220000-0, pirkimas.

10 straipsnis

Pirkimo dokumentai

1. Pirkimo dokumentuose viešieji pirkėjai nurodo bent šiuos elementus:

   (a) MTP pirkimo poreikį pagal 4 dalį;

   (b) numatomą MTP pirkimo vertę, nustatytą pagal 5 dalyje nustatytą metodiką, ir visus piniginius ar nepiniginius įnašus, kuriuos viešieji pirkėjai ketina arba gali suteikti rangovams MTP pirkimo metu;

   (c) informaciją apie rinkos konsultacijų eigą ir rezultatus, pateikiamą pagal 9 straipsnio 7 ir 9 dalis;

   (d) galimybės dalyvauti MTP pirkime sąlygas, laikantis 11 straipsnyje nustatytų pareigų;

   (e) taikytinus pašalinimo pagrindus, atrankos kriterijus ir finansines garantijas pagal 13, 14, 15 ir 16 straipsniuose nustatytas pareigas;

   (f) minimalius reikalavimus, kuriuos turi atitikti visi konkurso dalyviai;

   (g) su inovacijomis susijusius sutarties skyrimo kriterijus, įskaitant atitinkamus jų lyginamuosius svorius, taikytinus vertinant pasiūlymus, laikantis 17 straipsnyje nustatytų pareigų;

(h) teisių ir pareigų, susijusių su intelektinės nuosavybės teisėmis ir rezultatų nuosavybe, pasidalijimą, laikantis 19 straipsnyje nustatytų pareigų;

(i) nuostatas dėl sutarties pakeitimų ir, kai taikytina, vertės inžinerijos, laikantis 20–21 straipsniuose nustatytų pareigų;

(j) nuostatas dėl kvietimo pateikti pasiūlymus, įskaitant taikytinas nuostatas dėl derybų, nustatytas šio straipsnio 2–3 dalyse, ir minimalų rangovų, kurie turi būti atrinkti, kai pirkimas vykdomas dalimis ir skiriamos kelios sutartys, skaičių, laikantis 22 straipsnyje įtvirtintų nuostatų dėl kelių sutarčių skyrimo ir 23 straipsnyje įtvirtintų nuostatų dėl kvietimo teikti pasiūlymus paskelbimo;

(k) kai taikytina, MTP etapų, į kuriuos išskaidyta MTP veikla, skaičių ir tai, ar viešasis pirkėjas numato naudotis galimybe pakviesti ankstesniuose MTP pirkimo etapuose nedalyvavusius ekonominės veiklos vykdytojus dalyvauti vėlesniuose MTP pirkimo etapuose, laikydamasis 24 straipsnyje nustatytų konkurencinės plėtros etapais pareigų;

(l) ar ir kaip viešasis pirkėjas ketina įgyti nuosavybės teises į MTP pirkimo rezultatus, įskaitant bet kokius prototipus ar pirmuosius produktus, paslaugas ar darbus, sukurtus vykdant MTP pirkimą;

(m) su inovacijomis susijusius pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, apibrėžtus, kiek tai praktiškai įmanoma, kaip veiksmingumo reikalavimai, ir jų vertinimo metodą, kad būtų galima stebėti sutarties vykdymą visą MTP pirkimo laikotarpį, laikantis 24 straipsnio 5 dalyje nustatytų pareigų;

(n) nuostatas dėl mokėjimų, laikantis 25 straipsnyje nustatytų pareigų;

(o) taikytinas konfidencialumo ir duomenų apsaugos pareigas, laikantis 26 straipsnyje nustatytų pareigų;

(p) kai taikytina, reikalavimus rangovams prisidėti prie rezultatų standartizavimo, sertifikavimo ar paskelbimo, be kita ko, suteikiant galimybę jais naudotis kaip atviraisiais duomenimis arba atviraisiais šaltiniais, nedarant poveikio 26 straipsnyje nurodytoms konfidencialumo ir duomenų apsaugos pareigoms ir 19 straipsnyje nustatytoms pareigoms, susijusioms su intelektinės nuosavybės teisių apsauga;

(q) nuostatas dėl MTP pirkimo sutarčių nutraukimo, laikantis 27 ir 29 straipsniuose nustatytų pareigų;

(r) taikytinas saugumo ir viešojo saugumo pareigas, laikantis 28, 29 ir 30 straipsniuose nustatytų pareigų;

(s) kai taikytina, nuostatas dėl procedūros vykdymo vykdant bendrus MTP pirkimus, laikantis 31 straipsnyje nustatytų pareigų;

(t) tai, kad MTP pirkimui taikomos šio reglamento nuostatos.

2. Viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose nurodo, kad dėl esminių MTP pirkimo sutarties sąlygų nesiderama. Viešieji pirkėjai po derybų iš esmės nekeičia MTP pirkimo sutarties dalyko. Derybos gali būti susijusios su visomis mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos charakteristikomis ir numatomais rezultatais, kuriuos viešasis pirkėjas gaus iš mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos, kuri yra MTP pirkimo dalis, įskaitant kokybę, kiekius, taip pat socialinius, aplinkosaugos ir novatoriškus aspektus, dėl kurių gali būti deramasi, jeigu tos charakteristikos nėra minimalieji reikalavimai.

3. Viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose nurodo visus konkrečius 1 dalyje neišvardytus elementus, dėl kurių jie ragina konkurso dalyvius savo pasiūlyme nurodyti pageidaujamą metodą, paliekant galimybę derėtis dėl tų elementų galutinio varianto.

4. Viešieji pirkėjai parengia MTP pirkimo dokumentus, atsižvelgdami į rinkos konsultacijų išvadas ir visus rinkos tyrimus, kuriuos viešasis pirkėjas atliko remdamasis naujausiomis ekonominės veiklos vykdytojų vykdomų mokslinių tyrimų ir plėtros ir produktų planavimo veiksmų gairėmis. Viešieji pirkėjai suformuluoja šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą MTP pirkimo poreikį kaip spręstiną problemą, nepagrįstai neapribodami galimų problemos sprendimo būdų. Viešieji pirkėjai, formuluodami reikalavimus MTP pirkimo poreikiui patenkinti, pirmenybę teikia funkciniams reikalavimams arba veiksmingumo reikalavimams pagal 18 straipsnį. Pirkimo dokumentuose pateikiama informacija turi būti pakankamai tiksli, kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų nustatyti MTP pirkimo pobūdį bei aprėptį ir nuspręsti, ar pateikti pasiūlymą.

5. Viešieji pirkėjai apskaičiuoja numatomą MTP pirkimo procedūros vertę remdamiesi didžiausia numatoma mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų, kurios bus teikiamos pagal MTP pirkimo sutartį arba sutartis, kurias numatoma skirti vykdant MTP pirkimo procedūrą, verte be PVM, įskaitant visas dalis, galimybes ar naujinius. Nustatant apskaičiuotąją vertę atsižvelgiama į visų rūšių su moksliniais tyrimais ir plėtra susijusių išlaidų apskaičiuotąją vertę, neatsižvelgiant į jų dalį bendroje apskaičiuotojoje vertėje, įskaitant darbo, medžiagų, komponentų ir priemonių, kurių reikia numatomiems rezultatams pasiekti, įskaitant, kai aktualu, mokslinius tyrimus ir plėtrą, kurie buvo atlikti prieš pradedant MTP pirkimo procedūrą, vertę. Kai viešieji pirkėjai ketina įgyti išimtines intelektinės nuosavybės teises į rangovų sukurtus rezultatus, į apskaičiuotąją vertę įtraukiama tų intelektinės nuosavybės teisių apskaičiuotoji vertė. Į apskaičiuotąją vertę neįtraukiami jokie piniginiai ar nepiniginiai įnašai, kuriuos viešieji pirkėjai ketina arba gali suteikti rangovams MTP pirkimo metu.

6. Kalbant apie produktus, paslaugas ar darbus, kurie yra perkamų mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų rezultatas ir kurie yra reikalingi Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesams apsaugoti, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, siekiant išvengti tiekimo saugumo problemų, viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose gali nurodyti, kad viešieji pirkėjai turi pirmumo teisę įsigyti iš anksto nustatytą tų produktų, paslaugų ar darbų kiekį ar už iš anksto nustatytą sumą prieš tai, kai jie pasiūlomi kitiems potencialiems pirkėjams. Tokiu atveju viešieji pirkėjai MTP pirkimo sutartyje nustato pirmumo teisę pirkti kaip sutartinį įsipareigojimą.

11 straipsnis

Galimybės dalyvauti MTP pirkimo procedūrose sąlygos ir sutarties vykdymo vietos reikalavimai

1. Viešieji pirkėjai MTP pirkime leidžia dalyvauti tik:

   (a) ekonominės veiklos vykdytojams iš valstybių narių;

   (b) ekonominės veiklos vykdytojams iš šalių, kurios yra sudariusios tarptautinį susitarimą su Sąjunga, jei tame susitarime nustatyti Sąjungos viešųjų pirkimų įsipareigojimai aprėpia MTP pirkimą.

2. Komisijai pagal 39 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis, kuriomis, laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, trečioji valstybė visiškai arba iš dalies neįtraukiama į 1 dalies b punkto taikymo sritį, remiantis bet kuriuo iš šių kriterijų:

(a) ta trečioji valstybė nesukūrė nacionalinio režimo, susijusio su Sąjungos MTP paslaugomis arba subjektais, pagal 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytus susitarimus;

(b) toks neįtraukimas yra pagrįstas siekiant išvengti priklausomybės ar bet kokių kitų pokyčių, kurie gali kelti grėsmę atitinkamų produktų tiekimo, darbų vykdymo arba paslaugų teikimo saugumui Sąjungoje;

(c) toks apribojimas yra pateisinamas pagal bet kurią kitą taikytiname susitarime numatytą išimtį.

3. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, kai tai būtina ir pagrįsta siekiant užtikrinti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo interesų apsaugą, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, viešieji pirkėjai gali leisti MTP pirkime dalyvauti tik tiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie yra iš valstybių narių ir kurių nekontroliuoja trečioji valstybė arba trečiosios valstybės kontroliuojamas teisės subjektas.

4. Nukrypstant nuo 1 dalies b punkto, viešieji pirkėjai taip pat gali leisti dalyvauti MTP pirkime ekonominės veiklos vykdytojams tik iš tų valstybių, kurios yra su Sąjunga sudariusios tarptautinį susitarimą, kuriuo Sąjunga prisiėmė viešųjų pirkimų įsipareigojimus, tačiau ne dėl MTP pirkimų, tik vienu iš šių atvejų:

(d) jei atlikęs rinkos tyrimą, kuris apima išsamias ir plačios sklaidos rinkos konsultacijas, viešasis pirkėjas nustato, kad reikiamų MTP paslaugų negali suteikti 1 dalyje išvardytų valstybių ekonominės veiklos vykdytojai ir nėra pagrįstos alternatyvos arba pakaitalo;

(e) jei nebuvo pateikta jokių tinkamų pasiūlymų arba prašymų dalyvauti, be kita ko, per panašią MTP pirkimo procedūrą, kurią bet koks viešasis pirkėjas 1 dalyje nurodytose šalyse yra inicijavęs per dvejus metus iki planuojamos naujos MTP pirkimo procedūros pradžios, arba

(f) jei apribojus galimybę dalyvauti MTP pirkimo procedūrose pagal 1 dalį viešasis pirkėjas būtų priverstas pirkti MTP paslaugas už neproporcingą kainą.

Taikant pirmos pastraipos b punktą, viešieji pirkėjai gali daryti prielaidą, kad apskaičiuotasis daugiau kaip 20 % skirtumas tarp apskaičiuotųjų išlaidų pagal pasiūlymą, kurį pateikė ekonominės veiklos vykdytojas iš 1 dalyje nurodytos valstybės, ir pagal pasiūlymą, kurį pateikė ekonominės veiklos vykdytojas iš valstybės, su Sąjunga sudariusios tarptautinį susitarimą, pagal kurį Sąjunga prisiėmė viešųjų pirkimų įsipareigojimus, tačiau ne dėl MTP pirkimų, remiantis objektyviais ir skaidriais duomenimis, yra neproporcingas.

5. Subrangos negalima naudoti norint apeiti taisykles dėl galimybės dalyvauti MTP pirkimuose ar padaryti joms poveikį. Dalyvavimo MTP pirkime sąlygos netaikomos subjektams, kurių pajėgumais remiasi konkurso dalyvis, arba subrangovams, išskyrus atvejus, kai viešieji pirkėjai subrangos pagrindu leidžia dalyvauti tik:

(a) kai taikoma 1 arba 4 dalis, subrangovams iš 1 dalyje išvardytų valstybių, arba

(b) kai taikoma 3 dalis ir kai tai būtina ir pagrįsta siekiant užtikrinti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesų apsaugą, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, subrangovams, kurie yra iš valstybių narių ir kurių nekontroliuoja trečioji valstybė arba trečiosios valstybės kontroliuojamas teisės subjektas.

6. Kai taikoma 4 dalis, viešieji pirkėjai gali rezervuoti kelias MTP pirkimo sutartis pagal tą pačią MTP pirkimo procedūrą:

(a) ekonominės veiklos vykdytojams iš 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytų valstybių, arba

(b) kai tai būtina ir pagrįsta siekiant apsaugoti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ar viešojo saugumo interesus, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, ekonominės veiklos vykdytojams, kurie yra iš valstybių narių ir kurių nekontroliuoja trečioji valstybė arba trečiosios valstybės kontroliuojamas teisės subjektas.

7. Išskyrus atvejus, kai tai prieštarauja Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ar viešojo saugumo interesams, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, dėl pirkimo dokumentuose pagrįstų priežasčių viešieji pirkėjai reikalauja, kad rangovai bent 50 % mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos pagal MTP pirkimo sutartį, įskaitant pagrindinių mokslinių tyrimų ir plėtros darbuotojų, kurie yra atsakingi už MTP pirkimo sutarties aspektus, darbą, atliktų 1 dalyje nurodytose valstybėse.

8. Kai tai būtina ir pagrįsta siekiant apsaugoti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ar viešojo saugumo interesus, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, viešieji pirkėjai, be šio straipsnio 7 dalyje nurodytos priemonės, gali reikalauti, kad rangovai visą mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą, susijusią su naujais numatytų rezultatų saugumo komponentais, įskaitant pagrindinių mokslinių tyrimų ir plėtros darbuotojų, kurie yra atsakingi už mokslinius MTP pirkimo sutarties aspektus, darbą, vykdytų Sąjungoje.

9. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas nepateikia viešojo pirkėjo prašomos informacijos ar dokumentų, susijusių su 7 ir 8 dalyse nurodytu sutarties vykdymo vietos sąlygų patikrinimu, be jokio pagrįsto paaiškinimo ir dėl to viešieji pirkėjai negali patikrinti, ar ekonominės veiklos vykdytojas laikosi sutarties vykdymo vietos sąlygų, arba toks patikrinimas tampa praktiškai neįmanomas arba labai sudėtingas, tas ekonominės veiklos vykdytojas pašalinamas iš MTP pirkimo procedūros dalyvių.

10. Be šiame reglamente nustatytų taisyklių arba nuo jų nukrypstant, įskaitant 1 ir 4 dalyse nurodytų valstybių sąrašą arba nuo jo nukrypstant, pagal Sąjungos programą ar priemonę remiamų MTP pirkimo sutarčių skyrimui ir vykdymui viešieji pirkėjai taiko visas sąlygas, būtinas, kad būtų laikomasi Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509[29] 62 straipsnyje nustatytų Sąjungos paramai taikomų visų valdymo būdų reikalavimų.

11. Komisija sukuria ir nemokamai pateikia viešai prieinamą internetinę priemonę, kurioje išsamiai išdėstomi aktualūs tarptautiniuose susitarimuose nustatyti Sąjungos viešųjų pirkimų įsipareigojimai, įskaitant MTP pirkimo įsipareigojimus.

[29] 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

Viešieji pirkėjai konkrečios MTP pirkimo procedūros tikslais nustato 1 dalies b punkte ir 4 dalyje nurodytas valstybes, remdamiesi taikytinais tarptautiniais susitarimais, nurodytais šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytoje internetinėje priemonėje.

12. Viešieji pirkėjai konkrečios pirkimo procedūros tikslais, remdamiesi taikytinais tarptautiniais susitarimais, kurie nurodyti 1 dalyje nurodytoje internetinėje priemonėje, pagal įvestus parametrus, įskaitant atitinkamą viešąjį pirkėją, nustato sutarties dalyką ir apskaičiuotąją vertę, palyginti su taikytinomis ribinėmis vertėmis.

13. Viešieji pirkėjai:

(a) iš 6 straipsnyje nurodytų ekonominės veiklos vykdytojų grupių MTP pirkimo procedūrose leidžia dalyvauti tik grupėms, kurias sudaro tik ekonominės veiklos vykdytojai iš šio straipsnio 1–4 dalyse nurodytų valstybių;

(b) atmeta pasiūlymą MTP pirkimo procedūroje, jei jį pateikia ne ekonominės veiklos vykdytojai iš šio straipsnio 1–4 dalyse nurodytų valstybių arba ne jų grupės, nurodytos a punkte.

12 straipsnis

Kilmės nustatymas

1. Ekonominės veiklos vykdytojo kilmės šalis yra:

a) fizinio asmens atveju – šalis, kurios pilietis tas asmuo yra arba kurioje tas asmuo turi teisę nuolat gyventi;

b) juridinio asmens atveju:

i) šalis, pagal kurios teisę juridinis asmuo yra įsisteigęs arba kitaip įsteigtas ir kurios teritorijoje vykdo didelę verslo dalį;

ii) jei juridinis asmuo nevykdo didelės verslo dalies šalies, kurioje yra įsisteigęs arba kitaip įsteigtas, teritorijoje, juridinio asmens kilmės šalis yra asmens ar asmenų, kurie gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti dominuojančią įtaką juridiniam asmeniui dėl to, kad jie tą juridinį asmenį valdo nuosavybės teise, dėl jų finansinio dalyvavimo jame arba tą juridinį asmenį reglamentuojančių taisyklių, kilmės šalis.

2. Pirmos pastraipos b punkto ii papunkčio tikslais tas asmuo ar asmenys laikomi darančiais dominuojančią įtaką juridiniam asmeniui bet kuriuo iš šių atvejų, kai jie tiesiogiai ar netiesiogiai:

a) valdo didžiąją dalį juridinio asmens pasirašyto kapitalo;

b) kontroliuoja didžiąją dalį juridinio asmens išleistų akcijų, suteikiančių balsavimo teisę arba

c) gali skirti daugiau kaip pusę juridinio asmens administracinio, valdymo arba priežiūros organo narių.

3. Viešieji pirkėjai bet kuriuo MTP pirkimo procedūros metu gali prašyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas per atitinkamą terminą pateiktų, papildytų ar paaiškintų informaciją ar dokumentus, susijusius su ekonominės veiklos vykdytojo kilmės tikrinimu, jei tokie prašymai pateikiami laikantis vienodo požiūrio ir skaidrumo principų. Jei ekonominės veiklos vykdytojas nepateikia tokios informacijos ar dokumentų be jokio pagrįsto paaiškinimo ir dėl to viešieji pirkėjai

negali patikrinti ekonominės veiklos vykdytojo kilmės arba toks patikrinimas tampa praktiškai neįmanomas arba labai sudėtingas, tas ekonominės veiklos vykdytojas pašalinamas iš atitinkamos MTP pirkimo procedūros dalyvių.

13 straipsnis

Privalomi pašalinimo pagrindai

1. Viešieji pirkėjai bet kuriuo metu pašalina ekonominės veiklos vykdytoją, įskaitant atskirus ekonominės veiklos vykdytojų grupės narius, iš MTP pirkimo procedūros dalyvių, jeigu tas ekonominės veiklos vykdytojas arba antroje pastraipoje apibrėžtas juridinio asmens veikimą lemiantis asmuo galutiniu teismo sprendimu bet kurioje valstybėje narėje yra nuteistas už bet kurią iš šioje pastraipoje išvardytų nusikalstamų veikų arba, kai valstybių narių nesaisto susijęs Sąjungos aktas, lygiaverčiuose nacionalinės teisės aktuose apibrėžtų nusikalstamų veikų:

   (a) dalyvavimas nusikalstamos organizacijos, apibrėžtos Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR[30] 1 straipsnio 1 punkte, veikloje;

   (b) korupcinės nusikalstamos veikos, kaip tai suprantama Direktyvoje (ES) 2026/1021[31];

   (c) Sąjungos finansiniams interesams kenkiantis sukčiavimas, apibrėžtas Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos konvencijos 1 straipsnyje, ir nusikalstamos veikos, nurodytos Direktyvos (ES) 2017/1371[32] 3, 4 ir 5 straipsniuose;

   (d) teroristiniai nusikaltimai bei su teroristine grupe susijusios nusikalstamos veikos ir su teroristine veikla susijusios nusikalstamo veikos, apibrėžtos Direktyvos (ES) 2017/541[33] 3–12 straipsniuose;

   (e) pinigų plovimas, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2018/1673[34] 3 straipsnyje;

   (f) prekyba žmonėmis, apibrėžta Direktyvos (ES) 2011/36[35] 2 straipsnyje;

   (g) su nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių įdarbinimu susijusios nusikalstamos veikos, nurodytos Direktyvos 2009/52/EB[36] 2, 3 ir 9 straipsniuose;

---

30 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj).

31 2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2026/1021 dėl kovos su korupcija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR ir Konvencija dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, ir iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371, (OL L, 2026/1021, 2026 5 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/1021/oj).

32 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

33 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR, (OL L 88, 2017 3 31, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj).

34 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 284, 2018 11 12, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1673/oj).

35 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR, (OL L 101, 2011 4 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj).

(h) aplinkai kenkiančios nusikalstamos veikos, nurodytos Direktyvos (ES) 2024/1203[37] 3 ir 4 straipsniuose;

(i) su Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimu susijusios nusikalstamos veikos, nurodytos Direktyvos (ES) 2024/1226 [38] 3 ir 4 straipsniuose;

(j) negrynųjų mokėjimo priemonių naudojimas sukčiaujant, nurodytas Direktyvos (ES) 2019/713[39] 3–8 straipsniuose;

(k) su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija susijusios nusikalstamos veikos, nurodytos Direktyvos 2011/93/ES[40] 3–9 straipsniuose.

Taikant pirmą pastraipą, juridinio asmens veikimą lemiantis asmuo yra vadovaujamas pareigas tame juridiniame asmenyje einantis asmuo, remiantis bet kuriuo iš šių kriterijų:

(a) įgaliojimu atstovauti juridiniam asmeniui;

(b) įgaliojimu juridinio asmens vardu priimti sprendimus arba

(c) įgaliojimu vykdyti juridinio asmens vidaus kontrolę.

2. Šiame straipsnyje nustatyti pašalinimo pagrindai taikomi penkerius metus nuo galutinio teismo sprendimo paskelbimo dienos, išskyrus atvejus, kai pašalinimo laikotarpis nustatytas galutiniu sprendimu, o tai reiškia, kad pasibaigus šiame sakinyje nurodytiems terminams sprendimas dėl pašalinimo nepriimamas.

3. Viešieji pirkėjai bet kuriuo MTP pirkimo procedūros metu pašalina ekonominės veiklos vykdytoją iš MTP pirkimo procedūros dalyvių, jei sužino, kad ekonominės veiklos vykdytojas arba rangovas nevykdo savo pareigų, susijusių su mokesčių ar socialinio draudimo įmokų mokėjimu, ir tai nustatyta galutiniu teismo ar administraciniu sprendimu, išskyrus atvejus, kai iki to laiko ekonominės veiklos vykdytojas sudaro privalomą susitarimą dėl mokėtinų mokesčių ar socialinio draudimo įmokų, įskaitant, kai taikytina, visas susikaupusias palūkanas ar baudas, mokėjimo.

---

36 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1203 dėl aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamos direktyvos 2008/99/EB ir 2009/123/EB, (OL L, 2024/1203, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj).

37 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1203 dėl aplinkos apsaugos baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamos direktyvos 2008/99/EB ir 2009/123/EB, (OL L, 2024/1203, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj).

38 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1226 dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimą, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2018/1673, (OL L, 2024/1226, 2024 4 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1226/oj).

39 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/713 dėl kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/413/TVR, (OL L 123, 2019 5 10, p. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/713/oj).

40 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR, (OL L 335, 2011 12 17, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj).

Viešieji pirkėjai gali nukrypti nuo pirmoje pastraipoje numatyto privalomo pašalinimo, kai pašalinimas būtų aiškiai neproporcingas, visų pirma tais atvejais, kai nesumokėtos tik nedidelės sumos.

4. Viešieji pirkėjai išimties tvarka gali nuspręsti nukrypti nuo šiame straipsnyje numatyto privalomo pašalinimo, kai to reikia dėl svarbių priežasčių, susijusių su viešuoju interesu, kaip antai visuomenės sveikata ar aplinkos apsauga. Bet koks sprendimas nukrypti ir jo pagrindimas dokumentuojami atskiruose MTP pirkimo procedūros dokumentuose.

14 straipsnis

Neprivalomi pašalinimo pagrindai

1. Viešieji pirkėjai gali bet kuriuo MTP pirkimo procedūros metu pašalinti ekonominės veiklos vykdytoją, įskaitant atskirus ekonominės veiklos vykdytojų grupės narius, iš MTP pirkimo procedūros dalyvių, kai:

   (a) viešasis pirkėjas gali tinkamomis priemonėmis įrodyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas yra pažeidęs pagal susijusius Sąjungos teisės aktus taikomas pareigas, nurodytas 4 straipsnio 6 dalyje;

   (b) ekonominės veiklos vykdytojas yra bankrutavęs arba jam yra taikoma nemokumo arba likvidavimo procedūra, arba yra panašioje padėtyje;

   (c) viešasis pirkėjas gali tinkamomis priemonėmis įrodyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas yra padaręs sunkų profesinį nusižengimą, dėl kurio galima abejoti jo sąžiningumu ar patikimumu;

   (d) viešasis pirkėjas turi pakankamai įtikinamų duomenų daryti išvadą, kad ekonominės veiklos vykdytojas su kitais ekonominės veiklos vykdytojais sudarė susitarimus, kuriais siekiama iškreipti konkurenciją;

   (e) ekonominės veiklos vykdytojas vykdydamas ankstesnę viešąją sutartį, nustatytą esminį reikalavimą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais ir dėl to viešasis pirkėjas tą ankstesnę sutartį nutraukė anksčiau laiko, pareikalavo atlyginti žalą ar taikė kitas panašias sankcijas;

   (f) ekonominės veiklos vykdytojas per atitinkamą MTP pirkimo procedūrą pripažintas kaltu dėl šiurkštaus informacijos, reikalingos patikrinti, ar nėra pagrindų jį pašalinti arba ar jis atitinka atrankos kriterijus, iškraipymo arba kitaip mėgino neteisėtai gauti naudos iš MTP pirkimo procedūros;

   (g) viešasis pirkėjas gali tinkamomis priemonėmis, įskaitant, be kita ko, įslaptintą informaciją arba viešai neatskleistą informaciją, kompetentingų nacionalinių institucijų pateiktus vertinimus, įrodyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas nėra pakankamai patikimas, kad būtų išvengta rizikos Sąjungos arba vienos ar daugiau valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesams;

   (h) per trejus metus iki viešųjų pirkimų procedūros ekonominės veiklos vykdytojas yra pasinaudojęs vidaus rinką iškraipančiomis užsienio subsidijomis, nustatytomis Komisijos įgyvendinimo aktu, priimtu pagal Reglamento

(ES) 2022/2560[41] 31 straipsnio 2 dalį, ir viešasis pirkėjas turi pakankamai įtikinamų duomenų daryti išvadą, kad atitinkamos užsienio subsidijos gali turėti įtakos ekonominės veiklos vykdytojo pasiūlymui.

2. Pagal 1 dalį pašalintas ekonominės veiklos vykdytojas gali pateikti įrodymų, kad nuginčytų pašalinimo pagrindo buvimą arba įrodytų, kad ėmėsi pakankamų priemonių savo patikimumui įrodyti, nepaisant to, kad pašalinimo pagrindas egzistuoja.

Šiuo tikslu ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad:

(a) sumokėjo arba įsipareigojo sumokėti kompensaciją už žalą, padarytą dėl nusižengimo;

(b) išsamiai išaiškino faktines ir kitas aplinkybes aktyviai bendradarbiaudamas su tyrimą atliekančiomis valdžios institucijomis ir

(c) ėmėsi konkrečių tinkamų techninių, organizacinių ir personalo priemonių, kad užkirstų kelią tolesniems nusižengimams.

Jeigu viešasis pirkėjas mano, kad pateiktų įrodymų pakanka, atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas nepašalinamas iš MTP pirkimo procedūros.

Priemonės, kurių ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojai, vertinamos atsižvelgiant į nusižengimo sunkumą ir konkrečias aplinkybes. Vertindami priemones, kurių ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojas, viešieji pirkėjai atsižvelgia į bendradarbiavimo su atitinkamomis tyrimą atliekančiomis institucijomis pobūdį, mastą ir laiką.

Kai manoma, kad priemonių nepakanka, ekonominės veiklos vykdytojui pateikiamas to sprendimo motyvų paaiškinimas.

Ekonominės veiklos vykdytojas, kuris galutiniu teismo sprendimu kurioje nors valstybėje narėje buvo pašalintas iš viešųjų pirkimų procedūros dalyvių, neturi teisės iš to sprendimo išplaukiančiu pašalinimo laikotarpiu pasinaudoti šioje dalyje numatyta galimybe.

3. Valstybės narės gali paskirti nacionalinę instituciją, kompetentingą įvertinti įrodymus ir nuspręsti, ar jų pakanka šios dalies tikslais. Viešieji pirkėjai, vykdydami savo viešųjų pirkimų procedūras, remiasi teigiamu nacionalinės kompetentingos institucijos sprendimu.

4. Jei nesiimama 2 dalyje nurodytų priemonių ir jei pašalinimo laikotarpis nenustatytas galutiniu teismo sprendimu, viešieji pirkėjai gali pašalinti ekonominės veiklos vykdytojus pagal šį straipsnį ne daugiau kaip penkeriems metams nuo veiksmų, dėl kurių jie pašalinti, dienos, o jei veiksmai yra tęstiniai ar pasikartojantys, nuo dienos, kurią tie veiksmai nutraukiami.

5. Jei viešasis pirkėjas pašalina ekonominės veiklos vykdytoją pagal 1 dalies h punktą, jis apie tai informuoja Komisiją.

15 straipsnis

Atrankos kriterijai

[41] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų (OL L 330, 2022 12 23, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj).

1. Jei viešieji pirkėjai nusprendžia taikyti atrankos kriterijus kaip dalyvavimo MTP pirkimo procedūrose reikalavimus, jie nustato tokius kriterijus pagal šiame straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. MTP pirkimo procedūrų atrankos kriterijai yra susiję tik su:

   (a) tinkamumu verstis profesine veikla, kaip tai suprantama 4 dalyje;

   (b) techniniais ir profesiniais pajėgumais, kaip tai suprantama 5 dalyje;

   (c) ekonomine ir finansine būkle, kaip tai suprantama 6, 7 ir 8 dalyse.

3. Viešieji pirkėjai kaip atrankos kriterijus taiko tik tuos reikalavimus, kurie yra tinkami siekiant užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojas turėtų MTP pirkimo sutarčiai įvykdyti reikiamus pajėgumus ir gebėjimus. Visi kaip atrankos kriterijai taikomi reikalavimai turi būti susieti su MTP pirkimo sutarties dalyku ir proporcingi jo sudėtingumui ir susijusiai rizikai ir atitikti skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principus.

   Prie kiekvienos nuorodos, kuri turi būti pateikta kaip atitikties kuriam nors iš atrankos kriterijų įrodymas, pridedami žodžiai „arba lygiavertis“, kad konkurso dalyviai galėtų pateikti bet kokios rūšies alternatyvius atitikties įrodymus.

4. Jeigu MTP pirkimo procedūrose iš ekonominės veiklos vykdytojų reikalaujama turėti konkretų leidimą arba būti konkrečios organizacijos nariais, kad jie galėtų atitinkamą mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą vykdyti šalyje, kurio vykdo savo pagrindinę veiklą, viešasis pirkėjas gali reikalauti, kad tokie ekonominės veiklos vykdytojai įrodytų, jog turi tokį leidimą arba yra konkrečios organizacijos nariai.

   Kompetentingų įstaigų patvirtinta registracija oficialiuose sąrašuose arba sertifikavimo įstaigos išduota pažyma yra pagrindas daryti prielaidą, kad įvykdyti pirmoje ir antroje pastraipoje nustatyti reikalavimai.

5. Viešieji pirkėjai gali nustatyti reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų MTP pirkimo sutarčiai įvykdyti pagal atitinkamą kokybės standartą reikalingus žmogiškuosius ir techninius išteklius bei patirtį.

   Išskyrus atvejus, kai tai pateisinama dėl MTP pirkimo sutarties sudėtingumo arba dalyko pobūdžio, viešieji pirkėjai nereikalauja ankstesnės kitų sutarčių vykdymo patirties kaip dalyvavimo MTP pirkimo procedūroje sąlygos.

   Viešasis pirkėjas gali daryti prielaidą, kad ekonominės veiklos vykdytojas neturi reikalingų profesinių pajėgumų bet kuriuo iš šių atvejų:

   (a) kai viešasis pirkėjas bet kokiomis priemonėmis yra nustatęs, kad ekonominės veiklos vykdytojas turi interesų konfliktą, kuris gali neigiamai paveikti tos sutarties vykdymą;

   (b) kai viešajam pirkėjui kokiu nors būdu buvo pranešta, kad ekonominės veiklos vykdytojas kelia susirūpinimą dėl saugumo valstybei narei ar visai Sąjungai.

   Viešieji pirkėjai nereikalauja ankstesnės kitų sutarčių vykdymo patirties, nereikalaudami, kad rangovai turėtų MTP pirkimo sutarčiai įvykdyti reikalingus žmogiškuosius ir techninius išteklius. Viešieji pirkėjai nelaiko ekonominės veiklos vykdytojų neatitinkančiais techninių ir profesinių pajėgumų reikalavimų vien dėl to, kad jie neturi ankstesnės kitų sutarčių vykdymo patirties.

6. Nurodant į atrankos kriterijus įtrauktas kvalifikacijas ar jų lygius nurodomi Europos kvalifikacijų sandaros lygiai, nustatyti 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijos[42] II priede.

7. Kai viešieji pirkėjai ekonominės veiklos vykdytojams kelia minimalios ekonominės ir finansinės būklės reikalavimą, jie gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų vieną arba abu šiuos dalykus:

   (a) tam tikrą minimalų finansinį pajėgumą;

   (b) tinkamo lygio profesinės civilinės atsakomybės draudimą.

8. Jei viešieji pirkėjai reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai įrodytų minimalią ekonominę ir finansinę būklę, viešieji pirkėjai leidžia ekonominės veiklos vykdytojams ją įrodyti visais tinkamais būdais, kurie, be kita ko, apima:

   (a) bankų pažymas arba, jei reikia, atitinkamos profesinės civilinės atsakomybės draudimo įrodymus;

   (b) finansines pažymas ar finansinių pažymų išrašus, jei finansines pažymas reikalaujama skelbti pagal šalies, kurioje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas, teisę;

   (c) pažymą apie ekonominės veiklos vykdytojo apyvartą per ne ilgesnį nei pastarųjų trejų finansinių metų laikotarpį atsižvelgiant į ekonominės veiklos vykdytojo įsisteigimo datą ar veiklos pradžios datą, jei tik informacija apie tokią apyvartą turima;

   (d) verslo planą, pagrįstą pažymomis ar kitais įrodymais apie ekonominės veiklos vykdytojo materialųjį ir nematerialųjį finansinį turtą, įskaitant jo intelektinės nuosavybės turtą, finansinius investuotojų ar finansavimo įstaigų įnašus arba į ekonominės veiklos vykdytoją investuoto nuosavo kapitalo įrodymus.

   Kai reikalaujama minimalaus finansinio pajėgumo, jis neturi viršyti 50 % numatomos MTP pirkimo sutarties vertės, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pavyzdžiui, susijusius su ypatinga rizika, siejama su perkamų mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų pobūdžiu. MTP pirkimo sutartis. Viešasis pirkėjas pagrindines tokio reikalavimo priežastis nurodo pirkimo dokumentuose.

   Vertindami minimalią finansinę ir ekonominę būklę, viešieji pirkėjai gali atsižvelgti į ekonominės veiklos vykdytojo metinių finansinių ataskaitų informaciją tik tuo atveju, jei viešasis pirkėjas pirkimo dokumentuose yra nurodęs tokio atsižvelgimo metodus ir kriterijus. Tokie metodai ir kriterijai turi būti skaidrūs, objektyvūs ir nediskriminaciniai.

   Kai viešieji pirkėjai nustato su ekonomine ir finansine būkle susijusius atrankos kriterijus pagal 6 dalį, viešieji pirkėjai suteikia konkurso dalyviams galimybę pateikti šios dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytus įrodymus nuo dienos, kurią viešasis pirkėjas praneša konkurso dalyviams apie sprendimą skirti MTP pirkimo sutartį, iki tos sutarties pasirašymo dienos.

9. Kai viešieji pirkėjai reikalauja profesinės civilinės atsakomybės draudimo, jie užtikrina, kad reikalaujamas civilinės atsakomybės draudimas būtų proporcingas

[42] 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo, (OL C 189, 2017 6 15, p. 15).

pagrįstai numatomai nuostolių ar žalos, kuriuos rangovai ir subrangovai gali padaryti vykdydami MTP pirkimo sutartį arba dėl jos vykdymo, sumai, ir pateikia pagrindimą pirkimo dokumentuose.

10. Jei viešojo pirkėjo taikoma MTP pirkimo procedūra neapima išankstinės ekonominės veiklos vykdytojų atrankos remiantis pašalinimo pagrindais ar atrankos kriterijais, viešasis pirkėjas visų patvirtinamųjų dokumentų, įrodančių atitiktį taikomiems pašalinimo pagrindams ir atrankos kriterijams, prašo tik iš laimėjusių dalyvių, kurių pasiūlymai pagal sutarties skyrimo kriterijus buvo geriausiai įvertinti. Informacija, kurią galima nustatyti iš esamų nacionalinių duomenų bazių, sukurtų viešosios įstaigos, arba iš registracijos oficialiuose sąrašuose ar sertifikatų, negali būti abejojama be pakankamo pagrindo.

11. Jei ekonominės veiklos vykdytojų pateikta informacija ar dokumentai yra arba atrodo neišsamūs ar klaidingi arba jei trūksta konkrečių dokumentų, viešieji pirkėjai, laikydamiesi vienodo požiūrio ir skaidrumo principų, suteikia atitinkamiems ekonominės veiklos vykdytojams galimybę per tinkamą laikotarpį pateikti, papildyti, paaiškinti ar patikslinti atitinkamą informaciją ar dokumentus, kad būtų pašalinti trūkumai, atsiradę dėl pasiūlymo menko trūkumo ar neatitikimo, nekeliančio abejonių dėl sprendimo skirti MTP pirkimo sutartis.

10 straipsnis

Finansinės garantijos

1. Viešieji pirkėjai gali reikalauti, kad konkurso dalyviai pateiktų pasiūlymo garantijas, įvykdymo garantijas arba sulaikytų sumų garantijas, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

   (a) pasiūlymo garantijų suma neviršija 2 % visos numatomos MTP pirkimo sutarties vertės, o didžiausia pasiūlymo garantijos suma pagal MTP pirkimo sutartis, kurių apskaičiuotoji vertė viršija 5 000 000 EUR, yra 500 000 EUR, o pagal sutartis, kurių apskaičiuotoji vertė nesiekia 5 000 000 EUR, – 100 000 EUR;

   (b) pagal MTP pirkimo sutartis, kurių apskaičiuotoji sutarties vertė viršija 500 000 EUR, įvykdymo ir sulaikytų sumų garantijų suma neviršija 5 % konkrečios sutarties kainos ir gali būti padidinta iki 10 %, jei tai labai sudėtingos arba rizikingos MTP pirkimo sutartys, kai tai pagrįsta rizikos analize;

   (c) pagal MTP pirkimo sutartis, kurių apskaičiuotoji sutarties vertė yra mažesnė nei 500 000 EUR, įvykdymo arba sulaikytų sumų garantijų nereikalaujama.

2. Pasiūlymo, įvykdymo ir sulaikytų sumų garantijos, kurių viešieji pirkėjai reikalauja iš konkurso dalyvių, vertės MVĮ, novatoriškiems startuoliams ir novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms sumažinamos 50 %.

3. Viešieji pirkėjai užtikrina, kad finansinės garantijos būtų laiku sumažintos arba grąžintos, kai jos nebėra pagrįstos.

17 straipsnis

Su inovacijomis susiję sutarties skyrimo kriterijai

1. Viešieji pirkėjai skiria sutartį ekonominės veiklos vykdytojui, kuris siūlo geriausią kainos ir kokybės santykį. Tuo tikslu viešieji pirkėjai gautus pasiūlymus įvertina pagal geriausio kainos ir kokybės santykio metodą. Siekdami nustatyti geriausią kainos ir kokybės santykį, viešieji pirkėjai įvertina pasiūlymus palygindami jų kainą ir kokybę, pastarąją palygindami pagal kokybės kriterijus, susietus su MTP pirkimo sutarties dalyku. Nustatant geriausią kainos ir kokybės santykį taip pat galima atsižvelgti į sąnaudas. Vertinant pasiūlymus pagal geriausio kainos ir kokybės santykio metodą, bendras visų su kokybe susijusių sutarties skyrimo kriterijų lyginamasis svoris turi sudaryti ne mažiau kaip 50 % bendro visų sutarties skyrimo kriterijų lyginamojo svorio. Kainos kriterijus turi būti susijęs tik su pasiūlymo kaina. Kriterijų, susijusių su bendraisiais nuosavybės kaštais, lyginamasis svoris įskaičiuojamas į atitinkamą procentinę dalį.

2. Kokybės kriterijai yra visi kriterijai, taikomi vertinant, kokiu mastu pasiūlyme siūlomi naudingi, efektyvūs ar tvarūs rezultatai, susiję su MTP pirkimo sutarties dalyku.

   Pasiūlymo kokybė gali būti susijusi, pavyzdžiui, su šiais aspektais:

   (a) techniniais privalumais, estetinėmis ir funkcinėmis charakteristikomis, prieinamumu, universalumu visiems naudotojams, mokslinių tyrimų ir plėtros metodais;

   (b) aplinkos, su klimatu susijusiais, socialiniais ir inovacijų tikslais pagal 4 straipsnio 6 dalį, saugumo ir viešojo saugumo interesais pagal 28 straipsnį arba pirmenybės teikimo Europai reikalavimais, kai viešasis pirkėjas tuos reikalavimus taiko skirdamas sutarties skyrimo balus;

   (c) paskirtų darbuotojų kokybe, kuri gali turėti didelį poveikį sutarties įvykdymo lygiui, pavyzdžiui, darbuotojų, paskirtų vykdyti MTP pirkimo sutartį, organizavimą, kvalifikaciją ir patirtį;

   (d) darbo organizavimo kokybe, MTP pirkimo sutarčiai vykdyti skirtų išteklių paskirstymo kokybe.

3. Skyrimo kriterijai turi būti nediskriminaciniai, proporcingi, konkretūs, objektyvūs ir išmatuojami; jie vertinami taikant procesą, kuriame numatytos pakankamos apsaugos nuo pažeidimų priemonės. Jie turi leisti viešajam pirkėjui veiksmingai palyginti siūlomų MTP paslaugų stipriąsias ir silpnąsias puses ir nesuteikti viešajam pirkėjui neribotos pasirinkimo laisvės.

4. Vykdydami MTP pirkimo procedūras, viešieji pirkėjai, kaip dalį 2 dalyje nurodytų su kokybe susijusių sutarties skyrimo kriterijų, taiko konkrečius kokybės kriterijus, skirtus galimam pasiūlymų poveikiui inovacijoms ir pridėtinės vertės Sąjungai kūrimui įvertinti. Tokie su inovacijomis susiję kokybės kriterijai, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalies e punkte, apima:

   (a) pasiūlymo novatoriškumo laipsnį ir tai, kokiu mastu šis novatoriškumo laipsnis prisideda prie bendros pasiūlymo, kuris turi būti tiriamas, plėtojamas ar išbandomas vykdant MTP pirkimą, kokybės, kai įmanoma, taikant kokybės kriterijus, kurie yra būdingi numatomiems MTP pirkimo rezultatams;

   (b) pasiūlymo bendruosius nuosavybės kaštus ir ilgalaikę naudą, įskaitant bet kokio pasiūlyme siūlomo vertės inžinerijos metodo poveikį tiems kaštams ir naudai;

(c) pasiūlymo poveikį technologijų tiekimo grandinės stiprinimui ir inovacijų ekosistemos plėtojimui Sąjungoje, be kita ko, ypatingos svarbos technologijų srityje;

(d) veiklos, kurią siūloma vykdyti Sąjungoje pagal MTP pirkimo sutartį, vertės dalį;

(e) kai taikytina, kokiu mastu konkurso dalyvis siūlo integruoti Sąjungoje sukurtas technologijas, įskaitant mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatus, gautus vykdant viešai finansuojamas mokslinių tyrimų ir plėtros programas vidaus rinkoje, ir naudojasi tokiomis priemonėmis kaip standartai, specifikacijos, programinė įranga ar modeliai arba kitos Sąjungoje sukurtos technologijos.

5. Viešieji pirkėjai gali taikyti ne tik 4 dalyje nustatytus, bet ir kitus su inovacijomis susijusius sutarties skyrimo kriterijus. Bendras visų su inovacijomis susijusių sutarties skyrimo kriterijų lyginamasis svoris turi būti ne mažesnis kaip 15 % bendro visų sutarties skyrimo kriterijų svorio, o bendras 1 dalies c, d ir e punktuose nurodytų su inovacijomis susijusių sutarties skyrimo kriterijų lyginamasis svoris turi neviršyti 15 % bendro visų sutarties skyrimo kriterijų svorio. Su inovacijomis susiję sutarties skyrimo kriterijai yra 2 dalyje nurodytų su kokybe susijusių sutarties skyrimo dalis.

6. Nukrypstant nuo 4 ir 5 dalių, pareiga taikyti su inovacijomis susijusius skyrimo kriterijus pagal šį straipsnį netaikoma MTP pirkimo procedūroms, kurių vienintelis dalykas yra mokslinių tyrimų ir plėtros konsultacinių paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra 73200000-4, 73210000-7 ir 73220000-0, pirkimas.

18 straipsnis

Perkamų MTP paslaugų charakteristikų reikalavimų formulavimas

1. Viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose suformuluoja reikalavimus, susijusius su perkamų mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų charakteristikomis ir jų numatomais rezultatais, tokia eilės tvarka:

(a) teisės aktais nustatyti reikalavimai;

(b) funkciniai reikalavimai;

(c) veiksmingumo reikalavimai;

(d) projektiniai reikalavimai.

Viešieji pirkėjai pirmoje pastraipoje nustatytą eilės tvarką taiko kiekvienai charakteristikai atskirai.

Išskyrus atvejus, kai taikytinoje Sąjungos ar nacionalinėje teisėje numatyta kitaip, viešieji pirkėjai visus šioje dalyje nurodytus reikalavimus parengia taip, kad konkurso dalyvis galėtų įrodyti atitiktį pateikdamas bet kokius alternatyvius lygiaverčius įrodymus.

2. Viešieji pirkėjai reikalavimą suformuluoja kaip veiksmingumo reikalavimą arba projektinį reikalavimą tik tuo atveju, jei tokio reikalavimo suformuluoti kaip funkcinio reikalavimo neįmanoma.

3. Jeigu teisės aktuose nenustatytas reikalavimas dėl konkrečios charakteristikos ir jeigu konkrečios charakteristikos negalima pakankamai apibūdinti pagal 1 dalies reikalavimus, tos charakteristikos reikalavimai gali būti suformuluoti bet kuriuo iš toliau nurodytų būdų, eilės tvarka nurodant:

(a) darniuosius standartus, taip pat standartus ir standartizacijos leidinius, kurių nuorodos šios dalies tikslais paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba kitomis priemonėmis, kaip numatyta pagal Sąjungos teisės aktus ir bendrąsias specifikacijas, kurios suprantamos kaip kita nei standartas techninė specifikacija ir yra priimtos Komisijos, atitiktis kuriems leidžia daryti atitikties atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams prielaidą;

(b) Europos standartus, apibrėžtus Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 2 straipsnyje, įskaitant nacionalinius standartus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliami Europos standartai;

(c) Europos vertinimo dokumentus;

(d) tarptautinius standartus;

(e) kitus standartizacijos leidinius, kuriuos parengė Europos standartizacijos organizacija, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 1025/2012;

(f) jei a–f punktuose išvardytų nuorodų nėra – nacionalinius standartus, nacionalinius techninius liudijimus arba nacionalines technines specifikacijas.

Kiekviena nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“, nebent daroma nuoroda į privalomas darniąsias technines specifikacijas.

4. Viešieji pirkėjai užtikrina, kad pirkimo dokumentuose nebūtų nurodomas konkretus modelis, tiekimo šaltinis ar konkretus procesas, būdingas konkretaus ekonominės veiklos vykdytojo tiekiamiems produktams, teikiamoms paslaugoms ar vykdomiems darbams, arba prekių ženklai, patentai, rūšys ar konkreti kilmės šalis arba gamybos būdas taip, kad dėl to tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams arba produktams, paslaugoms ar darbams būtų sudarytos palankios sąlygos arba jie būtų pašalinti.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, tokios nuorodos leidžiamos tik tais atvejais, kai neįmanoma pakankamai tiksliai ir suprantamai apibūdinti MTP pirkimo sutarties dalyko pagal 1, 2 ir 3 dalis. Viešieji pirkėjai nenukrypsta nuo šios pareigos, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama MTP pirkimo sutarties dalyku, ir tokiu atveju nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“.

19 straipsnis

Rizikos ir naudos pasidalijimas rinkos sąlygomis

1. Viešieji pirkėjai užtikrina, kad intelektinės nuosavybės teisės į rezultatus, rangovo sukurtus vykdant MTP pirkimo sutartį, neatitektų vien tik viešajam pirkėjui, kad jis galėtų juos naudoti savo veiklai vykdyti, bet ir kad viešasis pirkėjas rinkos sąlygomis dalytųsi su rangovu su tomis intelektinės nuosavybės teisėmis susijusia rizika ir nauda. Kad įvykdytų šį reikalavimą, viešieji pirkėjai ir rangovai vykdo 2–9 dalyse nustatytas pareigas.

2. Rangovai turi teisę išlaikyti intelektinės nuosavybės teises į rezultatus, kuriuos jie sukūrė vykdydami MTP pirkimo sutartį. MTP pirkimo sutartyje ši teisė rangovams suteikiama įpareigojant juos apsaugoti savo rezultatus, dėti visas pastangas komercializuoti savo rezultatus ir nenaudoti rezultatų taip, kad tai prieštarautų viešajam interesui.

3. Rangovai kuo greičiau praneša viešiesiems pirkėjams apie visus rezultatus, kuriuos galima panaudoti per maksimalų laikotarpį nuo MTP pirkimo sutartyje nurodytų rezultatų sukūrimo. Šiame pranešime nurodomas rangovo sprendimas apsaugoti ir komercializuoti šiuos rezultatus. Kai rangovai nusprendžia neapsaugoti ar nekomercializuoti rezultatų, kaip nustatyta MTP pirkimo sutartyje, viešasis pirkėjas, nukrypdamas nuo 2 dalies ir nepažeisdamas autorių neturtinių teisių, turi teisę:

   (a) susitaręs su rangovu, suteikti rangovo darbuotojams teisę apsaugoti tuos rezultatus ir įgyti intelektinės nuosavybės teises į tuos rezultatus arba

   (b) pats apsaugoti tuos rezultatus, pats įgyti intelektinės nuosavybės teises į tuos rezultatus ir perduoti rezultatus arba suteikti licenciją jais naudotis sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis ir nediskriminuodamas.

4. Viešieji pirkėjai turi turėti bent nemokamą prieigą prie rangovų pagal MTP pirkimo sutartį sukurtų rezultatų, kad galėtų juos naudoti savo reikmėms ir kad juos galėtų naudoti tų viešųjų pirkėjų esami bei būsimi rangovai, vykdydami jų skirtas sutartis. Viešieji pirkėjai taip pat gali reikalauti, kad tokia nemokama prieiga apimtų ne tik naudojimo teises, bet ir kitas prieigos teises, pavyzdžiui, teises keisti ir išlaikyti rezultatus.

5. Ekstremaliose situacijose, kai rangovai negali patenkinti paskesnio MTP pirkimo sutarties rezultatų poreikio Sąjungos rinkoje, viešieji pirkėjai turi teisę suteikti licencijas arba reikalauti, kad rangovai suteiktų licencijas trečiosioms šalims komerciškai naudoti MTP pirkimo sutarties rezultatus neišimtiniu pagrindu, be teisės teikti sublicencijas ir sąžiningomis bei pagrįstomis sąlygomis.

6. Jei rangovai nekomercializuoja savo rezultatų per pagrįstą laikotarpį, kaip numatyta MTP pirkimo sutartyje, tačiau nurodo teisėtas to priežastis, viešieji pirkėjai:

   (a) pasiteirauja rangovų, ar jie galėtų ir norėtų komercializuoti rezultatus, jei jiems būtų suteikta pakankamai papildomo laiko;

   (b) tik tuo atveju, jei patvirtinama, kad rangovai negali arba nenori komercializuoti rezultatų arba nekomercializuoja rezultatų per a punkte nurodytą papildomą laikotarpį, turi teisę:

      (a) suteikti licencijas arba reikalauti, kad rangovai sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis suteiktų licencijas trečiosioms šalims komerciškai naudoti MTP pirkimo sutarties rezultatus neišimtiniu pagrindu be teisės teikti sublicencijas, arba

      (b) tik tuo atveju, kai i punkte nurodyto licencijavimo veiksmo nepakanka MTP pirkimo sutartyje reikalaujamai komercializacijai užtikrinti, reikalauti, kad rangovas perduotų tų rezultatų nuosavybę viešiesiems pirkėjams sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, nedarant poveikio autorių neturtinėms teisėms.

7. Jeigu rangovai nekomercializuoja savo rezultatų per MTP pirkimo sutartyje nustatytą pagrįstą laikotarpį ir to nepagrindžia teisėtomis priežastimis arba jeigu rangovai tuos rezultatus naudoja taip, kad tai prieštarauja viešajam interesui, ir jeigu viešųjų pirkėjų pastangos per pagrįstą laikotarpį gauti rangovų leidimą licencijuoti rezultatus sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis buvo nesėkmingos, viešieji pirkėjai turi teisę:

   (a) suteikti licencijas arba reikalauti, kad rangovai suteiktų licencijas trečiosioms šalims komerciškai naudoti MTP pirkimo sutarties rezultatus neišimtiniu

pagrindu be teisės teikti sublicencijas, neskirdami finansinės kompensacijos rangovams, arba

(b) jei a punkte nurodyto veiksmo nepakanka, kad būtų užkirstas kelias naudoti rezultatus viešajam interesui prieštaraujančiu būdu arba būtų pasiekta MTP pirkimo sutartyje reikalaujama komercializacija, reikalauti, kad rangovai perduotų tų rezultatų nuosavybės teises viešiesiems pirkėjams be finansinės kompensacijos rangovams, nedarant poveikio autorių neturtinėms teisėms.

8. Taikant 6 ir 7 dalis, teisėtos priežastys apima atvejus, kai rangovas įrodo, kad dėjo visas pastangas siekdamas komercializuoti rezultatus ir išvengti rezultatų naudojimo viešajam interesui prieštaraujančiu būdu.

9. Rangovai iš anksto praneša viešiesiems pirkėjams apie bet kokį ketinimą suteikti išimtines licencijas arba perduoti nuosavybės teises į MTP pirkimo rezultatus. Viešieji pirkėjai turi teisę nesutikti, kad rangovai suteiktų išimtines licencijas arba perduotų nuosavybės teises į MTP pirkimo rezultatus bet kuriuo iš šių atvejų:

(a) kai toks licencijavimas ar perdavimas neigiamai paveiktų viešojo pirkėjo prieigą prie rezultatų arba komercinį rezultatų naudojimą;

(b) kai toks licencijavimas ar perdavimas prieštarautų viešajam interesui sektoriuose, kurie yra gyvybiškai svarbūs Sąjungos arba viešųjų pirkėjų valstybių narių socialinei, ekonominei ar technologinei plėtrai;

(c) kai tiems rezultatams būtų taikoma kitos nei 11 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės kontrolė ar kiti apribojimai tokiu būdu, kuris neigiamai paveiktų viešojo pirkėjo prieigą prie rezultatų ar jų komercializavimą, kaip nurodyta šios dalies a punkte, arba tokiu būdu, kuris prieštarautų viešajam interesui, kaip nurodyta šios dalies b punkte.

10. Nukrypstant nuo 1–9 dalių, rengiant MTP pirkimus, kurie nėra ikiprekybiniai viešieji pirkimai, kai tai pateisinama dėl kurios nors iš toliau nurodytų svarbių viešojo intereso priežasčių, kurios turi būti nurodytos pirkimo dokumentuose, viešieji pirkėjai gali įgyti intelektinės nuosavybės teises į rangovų pagal MTP pirkimo sutartį sukurtus rezultatus:

(a) kai tai būtina ir pagrįsta siekiant užtikrinti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesų apsaugą, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje;

(b) kai būtina užkirsti kelią rangovų ar kitų trečiųjų šalių piktnaudžiavimui rezultatais ir nėra jokio kito veiksmingo būdo užkirsti kelią tokiam piktnaudžiavimui;

(c) kai viešasis pirkėjas ketina turėti išimtines teises naudotis intelektinės nuosavybės teisėmis į rangovų sukurtus rezultatus.

Kai viešieji pirkėjai įgyja intelektinės nuosavybės teises pagal pirmą pastraipą:

(a) jei per ketverius metus nuo intelektinės nuosavybės teisių įgijimo dienos jie nepanaudoja pagal 10 dalies c punktą įgytų intelektinės nuosavybės teisių, jie pasiūlo perduoti tas intelektinės nuosavybės teises arba suteikti jų licenciją sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis ir nediskriminaciniu būdu;

(b) jei jie nusprendžia perduoti šias intelektinės nuosavybės teises arba suteikti jų licenciją, jie tai daro sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis ir nediskriminaciniu būdu;

(c) jie užtikrina, kad visi rezultatai, kuriems netaikomos intelektinės nuosavybės teisės, galėtų būti plačiai skleidžiami, nedarant poveikio 26 straipsnyje nurodytoms konfidencialumo ir duomenų apsaugos pareigoms.

Komisijai pagal 39 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šios dalies pirmoje pastraipoje nustatytas atvejų sąrašas, atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

(a) poveikį MTP rezultatų komercializavimo didinimui;

(b) poveikį novatoriškų įmonių, įskaitant visų pirma novatoriškus startuolius ir veiklą plečiančias įmones, ir naujų rinkos dalyvių patekimo į rinką gerinimui;

(c) poveikį socialinei ir ekonominei ar technologinei plėtrai Sąjungoje;

(d) poveikį Sąjungos strateginiam savarankiškumui ir ekonominiam saugumui;

(e) poveikį viešųjų interesų apsaugai.

11. Viešieji pirkėjai:

(a) reikalauja, kad rangovai subrangos susitarimuose nustatytų, kad subrangovai yra saistomi tų pačių intelektinės nuosavybės teisių ir pareigų, kurios taikomos rangovams pagal MTP pirkimo sutartį, visų pirma, kad bet kokiame perdavimo ar licencijavimo susitarime rangovo pareigos pagal MTP pirkimo sutartį būtų perduotos naujam savininkui arba licencijos gavėjui ir kad naujasis savininkas arba licencijos gavėjas būtų įpareigotas jas perduoti paskesniuose perdavimo ar licencijavimo susitarimuose;

(b) nustatydami ir vykdydami pareigas, darančias poveikį intelektinės nuosavybės teisių apsaugai pagal MTP pirkimo sutartis, laikosi taikytinos Sąjungos intelektinės nuosavybės teisės, TRIPS sutarties[43] ir kitų Sąjungos ar atitinkamų valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų.

Taikant pirmos pastraipos b punktą, kai MTP pirkimuose dalyvauja ne tik ekonominės veiklos vykdytojai iš valstybių narių, viešieji pirkėjai intelektinės nuosavybės apsaugos atžvilgiu ekonominės veiklos vykdytojams iš kitų PPO valstybių narių taiko ne mažiau palankias sąlygas nei ekonominės veiklos vykdytojams, kurie yra iš tos pačios valstybės kaip ir viešasis pirkėjas, išskyrus atvejus, kai TRIPS sutartyje numatyta kitaip.

20 straipsnis

Sutarties keitimas

1. Viešieji pirkėjai gali keisti paskirtas MTP pirkimo sutartis jų galiojimo laikotarpiu nerengdami naujos MTP pirkimo procedūros, jei ta galimybė, neatsižvelgiant į pakeitimų piniginę vertę, buvo numatyta pradiniuose pirkimo dokumentuose išdėstytose aiškiose, tiksliose ir nedviprasmiškose peržiūros nuostatose, kurios gali apimti nuostatas dėl kainų peržiūros arba pasirinkimo galimybes. Tokiose nuostatose nurodoma galimų pakeitimų arba pasirinkimo galimybių taikymo sritis, pobūdis ir galimos jų taikymo sąlygos. Jose nenumatomi pakeitimai arba pasirinkimo galimybės, dėl kurių pasikeistų bendras MTP pirkimo sutarties pobūdis.

[43] Sutartis dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, pateikta Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties 1C priede, (OL L 336, 1994 12 23, p. 214, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/800(16)/oj).

2. Viešieji pirkėjai taip pat gali keisti paskirtas MTP pirkimo sutartis jų galiojimo laikotarpiu nerengdami naujos MTP pirkimo procedūros, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

(a) pakeitimas nėra esminis, kaip tai suprantama 3 dalyje, arba kai pakeitimas yra esminis, tačiau yra vienas iš 4 dalyje išvardytų atvejų;

(b) pakeitimas atitinka objektyvius poreikius, atsirandančius vykdant MTP pirkimo sutartį, neviršija to, kas būtina ir tinkama jos vykdymui ir tęstinumui užtikrinti, ir juo nekeičiama pradinė ekonominė sutarties pusiausvyra rangovo naudai taip, kaip nebuvo numatyta pradinėje sutartyje.

3. Pakeitimas laikomas esminiu vienu ar keliais iš šių atvejų:

(a) pakeitimu nustatomos sąlygos, dėl kurių, jeigu jos būtų buvusios įtrauktos į pradinę pirkimo procedūrą, būtų buvę galima leisti dalyvauti kitiems kandidatams nei iš pradžių atrinktieji arba priimti kitą pasiūlymą nei iš pradžių priimtas, arba pirkimo procedūra būtų pritraukusi papildomų dalyvių;

(b) juo pakeičiamos esminės sutarties sąlygos, pavyzdžiui:

(c) pakeitimu rangovo naudai pakeičiama MTP pirkimo sutarties ekonominė pusiausvyra taip, kaip nebuvo numatyta pradinėje sutartyje, nes:

(a) gerokai išplečiama MTP pirkimo sutarties taikymo sritis arba

(b) tai susiję su rangovo tapatybe kitais nei 4 dalies c punkte numatytais atvejais.

4. Esminiai pakeitimai, kaip tai suprantama 2 dalyje, leidžiami tik toliau nurodytais atvejais, jeigu jais rangovo naudai nekeičiama pradinė MTP pirkimo sutarties ekonominė pusiausvyra taip, kaip nebuvo numatyta pradinėje MTP pirkimo sutartyje:

(a) kai vykdant MTP pirkimo sutartį prireikė papildomų paslaugų ar prekių, su sąlyga, kad pakeisti rangovo techniškai ar ekonomiškai neįmanoma, be kita ko, dėl tarpusavio priklausomybės nuo esamų darbų ar paslaugų arba dėl žymaus išlaidų padidėjimo;

(b) kai pakeitimas būtinas dėl aplinkybių, kurių stropus viešasis pirkėjas negalėjo pagrįstai numatyti pradėdamas MTP pirkimo procedūrą ir kurios daro didelį poveikį sutarties vykdymui ar įgyvendinamumui, įskaitant:

(a) esminius taikomos reglamentavimo ar teisinės sistemos pakeitimus;

ii) didelius technologinius pakeitimus;

iii) didelius sutrikimus, ekstremaliąsias situacijas ar krizes, darančias didelį ekonominį, visuomeninį poveikį ar poveikį veiklai;

(c) kai pirminis rangovas pakeičiamas kitu subjektu vienu iš šių atvejų:

(a) po susijungimo, perėmimo, įsigijimo, nemokumo ar kitokio įmonės restruktūrizavimo kitas ekonominės veiklos vykdytojas visiškai arba iš dalies perima pradinio rangovo teises ir pareigas, jeigu naujasis subjektas atitinka pradinius kokybinius atrankos kriterijus, jeigu nedaroma jokių kitų esminių MTP pirkimo sutarties pakeitimų ir jeigu pakeitimu nesiekiama išvengti šio reglamento taikymo, arba

ii) kai pats viešasis pirkėjas prisiima pagrindinio rangovo pareigas savo subrangovų atžvilgiu, jei tokia galimybė numatyta nacionalinėje teisėje.

5. Pakeitimas, kurio vertė neviršija 15 % pradinės MTP pirkimo sutarties vertės, laikomas neesminiu ir gali būti daromas nerengiant naujos pirkimo procedūros, jei pakeitimu rangovo naudai nepakeičiama pradinė MTP pirkimo sutarties ekonominė pusiausvyra taip, kaip nebuvo numatyta pradinėje MTP pirkimo sutartyje.

Kai daromi keli pakeitimai iš eilės, ribinė vertė nustatoma pagal iš eilės daromų pakeitimų grynąją kumuliacinę vertę.

6. Prieš keisdamas MTP pirkimo sutartį, viešasis pirkėjas, remdamasis objektyviais ir patikrinamais elementais, nustato, ar įvykdytos 2 dalyje nustatytos sąlygos. Viešieji pirkėjai saugo išsamius rašytinius įrašus apie esminius pakeitimo elementus, įskaitant jo pagrindimą, būtinumą ar tinkamumą ir jo poveikį sutarties ekonominei pusiausvyrai, visų pirma rizikos ir ekonominės naudos paskirstymui, kad pagrįstų sprendimus keisti MTP pirkimo sutartį ir sudarytų sąlygas kompetentingoms priežiūros, audito ir peržiūros įstaigoms patikrinti, ar laikomasi šio straipsnio.

7. Prieš bet kokį MTP pirkimo sutarties keitimą, viršijantį 50 % pradinės numatomos sutarties vertės, viešieji pirkėjai tuo tikslu paskelbia pranešimą apie sutarties pakeitimą. Tokiame pranešime pateikiamas keitimo pagrindimas nerengiant naujos pirkimo procedūros. Tokiais iš eilės daromais pakeitimais nesiekiama išvengti šio reglamento taikymo.

8. Jeigu viešieji pirkėjai iš esmės keičia MTP pirkimo sutartį pagal 4 dalį ir pakeitimas neviršija 50 % pradinės numatomos sutarties vertės, jie per 20 kalendorinių dienų nuo pakeitimo dienos paskelbia pranešimą apie sutarties pakeitimą.

9. MTP pirkimo sutarties pakeitimai nenaudojami rangovo veiklos trūkumams, kurie nėra pateisinami nuo jo nepriklausančiomis aplinkybėmis, pašalinti.

21 straipsnis

Vertės inžinerija

1. Viešieji pirkėjai įtraukia vertės inžinerijos nuostatą į visas MTP pirkimo sutartis, kurioms taikomas šis reglamentas ir kurių apskaičiuotoji vertė be PVM viršija:

(a) 10 mln. EUR – nuo…[LB: įrašyti datą – 1 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos];

(b) 9 mln. EUR – nuo… [LB: įrašyti datą – 2 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos];

(c) 8 mln. EUR – nuo… [LB: įrašyti datą – 3 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos];

(d) 7 mln. EUR – nuo… [LB: įrašyti datą – 3 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos];

(e) 6 mln. EUR – nuo… [LB: įrašyti datą – 4 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos];

(f) 5 mln. EUR – nuo… [LB: įrašyti datą – 5 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos].

Viešieji pirkėjai gali įtraukti vertės inžinerijos nuostatą į MTP pirkimo sutartis, kurių apskaičiuotoji vertė yra mažesnė.

2. Viešieji pirkėjai į MTP pirkimo sutartį įtraukia:

(a) vertės inžinerijos nuostatas, kuriomis rangovai skatinami teikti pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymus per visą MTP pirkimo sutarties vykdymo laikotarpį, (toliau – savanoriškos vertės inžinerijos nuostatos) arba

(b) vertės inžinerijos nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad rangovai viešajam pirkėjui reguliariai teiktų pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymus per visą MTP pirkimo sutarties vykdymo laikotarpį, (toliau – privalomos vertės inžinerijos nuostatos).

Viešieji pirkėjai gali naudoti pirmos pastraipos b punkte nurodytą privalomą vertės inžineriją visai MTP pirkimo sutarčiai arba tik tam tikroms MTP pirkimo sutarties dalims.

Kai viešieji pirkėjai taiko privalomas vertės inžinerijos nuostatas tam tikroms MTP pirkimo sutarties dalims, pirkimo dokumentuose jie suformuluoja su tomis dalimis susijusius reikalavimus kaip funkcinius arba veiksmingumo reikalavimus.

Rangovai įtraukia atitinkamas privalomas arba savanoriškas vertės inžinerijos nuostatas į visas subrangos sutartis, kurių vertė subrangos sutarties sudarymo dieną viršija 1 dalyje nurodytas vertes. Jie gali įtraukti atitinkamas privalomas arba savanoriškas vertės inžinerijos nuostatas į subrangos sutartis, kurių vertė yra mažesnė už tas vertes.

3. Kai rangovai teikia pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymus, kaip nurodyta 2 dalies pirmoje pastraipoje, jie į tuos pasiūlymus įtraukia:

(a) visus siūlomus bet kurių mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų, perkamų vykdant MTP pirkimą, pakeitimus;

(b) bet kokio poveikio, kurį šios dalies a punkte nurodyti siūlomi pakeitimai gali turėti MTP pirkimo sutarties šalių teisėms ir pareigoms, be kita ko, įvairių MTP pirkimo sutarties dalių kainai, kaip nurodyta 2 dalies antroje pastraipoje, arba rangovo užduotims, aprašymą;

(c) įrodymais pagrįstą siūlomų pakeitimų numatomų kaštų ir naudos analizę;

(d) subrangos atveju – visus savo subrangovų pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymus, kurie yra būtini rangovo pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymui įgyvendinti.

4. Viešieji pirkėjai nepriima pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymų, kuriais:

(a) pakeičiamas MTP pirkimo sutarties dalykas;

(b) kenkiama esminėms perkamų MTP paslaugų funkcijoms ar charakteristikoms arba jų numatytiems rezultatams, aprašytiems funkciniuose ar veiksmingumo reikalavimuose;

(c) keičiami tik perkamų MTP paslaugų teiktini kiekiai ir jų numatomi rezultatai;

(d) keičiami mokslinių tyrimų ir plėtros galutiniai objektai arba mokslinių tyrimų ir plėtros bandomieji kiekiai, tokiems pakeitimams atsirandant tik po ankstesnių bandymų pagal MTP pirkimo sutartį.

5. Viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose nurodo, kad jie gali patvirtinti pakeitimus, dėl kurių gali sumažėti arba padidėti MTP pirkimo sutarties kaina, rangovui pateikus pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymą. Pirkimo dokumentuose nurodomos leidžiamo MTP pirkimo sutarties kainos padidinimo dėl sutarties pakeitimų, taikant

pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymą, ribos. Visi tokie sutarties pakeitimai dėl vertės inžinerijos atliekami pagal 20 straipsnį.

6. Viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose nustato skatinamąsias pasidalijimo normas, pagal kurias viešieji pirkėjai ir rangovai dalijasi visas grynąsias išlaidas, kurias viešieji pirkėjai sutaupys dėl priimtų vykdomos MTP pirkimo sutarties pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymų. Jei dėl pakeitimo dėl vertės inžinerijos pasiūlymo viešieji pirkėjai sutaupo grynųjų išlaidų, susijusių su galimomis būsimomis MTP pirkimo sutartimis, pirkimo dokumentuose nurodoma, ar viešasis pirkėjas sumokės rangovui pagal sutartį sutaupytą dalį kaip vieną mokėjimą, ar kaip kelis mokėjimus per tam tikrą laikotarpį, kai bus skiriamos būsimos MTP pirkimo sutartys. Viešieji pirkėjai užtikrina, kad rangovui priklausanti sutaupytų išlaidų dalis, kuri rangovui sumokama vykdant MTP pirkimą, nebūtų lygi mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų, teikiamų pagal MTP pirkimo sutartį, išlaidoms arba jų neviršytų.

7. Viešieji pirkėjai gali vienašališkai visiškai arba iš dalies priimti arba atmesti bet kokį pakeitimo dėl vertės inžinerijos pasiūlymą. Jei viešasis pirkėjas nepriima pakeitimo dėl vertės inžinerijos pasiūlymo, jis apie tai raštu praneša rangovui ir paaiškina atmetimo priežastis. Rangovas gali bet kuriuo metu atsiimti visą pakeitimo dėl vertės inžinerijos pasiūlymą arba jo dalį, kol viešasis pirkėjas jo nepriėmė. Kol vykdoma MTP pirkimo sutartis bus iš dalies pakeista pagal pakeitimo dėl vertės inžinerijos pasiūlymą, rangovas toliau vykdo veiklą pagal esamą MTP pirkimo sutartį.

22 straipsnis

Kelių sutarčių skyrimas

1. Viešieji pirkėjai MTP pirkimo procedūrose taiko kelių sutarčių skyrimo principą ir skiria kelias MTP pirkimo sutartis keliems rangovams.

2. Viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose nurodo minimalų MTP pirkimo sutarčių, kurias numatoma skirti pagal 1 dalį, skaičių.

3. MTP pirkimo sutartys pagal kelių sutarčių skyrimo principą skiriamos ir pasirašomos eilės tvarka pagal pasiūlymų eiliškumą nuo didžiausio iki mažiausio balų skaičiaus, remiantis jų vertinimu pagal 11 straipsnį, išskyrus atvejus, kai yra tinkamai pagrįstų priežasčių daryti kitaip, visapusiškai laikantis vienodo požiūrio ir skaidrumo principų. Visos MTP pirkimo sutartys skiriamos pagal tą pačią MTP pirkimo procedūrą.

4. Siekdami nustatyti MTP pirkimo sutarčių, kurios bus skiriamos pagal 1 dalį, skaičių, viešieji pirkėjai atsižvelgia į galimą kelių sutarčių skyrimo naudą:

   (a) išvengti pernelyg didelio kliovimosi vienu rangovu arba ribotu jų skaičiumi dėl produktų, darbų ar paslaugų, kurie yra būtini viešojo pirkėjo vidaus ar išorės operacijoms, arba produktų, darbų ar paslaugų, grindžiamų ypatingos svarbos technologijomis ar ypatingos svarbos žaliavomis;

   (b) mažinti su technologijomis ar inovacijomis susijusią riziką, be kita ko, skatinant kurti, bandyti ar integruoti alternatyvius skirtingų rangovų rezultatus;

   (c) spręsti situacijas, kai rinkoje nėra pakankamos konkurencijos, arba užkirsti kelią susaistymui su tiekėju ar jį sumažinti, skatinant didesnę konkurenciją rinkoje;

(d) mažinti paslaugų teikimo sutrikimus ir visuotinį neveikimą sukeliančio gedimo taško riziką užtikrinant techninius atsarginius pajėgumus viešojo pirkėjo infrastruktūroje, tinkle ar paslaugų teikimo sistemoje;

(e) kai tai būtina ir pagrįsta siekiant apsaugoti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesus, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, rezervuoti minimalų MTP pirkimo sutarčių skaičių ekonominės veiklos vykdytojams iš valstybių narių pagal 11 straipsnio 6 dalį.

5. Nukrypstant nuo 1 dalies, kai tai pateisinama dėl bet kurios iš toliau nurodytų priežasčių, kurios nurodomos pirkimo dokumentuose, viešieji pirkėjai gali skirti vieną MTP pirkimo sutartį netaikydami kelių sutarčių skyrimo principo pagal šį straipsnį:

(a) MTP pirkimo procedūrose, kurių vienintelis dalykas – mokslinių tyrimų ir plėtros konsultacinių paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra 73200000-4, 73210000-7 ir 73220000-0, pirkimas;

(b) rengdami MTP pirkimus, kurie nėra ikiprekybiniai viešieji pirkimai, kai tenkinama bet kuri iš šių sąlygų:

(a) iš 9 straipsnyje nurodytų rinkos konsultacijų ir rinkos tyrimų rezultatų matyti, kad rinka yra per maža, kad MTP pirkimo procedūroje galėtų dalyvauti keli rangovai;

(b) ilgalaikė nauda, gaunama skiriant kelias sutartis, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, nenusveria papildomų viešojo pirkėjo, skiriančio kelias sutartis, išlaidų;

(c) skirti vieną MTP pirkimo sutartį yra būtina ir pagrįsta siekiant užtikrinti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesų apsaugą, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje.

Komisijai pagal 39 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šios dalies pirmoje pastraipoje nustatytas atvejų sąrašas, atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

(a) poveikį MTP rezultatų komercializavimo didinimui;

(b) poveikį novatoriškų įmonių, įskaitant visų pirma novatoriškus startuolius ir veiklą plečiančias įmones, ir naujų rinkos dalyvių patekimo į rinką gerinimui;

(c) poveikį socialinei ir ekonominei ar technologinei plėtrai Sąjungoje;

(d) poveikį Sąjungos strateginiam savarankiškumui ir ekonominiam saugumui;

(e) poveikį viešųjų interesų apsaugai.

23 straipsnis

MTP pirkimo kvietimas teikti pasiūlymus

1. Viešieji pirkėjai paskelbia MTP pirkimo kvietimą teikti pasiūlymus, paskelbdami skelbimą apie pirkimą. Tas skelbimas:

(a) skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o vėliau – ir viešojo pirkėjo valstybės narės nacionaliniame viešųjų pirkimų portale;

(b) apima šiuos elementus:

(a) nuorodas į atitinkamus mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų BVPŽ kodus;

(b) kai aktualu, nuorodą, kad kvietimas teikti pasiūlymus yra susijęs su inovacijomis, skelbime apie pirkimą pažymint laukelį „inovacijos“ ir, kai taikytina, laukelyje „pirkimo pavadinimas“ įrašant žodžius „ikiprekybiniai viešieji pirkimai“;

(c) apskaičiuotąją MTP pirkimo vertę, nustatytą pagal 10 straipsnio 5 dalyje pateiktą metodiką.

2. Viešieji pirkėjai plačiai skatina rinkoje skelbti MTP pirkimo kvietimus teikti pasiūlymus. Šiuo tikslu, paskelbus skelbimą apie pirkimą su kvietimu teikti pasiūlymus, viešieji pirkėjai gali skelbti ir reklamuoti kvietimą teikti pasiūlymus bet kokiomis plačiai prieinamomis žiniasklaidos priemonėmis.

3. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 ir 2 dalių, kai tai būtina ir pagrįsta siekiant užtikrinti Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ar viešojo saugumo interesų apsaugą, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, viešieji pirkėjai paskelbia ir reklamuoja skelbimą apie pirkimą, kuriame praleidžiama visa neskelbtina informacija ir ekonominės veiklos vykdytojų prašoma pareikšti susidomėjimą pateikti pasiūlymus MTP pirkimui. Neskelbtina informacija siunčiama tik susidomėjimą pareiškusiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie atitinka atrankos kriterijus ir nekelia saugumo rizikos, kaip tai suprantama 28 straipsnio 4 dalies d punkte.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 ir 2 dalių, kai šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyto skelbimo apie pirkimą paskelbimas ir kitų elementų paskelbimas 10 straipsnyje nurodytuose pirkimo dokumentuose prieštarautų Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesams, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje, viešieji pirkėjai kviečia teikti pasiūlymus ir dalijasi pirkimo dokumentais tik su potencialiai tinkamais ekonominės veiklos vykdytojais, kurie buvo nustatyti per 9 straipsnyje nurodytas rinkos konsultacijas ir atliekant rinkos tyrimą, atitinka kvalifikacijos kriterijus ir nekelia saugumo rizikos, kaip tai suprantama 28 straipsnio 4 dalies d punkte.

5. Minimalus pasiūlymų priėmimo laikotarpis yra vienas mėnuo nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos. Viešasis pirkėjas gali sutrumpinti šį minimalų terminą, kai aktyvuotas ekstremaliosios situacijos režimas pagal Reglamentą (ES) 2024/2747[44], aktyvuota ekstremaliojoje situacijoje taikomų priemonių sistema pagal Tarybos reglamentą (ES) 2022/2372[45], esama didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai pagal

[44] 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98, (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).

[45] 2022 m. spalio 24 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/2372 dėl priemonių sistemos, skirtos krizės atveju reikalingų medicininių atsako priemonių tiekimui užtikrinti susidarius Sąjungos lygmens ekstremaliajai visuomenės sveikatos situacijai, (OL L 314, 2022 12 6, p. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2372/oj).

Reglamentą (ES) 2022/2371[46] arba Komisija paskelbė krizę ar nepaprastąją padėtį. Ilgiausias terminas, per kurį viešieji pirkėjai turi įvertinti pasiūlymus ir pranešti konkurso dalyviams apie sprendimą dėl sutarties skyrimo, yra 60 kalendorinių dienų nuo pasiūlymų priėmimo termino.

6. Viešieji pirkėjai, remdamiesi pasiūlyme pateikta informacija, patikrina, kurie konkurso dalyviai gali dalyvauti MTP pirkime pagal 11 straipsnyje nustatytas sąlygas.

7. Nedarant poveikio 15 straipsnio 9 daliai, viešieji pirkėjai visus konkurso dalyvių, kurie gali dalyvauti MTP pirkime, pateiktus pasiūlymus įvertina remdamiesi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, taikydami 13, 14 ir 15 straipsniuose nustatytus taikytinus pašalinimo pagrindus ir atrankos kriterijus, minimaliuosius reikalavimus, kuriuos turi atitikti visi konkurso dalyviai, ir 17 straipsnyje nurodytus taikytinus sutarties skyrimo kriterijus, įskaitant su inovacijomis susijusius sutarties skyrimo kriterijus, ir sudaro įvertintų pasiūlymų eiliškumo sąrašą.

8. Pateikus pirminius pasiūlymus, viešieji pirkėjai gali rengti pokalbius su ekonominės veiklos vykdytojais ir vesti derybas vienu ar keliais raundais. Viešieji pirkėjai užtikrina kad kiekviename derybų raunde aptariamų sprendinių skaičius sudarytų sąlygas tikrai konkurencijai. Po kiekvieno raundo, priklausomai nuo derybų rezultatų, derybose dalyvaujantys ekonominės veiklos vykdytojai kviečiami pateikti patikslintą pasiūlymą, o viešieji pirkėjai gali nuspręsti sumažinti dalyvių skaičių remdamiesi pagal 17 straipsnį nustatytais sutarties skyrimo kriterijais. Viešieji pirkėjai informuoja ekonominės veiklos vykdytojus, kada prasidės naujas derybų raundas ir ar jie bus kviečiami dalyvauti. Viešieji pirkėjai informuoja visus konkurso dalyvius, kurių pasiūlymai nebuvo eliminuoti, apie visus dėl derybų padarytus specifikacijų arba kitų pirkimo informacijos dalių pakeitimus. Viešieji pirkėjai suteikia konkurso dalyviams pakankamai laiko pasiūlymams prireikus pakeisti ir iš dalies pakeistiems pasiūlymams vėl pateikti. Priklausomai nuo derybų rezultatų, ekonominės veiklos vykdytojai gali pateikti patikslintus pasiūlymus. Jeigu viešasis pirkėjas nusprendžia užbaigti derybas ir skirti MTP pirkimo sutartį, jis pakviečia likusius ekonominės veiklos vykdytojus pateikti galutinį pasiūlymą.

9. Ne vėliau kaip per 30 dienų nuo MTP pirkimo sutarties sudarymo viešieji pirkėjai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o vėliau ir savo nacionaliniame viešųjų pirkimų portale paskelbia skelbimą apie sutarties skyrimą, išskyrus atvejus, kai paskelbimas prieštarautų Sąjungos arba vienos ar kelių jos valstybių narių saugumo ar viešojo saugumo interesams, kaip tai suprantama 28 straipsnio 2 dalyje.

   Skelbime apie sutarties skyrimą nurodoma, kad procedūra susijusi su MTP pirkimu ir inovacijomis. Viešasis pirkėjas, kai taikytina, laukelyje „pirkimo pavadinimas“ įrašo žodžius „ikiprekybiniai viešieji pirkimai“ ir skelbime apie sutarties skyrimą pažymi laukelį „inovacijos“.

   Skelbime apie sutarties skyrimą pateikiama informacija apie skirtos sutarties (-čių) ir visų paskirtų pirkimo dalių vertę.

[46] 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2371 dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES, (OL L 314, 2022 12 6, p. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj).

24 straipsnis

Konkurencinė plėtra etapais ir sutarties įvykdymo vertinimas

1. Viešieji pirkėjai perka MTP paslaugas keliais vienas po kito einančiais mokslinių tyrimų ir plėtros etapais, kurie gali apimti bet kokį fundamentinių tyrimų, pramoninių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos derinį.

2. Viešieji pirkėjai gali organizuoti paspartintus MTP pirkimus, kuriuose į vieną etapą sujungiami bet kurie su plėtra ir bandymais susiję etapai, kurie yra pramoninių tyrimų ir eksperimentinės plėtros dalis.

3. Viešieji pirkėjai MTP etapus organizuoja taip, kad būtų užtikrinta, jog kiekvienam MTP pirkimo etapui planuojamas minimalus sutarčių skaičius sudarytų sąlygas vykti tikrai ekonominės veiklos vykdytojų konkurencijai MTP srityje (toliau – konkurencinė plėtra).

4. Kiekviename MTP etape viešieji pirkėjai įvertina visus pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymus ir prireikus atitinkamai iš dalies pakeičia vykdomas MTP pirkimo sutartis pagal 21 straipsnyje nustatytas vertės inžinerijos nuostatas.

5. Kiekvieno MTP pirkimo MTP etapo pabaigoje viešieji pirkėjai įvertina rangovų veiklos rezultatus remdamiesi 24 straipsnio 13 dalyje nurodytais su inovacijomis susijusiais pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais.

6. Atliekant vertinimą nustatoma, ar rangovas sėkmingai užbaigė konkretų mokslinių tyrimų ir plėtros etapą, atsižvelgiant į tai, ar to konkretaus etapo rezultatai yra novatoriški, gali atitikti reikalavimus ir yra komerciškai perspektyvūs.

7. Jei atlikus vertinimą nustatoma, kad rangovas konkretaus etapo sėkmingai neužbaigė, viešasis pirkėjas gali nutraukti MTP pirkimo sutartį su tuo rangovu. Tačiau jei toks rangovas patenkinamai atliko visas prašomas užduotis ir pateikė visus prašomus rezultatus, jis turi teisę gauti konkrečiam etapui taikytiną mokėjimą, kaip susitarta MTP pirkimo sutartyje.

8. Jeigu pagal MTP pirkimo sutartį rangovai įgyvendino pakeitimų dėl vertės inžinerijos pasiūlymus, dėl kurių viešasis pirkėjas sutaupė grynųjų išlaidų, viešasis pirkėjas sumoka rangovui jam priklausančią tų sutaupytų lėšų dalį pagal sutartą su vertės inžinerija susijusio mokėjimo būdą.

9. Nutraukdamas MTP pirkimo sutartis etapo pabaigoje, kaip nurodyta 7 dalyje, ir atrinkdamas geriausius pasiūlymus kitam etapui, viešasis pirkėjas gali sumažinti rangovų skaičių po kiekvieno etapo.

10. Jei, nepaisant visų viešojo pirkėjo pastangų užtikrinti konkurencinę plėtrą visais 3 dalyje nurodytais etapais, viešasis pirkėjas nutraukė MTP pirkimo sutartį etapo pabaigoje, kaip nurodyta 7 dalyje, arba negauna pakankamai geros kokybės pasiūlymų, kad galėtų atrinkti daugiau nei vieną rangovą kitam etapui, viešasis pirkėjas gali leisti ankstesniuose etapuose nedalyvavusiems ir pradinėje MTP pirkimo procedūroje nedalyvavusiems ekonominės veiklos vykdytojams pateikti pasiūlymus tik dėl likusio etapo (-ų), kad būtų sudarytos konkrečios sutartys. Jei viešasis pirkėjas nori pasinaudoti šia galimybe, jis išlaiko galimybę ankstesniuose etapuose nedalyvavusiems ekonominės veiklos vykdytojams pareikšti susidomėjimą dalyvauti vėlesniuose MTP pirkimo etapuose iki to momento, kai atrenkami paskutinio MTP etapo rangovai. Visi tokie ekonominės veiklos vykdytojai atrenkami remiantis tais pačiais pašalinimo pagrindais, atrankos kriterijais, minimaliaisiais

reikalavimais ir sutarties skyrimo kriterijais, kaip ir kiti rangovai, dalyvavę ankstesniuose etapuose.

11. Jei, nepaisant visų savo pastangų užtikrinti konkurencinę plėtrą visais 3 ir 10 dalyse nurodytais etapais, viešasis pirkėjas nutraukė MTP pirkimo sutartį etapo pabaigoje, kaip nurodyta 7 dalyje, arba negauna pakankamai geros kokybės pasiūlymų, kad galėtų atrinkti kelis rangovus kitam etapui, viešasis pirkėjas gali pereiti į kitą etapą tik su vienu rangovu.

12. Nukrypstant nuo 1–11 dalių, kai tai pateisinama dėl kurios nors iš toliau nurodytų priežasčių, kurios turi būti nurodytos pirkimo dokumentuose, viešieji pirkėjai gali nuspręsti neorganizuoti MTP pirkimo procedūros keliais vienas po kito einančiais mokslinių tyrimų ir plėtros etapais šiais atvejais:

(a) rengdami MTP pirkimo procedūras, kurių vienintelis dalykas yra mokslinių tyrimų ir plėtros konsultacinių paslaugų, kurių BVPŽ kodai yra 73200000-4, 73210000-7 ir 73220000-0, pirkimas;

(b) rengdami MTP pirkimus, kurie nėra ikiprekybiniai viešieji pirkimai ir kurių dalykas yra susijęs su MTP paslaugomis, kurios teikiamos tik vienu technologinės parengties lygiu, o tų MTP paslaugų aprėptis yra per siaura, kad MTP būtų galima padalyti į kelis etapus.

Komisijai pagal 39 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šios dalies pirmoje pastraipoje nustatytas atvejų sąrašas, atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

(a) poveikį MTP rezultatų komercializavimo didinimui;

(b) poveikį novatoriškų įmonių, įskaitant visų pirma novatoriškus startuolius ir veiklą plečiančias įmones, ir naujų rinkos dalyvių patekimo į rinką gerinimui;

(c) poveikį socialinei ir ekonominei ar technologinei plėtrai Sąjungoje;

(d) poveikį Sąjungos strateginiam savarankiškumui ir ekonominiam saugumui;

(e) poveikį viešųjų interesų apsaugai.

13. Viešieji pirkėjai:

(a) reguliariai vertina rangovų veiklos rezultatus, remdamiesi su inovacijomis susijusiais pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais, kurie apima tvarkaraščio laikymąsi, išlaidų kontrolę ir numatomos kokybės užtikrinimą, kiek tai susiję su 10 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytų minimaliųjų reikalavimų, 18 straipsnyje nurodytų funkcinių reikalavimų ar veiksmingumo reikalavimų ir 17 straipsnyje nurodytų sutarties skyrimo kriterijų, įskaitant su inovacijomis susijusius sutarties skyrimo kriterijus, įvykdymu;

(b) jeigu, atlikę a punkte nurodytą vertinimą, jie padaro išvadą, kad sutarties vykdymas neatitinka su inovacijomis susijusių pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių, jie paprašo rangovų imtis taisomųjų veiksmų, kad būtų pasiektas MTP pirkimo sutartyje sutartas sutarties įvykdymo rezultatas; jeigu rangovas nesiima būtinų taisomųjų veiksmų, viešieji pirkėjai gali nutraukti MTP pirkimo sutartį su tuo rangovu;

(c) tais atvejais, kai sutarties vykdymui gerinti vykdant MTP pirkimą naudojama vertės inžinerija pagal 21 straipsnį, vertindami sutarties įvykdymą ir mokėdami

rangovui jam priklausančią dėl priimtų vertės inžinerijos pasiūlymų sutaupytų išlaidų dalį, atsižvelgia į priimtus vertės inžinerijos pasiūlymus.

25 straipsnis

Mokėjimai

1. Viešieji pirkėjai, nedarant poveikio jų pareigoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES[47], užtikrina, kad rangovams ir, kai taikytina, subrangovams būtų laiku sumokėta.

2. Nustatydami MTP pirkimo sutarties vykdymo sąlygas viešieji pirkėjai gali nustatyti, kad rangovai tiekimo grandinėje laikytųsi lygiaverčių mokėjimo sąlygų, kaip nustatyta atitinkamose Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES nuostatose.

3. Išskyrus atvejus, kai tai pateisinama dėl viršesnio viešojo pirkėjo intereso, viešasis pirkėjas turi numatyti tinkamą išankstinį mokėjimą rangovui.

4. Subrangovo prašymu ir kai tai leidžia MTP pirkimo sutarties pobūdis, viešasis pirkėjas tiesiogiai sumoka subrangovui už pagrindiniam rangovui suteiktas MTP paslaugas, patiektas prekes ar atliktus darbus. Tokios priemonės, be kita ko, gali būti atitinkami mechanizmai, kuriuos taikydamas pagrindinis rangovas galėtų prieštarauti nepagrįstiems mokėjimams. To mokėjimo būdo tvarka nustatoma pirkimo dokumentuose.

26 straipsnis

Konfidencialumas ir duomenų apsauga

1. Nedarant poveikio taikytinai Sąjungos ir nacionalinei teisei, viešieji pirkėjai be išankstinio rašytinio susitarimo neatskleidžia informacijos, kurią jiems pateikė ekonominės veiklos vykdytojai per rinkos konsultacijas, konkurso dalyviai kvietimo teikti pasiūlymus metu arba po jo, rangovai sutarties vykdymo metu arba buvę rangovai pasibaigus MTP pirkimui ir kurią tokie ekonominės veiklos vykdytojai nurodė kaip konfidencialią, įskaitant technines ar komercines paslaptis ir konfidencialius pasiūlymų aspektus. Konkurso dalyviai, rangovai ar buvę rangovai taip pat be išankstinio rašytinio susitarimo neatskleidžia viešųjų pirkėjų jiems pateiktos informacijos, kurią viešieji pirkėjai nurodė kaip konfidencialią. Išankstinis rašytinis sutikimas turi būti ne bendro pobūdžio, o duodamas dėl numatomo konkrečios konfidencialios informacijos perdavimo.

2. Viešieji pirkėjai užtikrina, kad keičiantis informacija ir ją skelbiant per rinkos konsultacijas, kvietimus teikti pasiūlymus, vykdant sutartis ir užbaigus MTP pirkimą visada būtų laikomasi asmens duomenų apsaugos taisyklių, nustatytų Reglamente (ES) 2016/679 ir Direktyvoje 2002/58/EB, taip pat taikytinoje nacionalinėje teisėje.

3. Viešieji pirkėjai 10 straipsnyje nurodytuose pirkimo dokumentuose išdėsto visus reikalavimus dėl rangovo tvarkomų asmens duomenų vietos ir prieigos prie jų. Tokiais reikalavimais, be kita ko, gali būti nustatyta, kad:

---

[47] 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, (nauja redakcija) (OL L 48, 2011 2 23, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/7/oj).

(a) asmens duomenys tvarkomi tik 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų valstybių teritorijoje ir negali būti išsiunčiami iš tos teritorijos;

(b) duomenys laikomi tik duomenų centruose, esančiuose 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų valstybių teritorijoje;

(c) prieiga prie tokių duomenų nesuteikiama už 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų valstybių ribų;

(d) rangovas negali keisti duomenų tvarkymo vietos be išankstinio rašytinio viešojo pirkėjo leidimo;

(e) bet koks asmens duomenų perdavimas pagal MTP pirkimo sutartį į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms turi visiškai atitikti Reglamente (ES) 2016/679 nustatytus reikalavimus.

27 straipsnis

MTP pirkimo sutarčių nutraukimas

Nedarant poveikio jokiems kitiems šiame akte arba taikytinoje nacionalinėje teisėje numatytiems nutraukimo pagrindams, viešieji pirkėjai nutraukia MTP pirkimo sutartį, jeigu:

(a) dėl ekonominės veiklos vykdytojo priimamas galutinis apkaltinamasis nuosprendis dėl vieno iš 13 straipsnyje nurodytų privalomų pašalinimo pagrindų, išskyrus atvejus, kai viešasis pirkėjas nustato, kad toks nutraukimas nėra pateisinamas dėl viršesnio viešojo intereso priežasčių, ir galutinis teismo sprendimas tam netrukdo;

(b) MTP pirkimo sutartis arba jos pakeitimas neturėjo būti paskirti rangovui, atsižvelgiant į šiurkštų pagal Sutartis ir šį reglamentą nustatytų pareigų pažeidimą, kurį pripažino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas procese pagal Sutarties 258 straipsnį.

2 SKIRSNIS
SAUGUMAS

28 straipsnis

Saugumo aspektai vykdant MTP pirkimą

1. Viešieji pirkėjai, be priemonių, kurių reikalaujama arba kurios nustatytos kitais Sąjungos teisės aktais, prireikus imasi tinkamų priemonių bet kuriame MTP pirkimo procedūros etape – nuo planavimo ir rinkos konsultacijų iki sutarties skyrimo ir sutarties vykdymo, kad užtikrintų Sąjungos arba vienos ar daugiau valstybių narių saugumo ir viešojo saugumo interesų apsaugą vykdant bet kokią MTP pirkimo procedūrą, kuri, kaip nustatyta, kelia pavojų saugumui ar viešajam saugumui arba yra su juo susijusi. Šis skyrius nedaro poveikio kitiems susijusiuose Sąjungos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams.

2. Sąjungos arba valstybės narės saugumo ir viešojo saugumo interesai, susiję su konkrečia MTP pirkimo sutartimi, be kita ko, gali apimti:

(a) ypatingos svarbos infrastruktūros, strateginės dvejopo naudojimo infrastruktūros, nustatytos valstybių narių pagal [Karinio mobilumo reglamento

33 straipsnį], ypač esančios karinio mobilumo koridoriuose, esminių paslaugų, ypatingos svarbos tiekimo grandinių, ypatingos svarbos technologijų apsaugą, atsparumą fizinėms, kibernetinėms ar hibridinėms grėsmėms ir bet kokių sutrikimų, be kita ko, kylančių dėl žalingos strateginės priklausomybės nuo trečiųjų valstybių tiekėjų, prevenciją ir apsaugą nuo jų;

(b) šnipinėjimo, sabotažo ar technologijų nutekėjimo prevenciją;

(c) pasirengimą krizėms, įskaitant veiklos tęstinumą ir nenumatytų atvejų planavimą dėl gaivalinių nelaimių ar geopolitinio nestabilumo, pandemijų ar kibernetinių išpuolių sukeliamų sutrikimų;

(d) kitų žalingųjų trukdžių, įskaitant trečiųjų valstybių ir jų kontroliuojamų subjektų įtaką, prevenciją;

(e) sistemų, tinklų ir tvarkomų duomenų kibernetinį saugumą;

(f) įslaptintos informacijos, neskelbtinų duomenų, mokslinių tyrimų ar intelektinės nuosavybės apsaugą nuo neteisėtos prieigos ar perdavimo;

(g) visuomenės sveikatos užtikrinimą, įskaitant krizėms pritaikytas ir savarankiškas sveikatos priežiūros paslaugas, arba

(h) aplinkos apsaugą ir atsparumą su klimatu susijusiems sutrikimams.

3. Rizika saugumui ir viešajam saugumui vykdant MTP pirkimo sutartį visų pirma gali kilti dėl:

(a) MTP pirkimo sutarties dalyko, įskaitant:

(a) su jos įgyvendinimu susijusio arba ją įgyvendinant sukursimo turto jautrumą;

(b) prieigą prie neskelbtinų duomenų ir jų tvarkymą;

(c) kritinę priklausomybę nuo riboto trečiųjų valstybių tiekėjų, prekių, paslaugų ar technologijų skaičiaus arba tokios kritinės priklausomybės riziką;

(d) riziką, susijusią su prieiga prie ypatingos svarbos infrastruktūros, strateginės dvejopo naudojimo infrastruktūros, nustatytos valstybių narių pagal [Karinio mobilumo reglamento 33 straipsnį], mokslinių tyrimų įrenginių, IT sistemų ar ypatingos svarbos medžiagų;

(e) perkamų mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų rezultatų dvejopo naudojimo pobūdį;

(f) susijusių viešųjų interesų pobūdį ir galimas veikimo sutrikimo ar blogo veikimo pasekmes, pavyzdžiui, žalą viešajam saugumui, nacionaliniam saugumui, ekonominiam stabilumui, sveikatos saugumui ar pagrindinėms teisėms;

(b) ekonominės veiklos vykdytojų ypatumų, įskaitant:

(a) nuosavybės, kontrolės ar finansavimo struktūrą, dėl kurios kyla nederamo kišimosi ar įtakos ekonominės veiklos vykdytojui rizika;

ii) ankstesnius saugumo duomenis, įskaitant ankstesnius pažeidimus, saugumo standartų nesilaikymą arba pašalinimą iš kitų viešųjų pirkimų procedūrų dėl saugumo priežasčių;

iii) gebėjimą įvykdyti taikytinus patikimumo patikrinimo, personalo patikrinimo arba informacijos saugumo reikalavimus;

iv) trečiosios valstybės teisės aktų, pagal kuriuos gali būti įpareigojama atskleisti neskelbtiną informaciją arba trukdyti vykdyti sutartį, poveikį.

4. Viešieji pirkėjai, kiek įmanoma, pirkimo dokumentuose aiškiai ir pakankamai išsamiai nurodo tinkamas priemones, kurios yra proporcingos 3 dalyje nurodytai rizikai ir nediskriminacinės. Tokios priemonės gali būti įgyvendinamos visų pirma:

(a) rengiant specifikacijas ir rinkos konsultacijų dokumentus, įskaitant privalomus saugumo standartus, sertifikatus, darbuotojų tikrinimo ar patikimumo patikrinimo pareigas arba rizikos valdymo ir užtikrinimo reikalavimus;

(b) nustatant sutarties skyrimo kriterijus, pavyzdžiui, konkurso dalyvių saugumo valdymo sistemoms, saugumo atitikties standartams, reagavimo į incidentus pajėgumams, tiekimo grandinės saugumui įvertinti;

(c) nustatant sutarčių vykdymo sąlygas, įskaitant sąlygas, leidžiančias vykdyti tiekėjų saugumo priežiūrą atliekant auditus, patikrinimus arba dokumentų peržiūras ir įgyvendinti taisomąsias priemones pažeidimų atveju, taip pat parengiant nuostatas dėl subrangos, pranešimo apie nuosavybės pasikeitimą ir įslaptintos ar neskelbtinos informacijos apsaugos;

(d) nustatant atrankos kriterijus, kai tai pagrįsta, pavyzdžiui, reikalavimą turėti patikimumo pažymėjimą arba kitokius reikalavimus konkurso dalyviams įrodyti, kad jie nekelia pavojaus saugumui ar viešajam saugumui pagal šio straipsnio 3 dalies b punktą. Tai nedaro poveikio 14 straipsniui;

(e) kviečiant pateikti pasiūlymus tik tuos ekonominės veiklos vykdytojus, kurie atitinka konkrečius objektyvius ir nediskriminacinius su saugumu susijusius reikalavimus, su sąlyga, kad viešasis pirkėjas šį savo ketinimą ir su saugumu susijusius reikalavimus, kuriuos ketina taikyti, nurodo skelbime apie atitinkamą MTP viešąjį pirkimą.

Viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose taip pat gali nurodyti, kokias saugumo priemones jie ketina įgyvendinti, jei vykdant MTP pirkimo procedūrą kiltų pavojus saugumui ar viešajam saugumui.

5. Viešieji pirkėjai bet kuriuo MTP pirkimo procedūros metu pašalina ekonominės veiklos vykdytoją iš MTP pirkimo procedūros dalyvių, jei nustatoma, kad veiklos vykdytojas yra didelės rizikos tiekėjas pagal Reglamentą (ES) XXXX/XXX [2-asis kibernetinio saugumo aktas], kiek tai susiję su IRT komponentų ar komponentų, kuriuose yra IRT komponentų, kurie bus naudojami pagrindiniame IRT turte, tiekimu.

6. Jei yra įrodymų, kad priemonių skirtumai daro poveikį vidaus rinkos veikimui, Komisijai pagal 39 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant privalomas technines specifikacijas, atrankos kriterijus, sutarties skyrimo kriterijus arba sutarties vykdymo sąlygas, taikomus konkrečioms MTP pirkimo paslaugų kategorijoms arba numatytiems rezultatams, kai tokie elementai atitinka nustatytą konkretų Sąjungos saugumo ir viešojo saugumo interesą.

29 straipsnis

Saugumo priemonės sutarties vykdymo metu

1. Nedarant poveikio valstybių narių sutarčių teisei, viešasis pirkėjas gali visiškai arba iš dalies nutraukti MTP pirkimo sutartį, jei nustato, kad rangovas neįvykdė priemonių ar pareigų, kuriomis siekiama užkirsti kelią rizikai saugumui ir viešajam saugumui arba ją sumažinti, arba kad rizika saugumui ar viešajam saugumui pasitvirtino arba gali pasitvirtinti. Tomis pačiomis sąlygomis sutarties vykdymo metu jie gali pašalinti tam tikrus ekonominės veiklos vykdytojus.

2. Nutraukimas ir pašalinimas pagal šį straipsnį turi būti proporcingi rizikai saugumui ar viešajam saugumui. Prieš nutraukdamas MTP pirkimo sutartį arba pašalindamas ekonominės veiklos vykdytoją, viešasis pirkėjas atlieka rašytinį vertinimą. Viešasis pirkėjas visų pirma atsižvelgia į:

   (a) rizikos saugumui ar viešajam saugumui dydį;

   (b) nutraukimo arba pašalinimo poveikį viešųjų paslaugų teikimui;

   (c) alternatyvias rizikos mažinimo priemones, pavyzdžiui, sutarties pakeitimus arba griežtesnę stebėseną.

3. Išskyrus atvejus, kai tai pateisinama dėl susijusios rizikos dydžio, grėsmės neišvengiamumo arba kai pranešimas gali padidinti riziką, viešasis pirkėjas raštu praneša rangovui apie savo ketinimą nutraukti sutartį arba pašalinti rangovą, nurodydamas:

   (a) nutraukimo arba pašalinimo pagrindus;

   (b) faktus ir įrodymus, kuriais grindžiamas sprendimas, išskyrus įslaptintą informaciją;

   (c) siūlomą sutarties nutraukimo arba pašalinimo datą.

4. Rangovui turi turėti pakankamai laiko, kurį nustato viešasis pirkėjas ir kuris negali būti trumpesnis nei 10 kalendorinių dienų, pastaboms dėl sutarties nutraukimo priežasčių pateikti ir taisomiesiems veiksmams pasiūlyti. Skubos atveju viešasis pirkėjas gali sutrumpinti terminą.

5. Rangovas bendradarbiauja su viešuoju pirkėju, kad būtų apsaugoti arba perduoti duomenys, dokumentai ar turtas, susiję su MTP pirkimo sutartimi, ir užtikrintas ypatingos svarbos paslaugų tęstinumas iki nutraukimo arba pašalinimo įsigaliojimo.

30 straipsnis

Kibernetinis saugumas

1. Dėl visų teikiant perkamas mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugas naudojamų ir kuriamų produktų su skaitmeniniais elementais, kuriems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2847[48], viešieji pirkėjai užtikrina, kad MTP pirkimo procedūroje būtų atsižvelgiama į to reglamento I priede nustatytų

[48] 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2847 dėl horizontaliųjų kibernetinio saugumo reikalavimų, keliamų produktams su skaitmeniniais elementais, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013 bei (ES) 2019/1020 ir Direktyva (ES) 2020/1828, (Kibernetinio atsparumo aktas) (OL L, 2024/2847, 2024 11 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

esminių kibernetinio saugumo reikalavimų laikymąsi, įskaitant gamintojų gebėjimą veiksmingai valdyti pažeidžiamumus.

2. Šiuo reglamentu viešiesiems pirkėjams neužkertamas kelias 1 dalyje nurodytiems produktams su skaitmeniniais elementais taikyti papildomų kibernetinio saugumo reikalavimų, kai tie produktai perkami MTP reikmėms arba naudojami konkrečiais tikslais, įskaitant atvejus, kai tie produktai kuriami, gaunami arba naudojami nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, jei tokie reikalavimai dera su Sąjungos teisėje nustatytomis valstybių narių pareigomis ir yra būtini ir proporcingi tiems tikslams pasiekti.

3. Nedarant poveikio 1 daliai ir, kai taikytina, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai (ES) 2022/2555[49], viešieji pirkėjai pirkimo dokumentuose gali nurodyti reikalavimus, susijusius su perkamų mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugų ir numatomų rezultatų kibernetiniu saugumu. Tuo tikslu jie gali įtraukti specifikacijas, atrankos kriterijus, pašalinimo kriterijus, sutarties skyrimo kriterijus arba sutarties įvykdymo sąlygas. Tokie reikalavimai turi būti susieti su MTP pirkimo sutarties dalyku ir atitikti skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principus.

4. Viešieji pirkėjai bet kuriuo MTP pirkimo procedūros metu pašalina ekonominės veiklos vykdytoją iš MTP pirkimo procedūros dalyvių, jei nustatoma, kad veiklos vykdytojas yra didelės rizikos tiekėjas, kiek tai susiję su IRT komponentų ar komponentų, kuriuose yra IRT komponentų, kurie bus naudojami pagrindiniame IRT turte, tiekimu.

3 SKIRSNIS
BENDRAS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR PLĖTROS PASLAUGŲ PIRKIMAS

31 straipsnis

Bendro MTP pirkimo bendros taisyklės

1. Viešieji pirkėjai bendrą MTP pirkimą vykdo pagal šiame reglamente nustatytas taisykles.

2. Viešieji pirkėjai gali organizuoti bendrą MTP pirkimą su dviem ar daugiau viešųjų pirkėjų iš vienos ar daugiau valstybių narių. Viešieji pirkėjai. Jei du ar daugiau viešųjų pirkėjų iš vienos ar daugiau valstybių narių nori vykdyti bendrą MTP pirkimą, jie sudaro bendrų viešųjų pirkimų susitarimą, kuriuo sudaroma pirkėjų grupė ir paskiriamas vadovaujantysis pirkėjas. Šiame susitarime nurodoma bent ši informacija:

   (a) kiekvieno pirkėjų grupei priklausančio viešojo pirkėjo finansiniai įsipareigojimai, susijęs su bendru MTP pirkimu;

   (b) tai, kaip pagrindinis pirkėjas ir viešieji pirkėjai, kurie yra pirkėjų grupės nariai, pasidalija funkcijas ir pareigas, susijusias su MTP pirkimo procedūra, sutarties

[49] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148, (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

vykdymu ir įvykdžius sutartį vyksiančiu bendravimu su buvusiais rangovais, kaip nurodyta 2 skyriaus 1 ir 2 skirsniuose;

(c) taikytina Sąjungos ar nacionalinė teisė, susijusi su ginčų sprendimu, su bet kokiomis procedūromis ar patvirtinimais, kurių reikia prototipams arba pirmiesiems produktams, paslaugoms ar darbams, sukurtiems vykdant MTP pirkimą, išbandyti, ir visais kitais bendro MTP pirkimo vykdymo aspektais, kurie nereglamentuojami šiuo reglamentu;

(d) bendro MTP pirkimo rezultatų paskirstymo ir panaudojimo mechanizmas.

Be 10 straipsnyje išvardytų elementų, bendro MTP pirkimo dokumentuose pateikiama šios dalies pirmos pastraipos b, c ir d punktuose nurodyta informacija.

3. Pirkėjų grupės nariai kartu finansiškai įsipareigoja dėl MTP pirkimo ir kartu vykdo rinkos konsultacijas, rengia pirkimo dokumentų projektus dėl savo bendrų MTP pirkimo poreikių ir vertina pasiūlymus.

4. Vadovaujantysis pirkėjas pradeda bendro MTP pirkimo procedūrą ir skiria MTP pirkimo sutartis visų viešųjų pirkėjų, kurie yra pirkėjų grupės nariai, vardu ir jų naudai. Viešieji pirkėjai, vykdantys bendrą MTP pirkimą, gali tai daryti bet kuria iš oficialiųjų Sąjungos kalbų ir gali leisti konkurso dalyviams teikti pasiūlymus bet kuria iš tų oficialiųjų kalbų.

5. Viešieji pirkėjai gali organizuoti bendrą MTP pirkimą per vienos ar daugiau valstybių narių centrines perkančiąsias organizacijas.

6. Taikant šį reglamentą, centrinė perkančioji organizacija yra bet kuris viešasis pirkėjas, kuris vykdo šią su MTP pirkimu susijusią veiklą:

(a) veikia kaip didmenininkas, perkantis ir perparduodantis rinkoje įsigytas MTP paslaugas arba tų paslaugų rezultatus;

(b) veikia kaip tarpininkas, skelbiantis pranešimus ir skiriantis MTP pirkimo sutartis viešųjų pirkėjų vardu;

(c) centrinė perkančioji organizacija, be pirmiau nurodytos veiklos, gali vykdyti bendrą MTP pirkimo veiklą ar joje dalyvauti arba teikti viešiesiems pirkėjams su MTP pirkimu susijusias papildomas pagalbines paslaugas, apimančias infrastruktūrą, konsultacijas ar techninę pagalbą, įskaitant MTP pirkimo procedūrų rengimą ir valdymą atitinkamo viešojo pirkėjo vardu ir jo sąskaita.

7. Viešieji pirkėjai, kai veikia kaip centrinė perkančioji organizacija, tai nurodo 4 straipsnio 5 dalyje nurodytuose skelbimuose.

Bet kuris viešasis pirkėjas gali pirkti MTP paslaugas ir gauti numatytus rezultatus iš bet kurios Sąjungoje įsisteigusios centrinės perkančiosios organizacijos, siūlančios centralizuotos pirkimo veiklos paslaugas, arba per ją. Laikoma, kad viešasis pirkėjas įvykdo savo pareigas pagal šį reglamentą, kai mokslinių tyrimų ir plėtros paslaugas perka iš centrinės perkančiosios organizacijos, kuri tam MTP pirkimui vykdyti privalėjo laikytis šio reglamento ir jį taiko, arba per tokią organizaciją. Centrinės perkančiosios organizacijos, kurios pačios nėra viešieji pirkėjai, MTP pirkimo procedūras vykdo pagal šį reglamentą.

8. Sąjungos institucijos, įstaigos ar agentūros gali MTP pirkimus, įskaitant ikiprekybinius viešuosius pirkimus, vykdyti pačios, kartu su kitais Sąjungos subjektais arba jų vardu ir kartu su valstybių narių viešaisiais pirkėjais arba jų vardu

pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2024/2509 nustatytas taisykles.

3 skyrius
Mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų komercializacija

32 straipsnis

Sąjungos kompetencijos centras intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo ir intelektinės nuosavybės turto komercializavimo klausimams

1. Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (toliau – Tarnyba) įsteigia kompetencijos centrą intelektine nuosavybe užtikrintam finansavimui ir intelektinės nuosavybės, įskaitant intelektinę nuosavybę, kuri yra mokslinių tyrimų ir inovacijų ir vaistams taikomo reglamentavimo išimtinumo rezultatas, komercializavimui remti ir skatinti (toliau – kompetencijos centras).

2. Kompetencijos centras, vykdydamas savo užduotis, padeda šiems subjektams:

   (a) valstybėje narėje įsisteigusiems tyrėjams;

   (b) valstybėje narėje įsisteigusioms novatoriškoms įmonėms, įskaitant novatoriškus startuolius, novatoriškas veiklą plečiančias įmones ir atskirtąsias įmones, kurių novatoriškumą ir konkurencingumą lemia intelektinės nuosavybės teisių nuosavybė arba naudojimas ir komercializavimas;

   (c) kitiems valstybėje narėje įsisteigusiems viešiesiems ir privatiesiems subjektams, kurie yra suinteresuoti intelektinės nuosavybės turto komercializavimu;

   (d) subjektams, kurių funkcija – remti kuriuos nors iš iš a, b ir c punktuose nurodytų subjektų.

3. Siekdama pagerinti 2 dalyje nurodytų subjektų galimybes gauti finansavimą, Tarnyba per kompetencijos centrą:

   (a) ne vėliau kaip… [*LB: įrašyti datą – 4 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos*] sukuria savanorišką Sąjungos intelektinės nuosavybės turto vertinimo ir informacijos atskleidimo sistemą, grindžiamą visų rūšių intelektinės nuosavybės teisėmis ir vaistams taikomo reglamentavimo išimtinumu ir suprojektuotą taip, kad būtų lengviau naudoti įvairiuose sektoriuose ir finansų srities suinteresuotiesiems subjektams, kai įmanoma, naudojantis europinėmis verslo dėklėmis, sukurtomis pagal *[Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą XXX dėl europinių verslo dėklių sukūrimo]*, arba alternatyviomis elektroninėmis priemonėmis, kurios yra sąveikios su europinėmis verslo dėklėmis, be kita ko:

      i) kuria ir prižiūri skaitmeninius procesus ir paslaugas, susijusius su informacijos apie intelektinės nuosavybės turtą atskleidimu, jo tikrinimu ir vertinimu;

      ii) nustato ir kaupia geriausią praktiką, kuri padėtų kurti savanorišką vertinimo sistemą;

iii) nustato savanorišką informacijos atskleidimo tvarką, kuri būtų neatsiejama sistemos dalis ir pagal kurią įmonės galėtų pateikti palyginamą ir struktūruotą informaciją apie savo intelektinės nuosavybės turtą finansavimo tikslais;

(b) ne vėliau kaip… [*LB: įrašyti datą – 4 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos*] glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija sukuria ir prižiūri Sąjungos masto skaitmeninę ryšių užmezgimo platformą, kurioje, kai įmanoma, naudojamasi europinėmis verslo dėklėmis arba alternatyviomis elektroninėmis priemonėmis, kurios yra sąveikios su europinėmis verslo dėklėmis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos savanoriškai licencijuoti ir perduoti Sąjungoje saugomas intelektinės nuosavybės teises;

(c) sudaro palankesnes sąlygas plėtoti antrinę rinką, kad būtų remiamas 2 dalyje nurodytų subjektų disponavimas intelektinės nuosavybės turtu;

(d) padeda atitinkamiems viešiesiems ir privatiesiems finansų srities suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant Sąjungos institucijas, organus, įstaigas ir agentūras, taip pat finansų įstaigas ir komercinius bankus, nustatyti ir įgyvendinti naujas intelektine nuosavybe užtikrintas viešąsias ir privačiąsias finansines priemones, be kita ko, teikti patikimus rinkos poreikių įrodymus, analizuoti duomenis, gautus įgyvendinant tokias finansines priemones, ir teikti su intelektine nuosavybe susijusias techninio konsultavimo paslaugas;

(e) visoje inovacijų ekosistemoje kuria ir įgyvendina įgūdžių ugdymo programas, susijusias su intelektine nuosavybe užtikrintu finansavimu ir intelektinės nuosavybės turto komercializavimu;

(f) didina informuotumą apie intelektinės nuosavybės teises, kaip Sąjungos inovacijų, augimo ir konkurencingumo varomąją jėgą, ir apie intelektine nuosavybe užtikrintą finansavimą;

(g) remia laipsnišką intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo įrodymų duomenų bazės kūrimą, be kita ko, rinkdama ir analizuodama savanoriškai teikiamus suanonimintus ar kitus ne asmens duomenis iš intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo sandorių ir, kai tinkama, nustatydama mechanizmus, kuriais palengvinamas tokių duomenų prieinamumas ir naudojimas, be kita ko, naudojantis europinėmis verslo dėklėmis arba alternatyviomis elektroninėmis priemonėmis, kurios yra sąveikios su europinėmis verslo dėklėmis;

(h) teikia paramą 2 dalyje nurodytiems asmenims ir subjektams intelektinės nuosavybės, kuri yra yra viešosiomis lėšomis finansuojamų mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatas, valorizacijos ir komercializavimo srityje, be kita ko, didindama informuotumą ir stiprindama gebėjimus intelektinės nuosavybės valdymo srityje, padėdama nustatyti intelektinės nuosavybės valdymo ir komercializavimo strategijas;

(i) koordinuoja Sąjungos lygmens pagalbos tarnybos, teikiančios informaciją ir paramos paslaugas, susijusias su intelektine nuosavybe užtikrintu finansavimu, 2 dalyje išvardytiems subjektams, veiklą.

Komisija įgyvendinimo aktais nustato technines specifikacijas, būtinas vienodam šios dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytos savanoriškos Sąjungos sistemos įgyvendinimui, įskaitant specifikacijas, susijusias su atskleidžiamos informacijos turiniu, palyginamumu ir sąveikumu. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Tarnyba, laikydamasi pagal

antrą pastraipą nustatytų techninių specifikacijų, parengia, tvarko ir prireikus atnaujina šablonus ir susijusias veiklos priemones, skirtus savanoriškai Sąjungos sistemai įgyvendinti.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi šio straipsnio pirmos pastraipos b punkte nurodytos skaitmeninės ryšių užmezgimo platformos bendri techniniai standartai, sąveikumo reikalavimai ir veiklos specifikacijos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Jei yra susidaręs biudžeto perteklius ir Tarnybos biudžeto komitetas tam pritaria, Tarnyba gali su Komisija sudaryti susitarimus dėl įnašo aiškiai apibrėžtai Sąjungos veiklai, patenkančiai į Tarnybai pagal šį reglamentą pavestų užduočių sritį ir susijusiai su intelektine nuosavybe užtikrintu finansavimu ir intelektinės nuosavybės turto komercializavimu, įgyvendinti. Tokiuose susitarimuose dėl įnašo nurodoma atitinkama šalių atsakomybė ir finansiniai įnašai, finansuotina veikla ir siektini rezultatai, tinkamos finansuoti išlaidos, įgyvendinimo tvarka, pareigos teikti ataskaitas, vidaus kontrolės priemonės, audito teisės ir nepanaudotų sumų tvarkymas.

5. Šiuo straipsniu Tarnybai pavestų užduočių vykdymui taikomas Reglamentas (ES) 2017/1001. Kompetencijos centras yra Tarnybos dalis ir neturi atskiro juridinio asmens statuso, finansinio savarankiškumo ar sprendimų priėmimo įgaliojimų. Visai kompetencijos centro vykdomai veiklai ir toliau taikoma Tarnybai taikytina valdymo, programavimo, biudžeto, apskaitos, vidaus kontrolės ir ataskaitų teikimo sistema.

6. Kompetencijos centro steigimo išlaidos ir einamosios išlaidos, susijusios su šiuo reglamentu Tarnybai pavestomis užduotimis, padengiamos iš jos veiklos biudžeto. Steigimo išlaidos gali apimti bent išlaidas, susijusias su pagalbinių IT sistemų kūrimu ir atitinkamos administracinės infrastruktūros sukūrimu, taip pat naujų iniciatyvų parengimu ar diegimu per nustatytą laiką. Tarnybos biudžeto komitetas gali leisti panaudoti susidariusį Tarnybos biudžeto perteklių būtinoms, aiškiai apibrėžtoms, vienkartinėms ir ribotos trukmės steigimo išlaidoms.

7. Tarnybos vykdomasis direktorius pagal Reglamento (ES) 2017/1001 178 straipsnį gali nustatyti mokesčius už konkrečias šiame straipsnyje nurodytas paslaugas, teikiamas šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems subjektams. Tokie mokesčiai turi būti skaidrūs bei nediskriminaciniai ir neviršyti konkrečios paslaugos sąnaudų.

Už prieigą prie savanoriškos vertinimo sistemos, sukurtos pagal 3 dalies pirmos pastraipos a punktą, prieigą prie skaitmeninės ryšių užmezgimo platformos, sukurtos pagal 3 dalies pirmos pastraipos b punktą, 3 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytas paramos paslaugas, teikiamas viešiesiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant Sąjungos institucijas, organus, įstaigas ir agentūras, ir prieigą prie 3 dalies pirmos pastraipos i punkte nurodytos Sąjungos lygmens pagalbos tarnybos mokesčiai ar rinkliavos neimami.

33 straipsnis

Duomenų rinkimas

1. Siekdama padėti vykdyti užduotis, pavestas Tarnybai pagal 32 straipsnį, visų pirma susijusias su įrodymų bazės kūrimu, duomenų analize ir parama 32 straipsnio 2 dalyje nurodytų subjektų galimybėms gauti finansavimą gerinti, Tarnyba renka ir

analizuoja savanoriškai teikiamus suanominintus ar kitus ne asmens duomenis, susijusius su sandoriais, pagal kuriuos intelektinės nuosavybės teisės naudojamos kaip įkaitas kredito ar draudimo tikslais arba kaip nepiniginis įnašas investicijų į nuosavą kapitalą scenarijuose, nedarant poveikio taikytinoms taisyklėms dėl įslaptintos informacijos.

2. Rinkdama ir analizuodama duomenis pagal šį straipsnį, Tarnyba, laikydamasi Sąjungos teisės, bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, įstaigomis ir agentūromis, valstybių narių kompetentingomis valdžios institucijomis, nacionalinėmis ir regioninėmis intelektinės nuosavybės tarnybomis ir susijusiais viešaisiais ir privačiaisiais finansų ir draudimo sričių suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų lengviau gauti esamus duomenus, juos palyginti ir naudoti pakartotinai, taip pat, remiantis esamais duomenų šaltiniais ir praktika, nagrinėti galimus skaidrumo ir sąveikumo didinimo visoje Sąjungoje metodus.

3. Tarnybos pagal šį straipsnį renkami ir analizuojami duomenys gali apimti, kai turima ir tinkama, informaciją iš intelektinės nuosavybės registrų, verslo registrų, įkaitų ar kitų daiktinių teisių, susijusių su intelektine nuosavybe, registrų ir panašių šaltinių, taip pat kitą svarbią valdžios institucijų ar privačiojo sektoriaus subjektų pateiktą informaciją, įskaitant informaciją apie tai, kaip buvo įvertinta intelektinė nuosavybė, naudojama kaip įkaitas kredito ar draudimo tikslais arba kaip nepiniginis įnašas investicijų į nuosavą kapitalą scenarijuose, apie atitinkamo sandorio dydį ir požymius, atitinkamos intelektinės nuosavybės teisės rūšį ir apie susijusius rodiklius, pavyzdžiui, nuosavo kapitalo įvertinimą, įkeitimą ar paskolos ir turto vertės santykį.

4. Tarnyba, bendradarbiaudama su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, skatina rengti bendrus standartus ir formuoti bendrą praktiką, susijusius su duomenų kokybe, formatais ir prieigos sąlygomis, įskaitant diferencijuotas ir proporcingas prieigos sąlygas, ir teikia gaires bei paramos priemones, kurių tikslas – sudaryti sąlygas novatoriškoms įmonėms, novatoriškiems startuoliams, novatoriškoms veiklą plečiančioms įmonėms ir MVĮ pasinaudoti patobulinta įrodymų baze ir analitiniais rezultatais.

5. Kai tai pagrįsta patirtimi, įgyta vykdant šiame straipsnyje nurodytą veiklą, Tarnyba, bendradarbiaudama su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, gali apsvarstyti galimybę sukurti skaitmenines priemones arba struktūruotų duomenų sistemas 32 straipsnyje nustatytų kompetencijos centro užduočių vykdymui toliau remti, be kita ko, išnagrinėti galimybes sukurti Sąjungos masto intelektinės nuosavybės turto įkeitimo registrą.

6. Tarnyba nustato gaires ir paramos priemones, kuriomis užtikrinama, kad novatoriškos įmonės, novatoriški startuoliai, novatoriškos veiklą plečiančios įmonės ir MVĮ galėtų veiksmingai pasinaudoti pagal šį straipsnį surinktais duomenimis.

34 straipsnis

Intelektinės nuosavybės vertintojai

1. 32 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys ir subjektai ir susiję finansų ir draudimo sričių viešieji ir privatieji subjektai gali prašyti įvertinti intelektinės nuosavybės teisių vertę taikant savanorišką Sąjungos sistemą pagal 32 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktą. Tokį vertinimą gali atlikti pagal 35 straipsnį sertifikuotas intelektinės nuosavybės vertintojas.

2. Kai vertinimas užsakomas dėl finansavimo sandorio, vertinimui reikalinga informacija pateikiama laikantis atitinkamų šalių sutartos tvarkos ir taikytinų konfidencialumo ir komercinių paslapčių apsaugos taisyklių.

3. Atlikdamas vertinimą intelektinės nuosavybės vertintojas veikia nepriklausomai ir vengia bet kokio interesų konflikto su asmenimis ar subjektais, kuriems aktualus tas vertinimas.

4. Mokesčius ir kitas su vertinimu susijusias išlaidas padengia vertinimą užsakęs asmuo arba subjektas, išskyrus atvejus, kai šalys susitaria kitaip. Jie turi būti skaidrūs, pagrįsti ir proporcingi vertinimo pobūdžiui, apimčiai ir sudėtingumui.

35 straipsnis

Intelektinės nuosavybės vertintojų sertifikavimas

1. Tarnyba sukuria ir administruoja Sąjungos intelektinės nuosavybės vertintojų sertifikavimo sistemą. Sertifikavimu patvirtinama, kad vertintojas yra įgijęs vertinimams pagal 32 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą savanorišką Sąjungos sistemą atlikti reikiamų žinių ir profesinės kompetencijos.

2. Sertifikavimas pagal šį straipsnį yra savanoriškas ir juo patvirtinama kompetencija taikyti Sąjungos vertinimo sistemą. Tai nėra nei profesinė licencija, nei teisė užsiimti reglamentuojamąja profesija, nei būtina intelektinės nuosavybės vertinimo pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę sąlyga. Jis nedaro poveikio nacionalinėms taisyklėms, kuriomis reguliuojamos reglamentuojamosios profesijos, profesinės kvalifikacijos ir vertinimo paslaugų teikimas.

3. Dėl Tarnybos atlikto sertifikavimo Tarnyba netampa atsakinga už atskirus sertifikuoto vertintojo atliktus vertinimus ir tokiems vertinimams nesuteikiamas privalomas ar prezumpcinis teisinis poveikis.

4. Tam, kad potencialus vertintojas atitiktų sertifikavimo reikalavimus, jis turi:

   (a) turėti tinkamą išsilavinimą ar profesinę kvalifikaciją ir atitinkamą profesinę patirtį bei techninę kompetenciją intelektinės nuosavybės turto vertinimo srityje;

   (b) sėkmingai užbaigti specializuotą mokymą, susijusį su 32 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytos savanoriškos Sąjungos sistemos taikymu, ir atlikti vertinimą, įrodantį, kad jis turi pakankamai žinių ir praktinių gebėjimų taikyti tą sistemą;

   (c) būti objektyvus bei sąžiningas ir laikytis atitinkamų profesinių standartų ar elgesio kodeksų.

   Pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytą mokymą ir vertinimą organizuoja Tarnyba. Tarnyba gali rengti ir teikti tokį mokymą ir vertinimą bendradarbiaudama su nacionalinėmis intelektinės nuosavybės tarnybomis ir atitinkamomis Europos ar tarptautinėmis profesinėmis organizacijomis ir vertinimo įstaigomis.

5. Komisija įgyvendinimo aktais nustato šias išsamias šiuo straipsniu nustatytos sertifikavimo sistemos įgyvendinimo sąlygas:

   (a) norint dalyvauti sertifikavimo sistemoje privalomą minimalų išsilavinimą arba profesinę kvalifikaciją bei profesinę patirtį ir tuo tikslu pateiktinus įrodymus;

(b) 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto specializuoto mokymo būtiniausią turinį, mokymosi rezultatus ir praktinius sandus, įskaitant dalyvavimo reikalavimus;

(c) 4 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodyto vertinimo formą, turinį, metodiką ir minimaliuosius teigiamo rezultato reikalavimus;

(d) paraiškų teikimo procedūrą, įskaitant dokumentus ir įrodymus, kurie turi būti pateikti, ir tvarką, pagal kurią tikrinama atitiktis 4 dalyje nustatytoms sąlygoms;

(e) sertifikato galiojimo laikotarpį ir jo atnaujinimo sąlygas bei tvarką, įskaitant su tęstiniu profesiniu tobulėjimu susijusius reikalavimus;

(f) sertifikato galiojimo sustabdymo ir panaikinimo pagrindus ir tvarką, įskaitant tinkamas procedūrines garantijas ir atitinkamo asmens teisę būti išklausytam;

(g) sąlygas, kuriomis reglamentuojamas Sąjungos sertifikavimo ir sertifikuoto statuso naudojimas, pateikimas ir pranešimas apie juos, įskaitant taisykles, kuriomis siekiama užkirsti kelią bet kokiam klaidinančiam informacijos apie sertifikavimo apimtį ar teisinį poveikį pateikimui, ir

(h) informaciją apie sertifikuotus vertintojus, kuri turi būti įtraukta į šio straipsnio 7 dalyje nurodytą duomenų bazę.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Tarnyba sertifikatą pagal šį straipsnį išduoda, jį atnaujina, sustabdo jo galiojimą arba jį panaikina per kompetencijos centrą.

7. Tarnyba per kompetencijos centrą sukuria ir tvarko viešai prieinamą Sąjungos intelektinės nuosavybės vertintojų, sertifikuotų pagal šį straipsnį, duomenų bazę.

8. Vykdomasis direktorius pagal Reglamento (ES) 2017/1001 178 straipsnį gali nustatyti mokesčius už sertifikavimo, vertinimo ir sertifikatų atnaujinimo paslaugas, teikiamas pagal šį straipsnį. Tokie mokesčiai turi būti skaidrūs bei nediskriminaciniai ir neviršyti atitinkamų konkrečių paslaugų sąnaudų.

36 straipsnis

Programavimas ir ataskaitos

1. Tarnyba apibūdina veiklą, būtiną jai pagal šį reglamentą pavestoms užduotims atlikti, atskirame Tarnybos daugiametės strateginės programos ir metinės darbo programos, nurodytų Reglamento (ES) 2017/1001 153 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, skirsnyje.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame atskirame skirsnyje išdėstomi su tomis užduotimis susiję tikslai, veikla, tikėtini rezultatai, veiklos rezultatų rodikliai ir numatomi žmogiškieji bei finansiniai ištekliai, atsižvelgiant į atitinkamą Sąjungos politiką ir prioritetus. Daugiametė strateginė programa ir metinė darbo programa rengiamos, priimamos, įgyvendinamos ir keičiamos vadovaujantis Reglamentu (ES) 2017/1001.

3. Tarnyba į Reglamento (ES) 2017/1001 153 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą metinę Tarnybos veiklos ataskaitą įtraukia specialų skirsnį apie Tarnybai pagal šį

straipsnį pavestas užduotis. Tame specialiame skirsnyje pateikiama visa toliau nurodyta informacija:

(a) praėjusių metų svarbiausios veiklos apžvalga;

(b) pasiekti rezultatai, susiję su metinėje darbo programoje nustatytais tikslais ir veiklos rezultatų rodikliais;

(c) bendras tų užduočių vykdymo įvertinimas, įskaitant panaudotus finansinius ir personalo išteklius, visas iš mokesčių gautas pajamas ir bet kokį reikšmingą poveikį kitų teisės aktais nustatytų Tarnybos užduočių vykdymui;

(d) ateinančiais metais planuojamos veiklos apžvalga.

37 straipsnis

Reglamento (ES) 2017/1001 dalinis pakeitimas

Reglamento (ES) 2017/1001 151 straipsnio 1 dalis papildoma f punktu:

„f) užduotys, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 202X/XXXX *[+].“

---

* Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 202X/XXXX (OL …, ELI: …).“

4 skyrius
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Įgyvendinimo taisyklių komitetas, įsteigtas pagal Reglamentą (ES) 2017/1001. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

39 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 11 straipsnio 2 dalyje, 19 straipsnio 10 dalyje, 22 straipsnio 5 dalyje, 24 straipsnio 12 dalyje, 28 straipsnio 5 dalyje ir 31 straipsnio 8 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais

---

[+] LB: tekste įrašyti šio reglamento (Europos inovacijų akto) numerį, o išnašoje – datą, pavadinimą ir OL nuorodą.

įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 2 dalyje, 19 straipsnio 11 dalyje, 22 straipsnio 5 dalyje, 24 straipsnio 12 dalyje, 28 straipsnio 5 dalyje ir 31 straipsnio 8 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 11 straipsnio 2 dalį, 19 straipsnio 10 dalį, 22 straipsnio 5 dalį, 24 straipsnio 12 dalį, 28 straipsnio 5 dalį ir 31 straipsnio 8 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

40 straipsnis

Įvertinimas

Ne vėliau kaip *[Leidinių biurui: įrašyti datą – ketveri metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos]*, o vėliau kas penkerius metus Komisija atlieka šio reglamento vertinimą atsižvelgdama į jo tikslus, visų pirma į tikslą stiprinti viešųjų pirkimų kaip inovacijų varomosios jėgos vaidmenį ir didinti intelektinės nuosavybės vertinimo, komercializavimo ir naudojimo mastą, ir pateikia jo ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui. Prireikus kartu su šiuo vertinimu pateikiamas pasiūlymas iš dalies pakeisti šį reglamentą arba jį panaikinti.

41 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas / Pirmininkė	*Pirmininkas / Pirmininkė*
[...]	*[...]*

TEISĖS AKTO PASIŪLYMO FINANSINIO POVEIKIO IR SKAITMENINIŲ ASPEKTŲ PAŽYMA

Turinys

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS 1
1.1. Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai 1
1.2. Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis 4
1.3. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis 5
2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI 7
2.1. Teisinis pagrindas 7
2.2. Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju) 7
2.3. Proporcingumo principas 8
2.4. Priemonės pasirinkimas 9
3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI 9
3.1. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis 9
3.2. Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas 11
3.3. Poveikio vertinimas 11
3.4. Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas 14
4. Pagrindinės teisės 15
5. POVEIKIS BIUDŽETUI 15
6. KITI ELEMENTAI 15
• Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka 15
• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas 15
1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA 4
1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas 4
1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys) 4
1.3. Tikslas (-ai) 4
1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai) 4
1.3.2. Konkretus tikslas (-ai) 4
1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis 4
1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai 6
1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su: 6
1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas 6
1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį 6

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). ... 7
1.5.3. Panašios patirties išvados ... 7
1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis ... 8
1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą ... 8
1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė ... 9
1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai) ... 9
2. VALDYMO PRIEMONĖS ... 10
2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės ... 10
2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os) ... 10
2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas ... 10
2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as) ... 10
2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą) ... 10
2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės ... 11
3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS ... 12
3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės) ... 12
3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams ... 13
3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka ... 13
3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai ... 13
3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka ... 15
3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai ... 15
3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai ... 15
3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto ... 15
3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga ... 17
3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa ... 17
3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai ... 18
3.2.8. Numatomi žmogiškieji ištekliai ir decentralizuotoje agentūroje reikalingų asignavimų panaudojimas ... 18
3.3. Numatomas poveikis pajamoms ... 20
4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI ... 20
4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai ... 20

4.2. Duomenys 23
4.3. Skaitmeniniai sprendimai 25
4.4. Sąveikumo vertinimas 25
4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės 26

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, kuriuo sukuriama Sąjungos inovacijų ekosistemos stiprinimo priemonių sistema, (Europos inovacijų aktas)

1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys)

Bendroji rinka, konkurencingumas, moksliniai tyrimai ir inovacijos

1.3. Tikslas (-ai)

1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai)

Bendrasis šios iniciatyvos tikslas – pagerinti bendrosios inovacijų rinkos veikimą mažinant kliūtis, trukdančias kurti, bandyti ir plėtoti novatoriškus sprendimus, ir taip paspartinti jų komercializavimą Sąjungoje.

1.3.2. Konkretus tikslas (-ai)

1 konkretus tikslas

Per ateinančius 4 metus sumažinti vertinimo sąnaudas ir padidinti intelektinės nuosavybės licencijavimo ir perdavimo mastą ES.

2 konkretus tikslas

Per ateinančius 5 metus padidinti išlaidas MTP paslaugų pirkimams.

3 konkretus tikslas

Per ateinančius 5 metus padidinti ES kuriamų MTP sprendimų pirkimų apimtis.

1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Ekonominė nauda

Tikimasi, kad **įdiegus suderintą ES masto intelektinės nuosavybės vertinimo sistemą, kurią papildytų ES intelektinės nuosavybės srities mokymo centras ir intelektinės nuosavybės ryšių užmezgimo platforma**, sumažės su intelektinės nuosavybės turto vertinimu, valdymu ir monetizavimu susijusios išlaidos ir sudėtingumas. Taikant standartizuotas vertinimo metodikas, teikiant specializuotas ekspertines žinias ir gerinant rinkos infrastruktūrą, šiomis priemonėmis būtų sumažinta įmonių ir išorės finansuotojų turimos informacijos apie intelektinės nuosavybės ekonominę vertę asimetrija.

Tikimasi, kad didesnis intelektinės nuosavybės vertinimo skaidrumas ir patikimumas palengvins patentų ir kito intelektinės nuosavybės turto kaip įkaito naudojimą ir taip padidins galimybes gauti tiek skolos, tiek nuosavo kapitalo finansavimą. Visų pirma standartizuotos vertinimo sistemos gali sustiprinti intelektinės nuosavybės naudojimo kaip įkaito bankams funkciją ir intelektinės nuosavybės signalizavimo funkciją rizikos kapitalo investuotojams, taip prisidėdamos prie didesnės intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo apimties. Įmonėms įgyjant daugiau galimybių užfiksuoti savo intelektinės nuosavybės ekonominę vertę ir apie ją pranešti, tikėtina,

kad laukiama patentavimo grąža didės, o tai sukurs stipresnes paskatas investuoti į inovacijas ir siekti oficialios intelektinės nuosavybės apsaugos.

Iš literatūros šaltinių matyti, kad toks ryšys gali sukurti teigiamą ciklą tarp patentavimo ir finansavimo. Patvaresni intelektinės nuosavybės portfeliai sudaro palankesnes sąlygas gauti išorės finansavimą, o geresnėmis finansavimo sąlygomis remiamos papildomos investicijos į MTP ir inovacijų veikla, todėl atsiranda daugiau patentų. Patikimesni vertinimo mechanizmai gali ne tik padidinti patentų paraiškų skaičių, bet ir pagerinti patentų kokybę, nes įmonės būtų skatinamos sutelkti dėmesį į didesnio technologinio ir komercinio potencialo išradimus.

Šis mechanizmas grindžiamas keliais įrodymais. Vertinant iš realių galimybių perspektyvos, patikimos vertinimo sistemos ir antrinės intelektinės nuosavybės rinkos didina su patentais susijusių investicijų grįžtamumą, patentus paversdamos turtu, kuriuo galima prekiauti, o ne vien teisinėmis priemonėmis. Tai sumažina faktinę patentavimo riziką ir skatina įmones teikti paraiškas dėl patentų, kurie vėliau gali būti licencijuojami, parduodami arba naudojami finansavimo sandoriams remti. Jungtinių Amerikos Valstijų duomenys rodo, kad dėl antrinių patentų rinkų poveikio didėja patentavimo veiklos mastas, ypač ekonominio netikrumo sąlygomis, ir kartu įmonės skatinamos patentuoti išradimus, kurie kitu atveju būtų saugomi kaip komercinė paslaptis.

Tikimasi, kad **įdiegus suderintą ES lygmens MTP pirkimo sistemą** gerokai sumažės teisinis netikrumas ir procedūrų sudėtingumas, šiuo metu susiję su MTP pirkimais visose valstybėse narėse. Tikimasi, kad tai palengvins tarpvalstybinių MTP pirkimo projektų įgyvendinimą, sudarant sąlygas viešiesiems pirkėjams sutelkti paklausą ir pasiekti didesnę kritinę masę, taip išnaudojant visą bendrosios rinkos potencialą inovacinių sprendimų viešųjų pirkimų srityje.

Į bendrą sistemą įtraukus patikrintą į inovacijas orientuotą viešųjų pirkimų praktiką, taip pat padidėtų MTP pirkimo procesų veiksmingumas ir efektyvumas ir padidėtų viešųjų investicijų į inovacijas grąža. Aiškesnės procedūros padidintų viešųjų pirkėjų gebėjimus rengti ir valdyti MTP pirkimo projektus, kartu sumažinant dalyvavimo išlaidas ir kliūtis tiekėjams. Tikimasi, kad tai paskatins daugiau įmonių, įskaitant įmones iš skirtingų valstybių narių, dalyvauti MTP pirkimo konkursuose, taip didinant konkurenciją, gerinant siūlomų sprendimų kokybę ir plečiant prieigą prie novatoriškų technologijų.

Be to, MTP pirkimo procedūrose įtvirtinus pirmenybės ES principą, padidėtų tikimybė, kad didelė ekonominė ir technologinė nauda, gaunama vykdant viešosiomis lėšomis finansuojamus MTP pirkimus, liktų Europos Sąjungoje. Padidinus ES įsisteigusių įmonių kuriamų novatoriškų sprendimų paklausą būtų remiamos privačiosios investicijos į MTP, skatinamas Europos inovacijų ekosistemų augimas ir prisidedama prie didelės vertės darbo vietų kūrimo. Taip būtų sustiprintas ES strateginis savarankiškumas ir technologinis suverenumas ypatingos svarbos technologijų ir sektorių srityje.

Apskritai apskaičiuota, kad dėl Europos inovacijų akto ES BVP per dešimties metų laikotarpį padidės 0,25–0,42 %, palyginti su atskaitos scenarijumi nesant Europos inovacijų akto.

Tikimasi, kad Europos inovacijų aktas ne tik turės poveikį BVP ir užimtumui, bet ir duos platesnės naudos visuomenei, nes bus stiprinamas mokslinių tyrimų ir inovacijų pavertimas paklausiais sprendimais. Iš daugybės empirinių įrodymų matyti, kad

tvarios viešosios ir privačiosios investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas spartina švarių technologijų kūrimą, sklaidą ir sąnaudų mažinimą, taip prisidedant prie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, didesnio energijos vartojimo efektyvumo ir tvaresnių gamybos procesų. Tikėtina, kad tokia nauda turės teigiamą išorinį poveikį aplinkai ir socialinį poveikį, kurį tik iš dalies atspindi įprasti makroekonominiai rodikliai, pavyzdžiui, BVP.

1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Pažanga siekiant konkretaus tikslo – sumažinti intelektinės nuosavybės vertinimo išlaidas ir padidinti intelektinės nuosavybės teisių licencijavimą, perdavimą ir finansinį naudojimą ES – bus stebima remiantis keliais rodikliais. Tai, be kita ko, valstybių narių, kurios Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos vertinimo standartus integruoja į savo nacionalinę vertinimo praktiką, skaičius, sandorių, kuriems taikoma ES intelektinės nuosavybės vertinimo metodika, skaičius, vidutinės įmonių patiriamos intelektinės nuosavybės vertinimo išlaidos ir įmonių, kurios intelektinės nuosavybės turtą naudoja kaip įkaitą arba finansavimo sandoriuose, skaičius.

Pažanga siekiant konkretaus tikslo didinti MTP paslaugų viešųjų pirkimų išlaidas bus vertinama pagal MTP išlaidų dalį visuose viešuosiuose pirkimuose ir tarpvalstybinių MTP pirkimo sutarčių skaičių ir vertę. Pažanga siekiant konkretaus tikslo didinti ES MTP sprendimų viešuosius pirkimus bus stebima pagal ES įsisteigusiems tiekėjams ir sprendimams skirtų MTP pirkimo sutarčių skaičių ir vertę.

1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☒ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai[50]

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą (naują) veiksmą

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Pasiūlymu reaguojama į poreikį spręsti esamo bendrosios rinkos susiskaidymo **MTP pirkimo** srityje problemą nustatant suderintą MTP pirkimo ir bendrų tarpvalstybinių MTP pirkimų procedūrą, kurią turi įgyvendinti viešieji pirkėjai visose valstybėse narėse pagal šį reglamentą, kai jis įsigalios.

Be to, įsigaliojus reglamentui, Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai pavedamos naujos užduotys, įskaitant **intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo ir intelektinės nuosavybės komercializavimo** Europos Sąjungos kompetencijos centro įsteigimą. Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyboje įsteigtas kompetencijos centras pradės vykdyti reglamentu jai pavestas užduotis, be kita ko, teiks paramą įvairiems suinteresuotiesiems subjektams intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo ir intelektinės nuosavybės turto komercializavimo srityse.

[50] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Galiausiai, ne vėliau kaip 2028 m. rugsėjo 1 d. (numatyta kaip preliminari data, nes IT sukurti reikia laiko) Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba per kompetencijos centrą parengs viso nematerialiojo turto vertinimo sistemą ir sukurs skaitmeninę ryšių užmezgimo platformą, kad būtų sudarytos palankesnės visų rūšių intelektinės nuosavybės teisių, saugomų Sąjungos lygmeniu, licencijavimo ir perdavimo sąlygos.

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu).

Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmais užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.

Priežastys imtis ES lygmens veiksmų (*ex ante*)

Imantis siūlomų priemonių daugiausia dėmesio būtų skiriama toms sritims, kuriose dėl reikiamų pastangų masto, spartos ir apimties Sąjungos lygmens veiksmų pridėtinė vertė yra akivaizdi. Veiksmais siekiama pagerinti novatorių verslo galimybes pateikti inovacijas rinkai, sudarant palankesnes sąlygas intelektinės nuosavybės teisių vertinimui, komercializavimui ir naudojimui intelektine nuosavybe užtikrintam finansavimui gauti, ir padėti lengviau rasti pirmuosius klientus vykdant MTP pirkimus. Taip didinamas veiksmingumas sudarant sąlygas geresniam tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, užtikrinamos sąžiningesnės galimybės novatoriškoms įmonėms, nepriklausomai nuo jų buvimo vietos, ir stiprinamas Sąjungos gebėjimas konkuruoti pasauliniu mastu.

Numatoma sukurti ES pridėtinė vertė (*ex post*)

ES intervencija duos ilgalaikę naudą dėl masto ekonomijos, mažesnių sandorių išlaidų ir didesnio teisinio tikrumo viešiesiems pirkėjams, įmonėms ir investuotojams. Tai sustiprins Europos gebėjimą pateikti rinkai novatoriškus sprendimus, komercializuoti intelektinės nuosavybės turtą ir pritraukti jį į įmonių finansavimą. Suderintos ir skaitmenizuotos MTP pirkimo procedūros sumažins sandorių išlaidas ir administracinę naštą viešiesiems pirkėjams ir MTP pirkimuose dalyvaujančioms įmonėms, kartu užtikrinant vienodas rinkos sąlygas visose valstybėse narėse. Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyboje įsteigus kompetencijos centrą Europoje padidės intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo naudojimas, o novatoriškos įmonės turės daugiau galimybių gauti finansavimą.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba, vykdydama užduotis, susijusias su ES prekių ženklų, dizaino ir geografinių nuorodų apsauga, taip pat stebėdama visų rūšių intelektinės nuosavybės teisių pažeidimus per Europos intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų stebėsenos centrą, sukaupė daug patirties intelektinės nuosavybės teisių srityje. Atsižvelgiant į šią patirtį, pasiūlymas grindžiamas Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos kompetencija, jai pavedant papildomas užduotis, susijusias su intelektinės nuosavybės vertinimu ir komercializavimu.

Inovacijų partnerystės procedūra, nustatyta 2014 m. ES viešųjų pirkimų direktyvose, taikoma tik labai ribotai. Atlikus 2014 m. ES viešųjų pirkimų direktyvų vertinimą padaryta išvada, kad šiuo metu peržiūrint ES viešųjų pirkimų direktyvas turėtų būti panaikintas įpareigojimas į šią procedūrą įtraukti MTP pirkimus, nes viešieji pirkėjai nemėgsta pirkti MTP pagal procedūrą, pagal kurią perkami komerciniai sprendimų kiekiai ir kurioje gali dalyvauti paslaugų teikėjai iš visų trečiųjų valstybių, su

kuriomis Sąjunga yra sudariusi tarptautinį susitarimą dėl viešųjų pirkimų. Atsižvelgiant į šią patirtį, pasiūlymu siekiama nustatyti **MTP pirkimo** procedūrą MTP paslaugoms pirkti, pagal kurią nebūtų perkami komerciniai sprendimų kiekiai ir kurioje galėtų dalyvauti tik paslaugų teikėjai iš valstybių narių, EEE šalių ir Vakarų Balkanų šalių.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Pasiūlymas visiškai atitinka 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą ir bus įgyvendinamas pagal esamas Sąjungos programas, nesukuriant naujų išlaidų paketų ar finansinių įsipareigojimų, viršijančių esamus išteklius.

Jei teisėkūros institucijos patvirtintų pasiūlymą ir nuspręstų, kad EUIPO steigia bei valdo centrą ir skiria jam lėšų (iš veiklos biudžeto arba pertekliaus), reikėtų pažymėti, kad šis EUIPO įnašas būtų skiriamas ne iš ES biudžeto (tai nėra ES įnašas), o iš EUIPO biudžeto, todėl jis nepriklauso nuo DFP.

Šiuo atžvilgiu sprendimą dėl konkrečių biudžeto elementų turėtų priimti ir patvirtinti EUIPO Valdančioji taryba ir Biudžeto komitetas (MBBC).

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Visas finansavimas bus užtikrintas perskirstant programų lėšas. Nedarant poveikio derybų dėl kitos DFP rezultatams, nuo 2028 m. numatyti asignavimai yra tik orientaciniai.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė

☐ **trukmė ribota**

– ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],

– ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

☒ **trukmė neribota**

– įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,

– vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai)[51]

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

– ☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

– ☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

☒ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

– ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;

– ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

– ☐ Europos investicijų bankui ir Europos investicijų fondui;

– ☒ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;

– ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

– ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus bendros užsienio ir saugumo politikos srityje pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį;

– ☐ valstybėje narėje įsteigtoms įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė arba Sąjungos teisė ir kurioms pagal konkrečių sektorių taisykles gali būti patikėtas Sąjungos lėšų arba biudžeto garantijų įgyvendinimas tiek, kiek tokias įstaigas kontroliuoja viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, ir joms kontrolės įstaigos suteikia tinkamas finansines garantijas solidariosios atsakomybės forma arba lygiavertes finansines garantijas, kurios kiekvienam veiksmui gali būti apribotos iki didžiausios Sąjungos paramos sumos.

---

[51] Informacija apie biudžeto vykdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BUDGpedia“: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Į šią pažymą įtrauktos personalo išlaidos. Šios rūšies išlaidoms taikomos standartinės taisyklės. Komisija įvertins šio pasiūlymo gavinius, rezultatus ir poveikį kas trejus metus nuo jo taikymo pradžios. Atliekant vertinimą bus įvertintas šio reglamento indėlis į bendrosios rinkos veikimą, įskaitant šiame reglamente nurodytus tikslus.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

Iniciatyvos valdymo būdas yra tiesioginis Komisijos vykdomas valdymas. Tai tinkamiausias metodas, atsižvelgiant į ribotą Sąjungos išlaidų apimtį, kuri apima tik standartines administracines ir su stebėsena susijusias išlaidas. Taikant nustatytas vidaus procedūras užtikrinama veiksminga ir efektyvi kontrolė, mažas klaidų lygis, greitas operacijų apdorojimas ir minimalios kontrolės išlaidos.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as)

Apskritai iniciatyvai įgyvendinti reikia personalo išlaidų. Šios rūšies išlaidoms taikomos standartinės taisyklės. Dauguma iniciatyvos aspektų grindžiami nustatytomis šio reglamento įgyvendinimo stebėsenos procedūromis.

Pagrindinė operacinė rizika yra nepakankami administraciniai gebėjimai stebėti, kaip įgyvendinamos reglamente nustatytos pareigos. Prie šio pasiūlymo pridedama poveikio vertinimo ataskaita, kurioje pateikiama analizė, kuria grindžiamas pasirinktas politikos metodas. Rengiant iniciatyvą taip pat buvo remiamasi viešomis konsultacijomis ir tikslinėmis konsultacijomis su sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais, valstybėmis narėmis ir verslo asociacijomis, užtikrinant atitinkamų duomenų, informacijos ir grįžtamosios informacijos rinkimą. Vis dėlto įgyvendinimo metu dar gali atsirasti netyčinių pasekmių ar pasireikšti nenumatytas poveikis. Jie bus nustatyti taikant reglamente nustatytas stebėsenos procedūras, kad Komisija galėtų tinkamai ir laiku į juos atsižvelgti.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Iniciatyva susijusi su ribotomis administracinėmis išlaidomis. Taikomos standartinės Komisijos kontrolės procedūros. Kadangi nėra sukurta finansavimo programų ar daugiasluoksnių įgyvendinimo mechanizmų, kontrolės veikla tebėra paprasta ir ekonomiškai efektyvi. Kontrolė vykdoma tik taikant tiesioginį valdymą, naudojant standartinius *ex post* auditus pagal Komisijos vidaus kontrolės sistemą. Taip užtikrinama tinkama kontrolės pastangų ir ribotos valdomų lėšų vertės pusiausvyra. Atsižvelgiant į supaprastintą struktūrą ir į tai, kad nėra didelės rizikos finansinių operacijų, tikėtinas klaidų lygis atliekant mokėjimą ir užbaigiant programas yra žemas ir gerokai mažesnis už reikšmingumo ribą. Todėl kontrolės sistema užtikrina aukštą patikinimo lygį proporcingomis sąnaudomis.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Šia iniciatyva nenustatomos finansavimo programos ar finansinės paramos sistemos. Todėl ji grindžiama esama Komisijos vidaus kontrolės sistema ir kovos su sukčiavimu strategija. Taikomos standartinės prevencinės ir aptikimo priemonės, įskaitant rizika grindžiamą vidaus kontrolę, pareigų atskyrimą ir nustatytus administracinių išlaidų darbo srautus.

Pagal Reglamentą (ES) 2017/1001 ir Tarnybai taikomas finansines taisykles Tarnyba užtikrina, kad būtų nustatytos tinkamos priemonės Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti vykdant pagal šį reglamentą jai pavestas užduotis, įskaitant sukčiavimo, korupcijos, interesų konfliktų ir kitų pažeidimų prevencijos, nustatymo ir kovos su jais priemones. Komisija vykdo priežiūros ir stebėsenos funkcijas, jai pavestas pagal taikytiną valdymo sistemą.

Kaip ir visos Komisijos valdomos veiklos atveju, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos prokuratūra gali naudotis savo įgaliojimais pagal savo atitinkamus teisinius pagrindus tirti ES finansiniams interesams kenkiantį sukčiavimą, korupciją ar kitą neteisėtą veiklą. Europos Audito Rūmai išsaugo savo standartines teises audituoti Komisijos išlaidas.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

Prognozuojamas poveikis išlaidoms ir darbuotojų skaičiui 2028 m. ir vėlesniu laikotarpiu pridedamas tik paaiškinimo tikslais, nedarant išankstinių išvadų dėl kitos daugiametės finansinės programos. Finansavimo šaltinis ir Sąjungos finansinio įsipareigojimo apimtis laikotarpiu po 2027 m. ir toliau priklauso nuo tarpinstitucinių derybų dėl 2028–2034 m. DFP rezultatų ir jie bus nustatyti vėliau taikant metinę biudžeto procedūrą. Visi asignavimai ir darbuotojų skaičius nuo 2028 m. yra orientaciniai. EUIPO biudžeto duomenys yra orientaciniai ir juos turi patvirtinti EUIPO valdymo organai pagal ESPŽR.

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA[52]	ELPA šalių[53]	valstybių kandidačių ir potencialių kandidatų[54]	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
02	01 01 01 01	NDA	TAIP	TAIP	NE	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
	nėra duomenų					

52 DA – Diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.
53 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.
54 Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidatų.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

– ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	02

Mokslinių tyrimų ir inovacijų GD			Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
Veiklos asignavimai										
Biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	1a								**0**
	Mokėjimai	2a								**0**
Biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	1b								**0**
	Mokėjimai	2b								**0**
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų[55]										
Biudžeto eilutė 01 01 01 01		(3)	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**4,074**
IŠ VISO asignavimų	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**4,074**

[55] Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Mokslinių tyrimų ir inovacijų GD	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**4,074**

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos	Įsipareigojimai	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**4,074**
1–4 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Mokėjimai	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**0,582**	**4,074**

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

– ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO 2028–2034**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Kitos administracinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	**4,074**
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	**4,074**
IŠ VISO	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	0,582	**4,074**

Prognozuojamas poveikis išlaidoms ir darbuotojų skaičiui 2028 m. ir vėlesniu laikotarpiu pridedamas tik paaiškinimo tikslais, nedarant išankstinių išvadų dėl kitos daugiametės finansinės programos. Finansavimo šaltinis ir Sąjungos finansinio įsipareigojimo apimtis laikotarpiu po 2027 m. ir toliau priklauso nuo tarpinstitucinių derybų dėl 2028–2034 m. DFP rezultatų ir jie bus nustatyti vėliau taikant metinę biudžeto procedūrą. Visi asignavimai ir darbuotojų skaičius nuo 2028 m. yra orientaciniai.

3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

– ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto

Sąmatą surašyti etato ekvivalentais[56]

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**
• **Etatų plano etatai (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)**							
20 01 02 01 (Būstinė ir Komisijos atstovybės)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (ES delegacijos)	0	0	0	0	0	0	0
(Netiesioginiai moksliniai tyrimai)	3	3	3	3	3	3	3
(Tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0	0	0	0

56 Po lentele nurodykite, kiek etato ekvivalentų iš nurodyto skaičiaus jau paskirti tam veiksmui valdyti ir (arba) gali būti perskirstyti jūsų generaliniame direktorate ir kokie yra jūsų grynieji poreikiai.

Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)		0	0	0	0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)								
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES delegacijose)		0	0	0	0	0	0	0
Administracinės paramos eilutė	• būstinėje	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	• ES delegacijose	0	0	0	0	0	0	0
(AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0	0	0
(AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 4 išlaidų kategorija		0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 4 išlaidų kategoriją		0	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pasiūlymui įgyvendinti reikalingi darbuotojai (etato ekvivalentais):

	Bus pasitelkiami dabartiniai Komisijos tarnybų darbuotojai.	**Papildomi darbuotojai išskirtinėmis aplinkybėmis***		
		bus finansuojami pagal 4 išlaidų kategoriją arba iš mokslinių tyrimų	**bus finansuojami iš BA eilutės**	**bus finansuojami iš mokesčių**
Etatų plano etatai	3 [NB. Atsižvelgiant į tai, kad bendra tiek su darbuotojais, tiek su asignavimais susijusi padėtis 4 išlaidų kategorijoje yra įtempta, žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant generalinio direktorato darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate ar kituose Komisijos GD.]		nėra duomenų	
Išorės darbuotojai (CA, SNE, INT)				

Vykdytinų užduočių aprašymas, kai užduotis vykdo:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Reglamento įgyvenimui ir vykdymo užtikrinimui stebėti reikia 3 etato ekvivalentų.
Išorės darbuotojai	

3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga

Privaloma: su skaitmeninėmis technologijomis susijusių investicijų pagal pasiūlymą (iniciatyvą) geriausias įvertis turėtų būti pateiktas tolesnėje lentelėje.

Išimties tvarka, kai tai reikalinga pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti, asignavimai pagal 4 išlaidų kategoriją turėtų būti pateikti tam skirtoje eilutėje.

Asignavimai pagal 1–3 išlaidų kategorijas turėtų būti nurodyti kaip „Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms“. Šios išlaidos parodo veiklos biudžetą, naudojamą su iniciatyvos įgyvendinimu tiesiogiai susijusioms IT platformoms ar priemonėms pakartotinai naudoti, pirkti ir (arba) sukurti ir susijusioms investicijoms (pvz., licencijoms, tyrimams, duomenų saugojimui ir kt.). Šioje lentelėje pateikta informacija turėtų atitikti 4 skirsnyje „Skaitmeniniai aspektai“ pateiktus duomenis.

IŠ VISO skaitmeninių ir IT asignavimų	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
IT išlaidos (organizacijos)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
IŠ VISO	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

– ☒ Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

– ☐ Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

– ☐ Reikia persvarstyti DFP.

3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

– ☒ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

– ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.2.8. Numatomi žmogiškieji ištekliai ir decentralizuotoje agentūroje reikalingų asignavimų panaudojimas

Kompetencijos centras teiktų paramą tokiose srityse kaip intelektinės nuosavybės naudojimas, komercializavimas ir galimybės gauti finansavimą. Apskaičiuota, kad šiai veiklai įgyvendinti įgyvendinimo etape reikės 10 etato ekvivalentų per metus, darant prielaidą, kad plėtojimo laikotarpis bus dveji metai. Jei aktas įsigaliotų 2028 m., šis etapas apimtų 2028 ir 2029 m. Kompetencijos centrui pradėjus veikti visu pajėgumu, numatomas darbuotojų poreikis sumažėtų iki 8 etato ekvivalentų per metus.

Personalo poreikiai (etatų vienetais)

Agentūra: EAPB	Metai 2028	Metai 2029	Metai 2030	Metai 2031	Metai 2032	Metai 2033	Metai 2034
Laikinieji darbuotojai (AD lygio)	6	6	4	4	4	4	4
Laikinieji darbuotojai (AST lygio)	0	0	0	0	0	0	0
Laikinieji darbuotojai (AD + AST), tarpinė suma	6	6	4	4	4	4	4
Sutartininkai	4	4	4	4	4	4	4

Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	0	0	0	0	0	0	0
Sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai, tarpinė suma	4	4	4	4	4	4	4
IŠ VISO darbuotojų	10	10	8	8	8	8	8

Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti decentralizuotoje agentūroje reikalingų žmogiškųjų išteklių ir asignavimų (mln. EUR) apžvalga (santrauka)

Agentūra: EAPB	Metai 2028	Metai 2029	Metai 2030	Metai 2031	Metai 2032	Metai 2033	Metai 2034
Laikinieji darbuotojai (AD + AST)	6	6	4	4	4	4	4
Sutartininkai	4	4	4	4	4	4	4
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso darbuotojų	10	10	8	8	8	8	8
Iš ES biudžeto lėšų dengiami asignavimai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Iš mokesčių dengiami asignavimai (jei taikoma)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Iš EUIPO veiklos biudžeto / pertekliaus dengiami asignavimai (kai taikytina)	0,746	1,523	1,173	1,196	1,220	1,245	1,269
Bendrai finansuojami asignavimai (jei taikoma)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO asignavimų	0,746	1,523	1,173	1,196	1,220	1,245	1,269

Tarnyba laikosi savo pozicijos dėl pajamų, gaunamų pagal atitinkamą Europos inovacijų akto nuostatą, apskaičiavimo.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

– ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

  – ☐ nuosaviems ištekliams

  – ☐ kitoms pajamoms

  – ☐ nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis[57]						
		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**
……. straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-ioms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI

4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektas (-ai), kuriam (-iems) reikalavimas daro poveikį arba kuriam (-iems) jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
4 straipsnio 4 dalis	MTP pirkimai, vykdytini per TED platformą (skaitmeninę sąsają pranešimams apie viešuosius	Viešieji pirkėjai Ekonominės veiklos vykdytojai	MTP pirkimas	Duomenys Skaitmeninis sprendimas Skaitmeninės viešosios paslaugos

[57] Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 10 % surinkimo sąnaudų, kaip siūloma COM(2025) 574.

	pirkimus įkelti į *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*)			Proceso skaitmenizavimas ir automatizavimas Sąveikumas
4 straipsnio 4 dalis	Reikalavimas naudoti elektroninį pirkimo dokumentų formatą	Viešieji pirkėjai Ekonominės veiklos vykdytojai	MTP pirkimas	Duomenys Skaitmeninis sprendimas Skaitmeninės viešosios paslaugos Proceso skaitmenizavimas ir automatizavimas Sąveikumas
10 straipsnis	Reikalavimas viešiesiems pirkėjams nurodyti reikalavimus rangovams prisidėti prie rezultatų skelbimo, kai tinkama, kaip atvirųjų duomenų arba atvirojo kodo.	Viešieji pirkėjai Ekonominės veiklos vykdytojai	MTP pirkimas	Duomenys Skaitmeninis sprendimas Skaitmeninės viešosios paslaugos Proceso skaitmenizavimas ir automatizavimas
26 straipsnis	Reikalavimas laikytis duomenų apsaugos taisyklių, įskaitant elektroninių ryšių taisykles	Viešieji pirkėjai Ekonominės veiklos vykdytojai	MTP pirkimas	Duomenys Skaitmeninis sprendimas Skaitmeninės viešosios paslaugos Proceso skaitmenizavimas ir automatizavimas
32 straipsnio 3	Europos	Ekonominės veiklos	Intelektinės	Duomenys

dalies a punktas	Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba turi sukurti nematerialiojo turto vertinimo sistemą ir skaitmeninius procesus bei paslaugas, susijusius su informacijos apie intelektinę nuosavybę atskleidimu, jos tikrinimu ir vertinimu	vykdytojai Valstybės narės Sąjungos subjektai	nuosavybės vertinimas	Skaitmeninis sprendimas Skaitmeninės viešosios paslaugos Proceso skaitmenizavimas ir automatizavimas
32 straipsnio 3 dalies b punktas	Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba turi sukurti ir prižiūrėti skaitmeninę ryšių užmezgimo platformą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos visų rūšių Sąjungos lygmeniu saugomų intelektinės nuosavybės teisių licencijavimui ir perdavimui.	Sąjungos subjektai Ekonominės veiklos vykdytojai	Intelektinės nuosavybės licencijavimo ir perdavimo palengvinimas	Duomenys Skaitmeninis sprendimas Skaitmeninės viešosios paslaugos
32 straipsnio 3 dalies g punktas ir 35 straipsnis	Intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo įrodymų duomenų bazės kūrimas	Valstybės narės Kompetentingos institucijos Ekonominės veiklos vykdytojai Sąjungos subjektai	Duomenų tvarkymas ir analizė	Duomenys

4.2. Duomenys

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)
Su MTP pirkimo procedūromis susiję duomenys apie viešųjų pirkimų apimtį, viešuosius pirkėjus ir konkurso dalyvius ir (arba) rangovus	4 straipsnio 4 dalis, 6, 16 ir 17 straipsniai	ES viešųjų pirkimų portale naudojami standartai ir specifikacijos (e. formos, OASIS UBL, TED API, e. viešųjų pirkimų ontologija)
Duomenys, susiję su intelektine nuosavybe užtikrintu finansavimu, įskaitant informaciją apie tai, kaip buvo įvertinta intelektinė nuosavybė, naudojama kaip įkaitas kredito ar draudimo tikslais arba kaip nepiniginis įnašas investicijų į nuosavą kapitalą scenarijuose, apie atitinkamo sandorio dydį ir savybes, atitinkamos intelektinės nuosavybės teisės rūšį ir atitinkamus rodiklius, pavyzdžiui, nuosavo kapitalo vertinimą, užtikrinimą įkaitu arba paskolos ir vertės santykius.	32 straipsnio 3 dalies g punktas ir 33 straipsnis	Standartai ir specifikacijos, kuriuos turi nustatyti Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo kompetencijos centras, bendradarbiaudamas su Komisija, ir kurie apima: suderintus duomenų reikalavimus, taikomus intelektinės nuosavybės turto rūšiai, įkaito struktūrai, sandorio dydžiui ir paskolų rezultatams; dalijimosi duomenimis ir prieigos protokolus, atitinkančius taikytinas duomenų apsaugos taisykles; sąveikumo reikalavimus, kuriais sudaromos sąlygos susieti intelektinės nuosavybės registrus, komercinius registrus ir viešųjų priemonių įrašus, ir sandorių lygmens duomenų, surinktų naudojant ES remiamas intelektines nuosavybe užtikrintas finansines priemones, anoniminimo ir agregavimo standartus.

Derėjimas su Europos duomenų strategija

Paaiškinkite, kaip reikalavimas (-ai) dera su Europos duomenų strategija

- Pasiūlymu skatinama MTP pirkimo procedūroms ir intelektinės nuosavybės vertinimui ir komercializavimui naudoti skaitmenines priemones, o tai atitinka Europos duomenų strategijos tikslą skatinti skaitmenizavimą ir duomenimis grindžiamas inovacijas.
- Pasiūlymas grindžiamas esamomis skaitmeninėmis viešųjų pirkimų priemonėmis, įskaitant nacionalinius viešųjų pirkimų portalus. Tai atitinka Europos duomenų strategijos tikslą gerinti dalijimąsi duomenimis ir sąveikumą.
- Pasiūlymu skatinamas skaidrumas, kartu laikantis duomenų apsaugos ir duomenų konfidencialumo taisyklių, intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir komercinių

paslapčių apsaugos. Tai atitinka Europos duomenų strategijos tikslą skatinti skaidrumą ir pasitikėjimą duomenimis grindžiamomis ekosistemomis.

- Pasiūlymu siekiama sukurti startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms palankią aplinką, atitinkančią Europos duomenų strategijos tikslą skatinti inovacijas ir verslumą naudojant duomenimis grindžiamas technologijas.

Paaiškinimas, kaip nauji duomenys atitinka duomenų randamumo, prieinamumo, sąveikumo ir pakartotinio panaudojimo principus ir aukštos kokybės standartus

Duomenų prieinamumas, randamumas, sąveikumas ir tinkamumas pakartotinai naudoti, taip pat duomenų kokybės reikalavimai, susiję su **MTP pirkimais**, šiuo metu nustatyti duomenų skelbimo ir prieigos prie jų TED portale taisyklėse.

Pagal aktą surinktus duomenis tvarkys Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba. **Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos kompetencijos centras** tvarkys struktūruotą saugyklą su nustatytais metaduomenų standartais, kad duomenis būtų lengviau rasti ir pakartotinai naudoti. Tarnyba yra teisės subjektas, kuris tvarkys saugyklą. Prieiga bus reglamentuojama aiškiais protokolais, atskiriant viešai prieinamus duomenis nuo duomenų, kuriais gali naudotis tik įgaliotosios įstaigos. Sąveikumas su esamais intelektinės nuosavybės registrais ir komerciniais registrais bus užtikrinamas naudojant bendrus duomenų formatus ir bendrus identifikatorius. Duomenų kokybės standartus, įskaitant dalyvaujančių subjektų patvirtinimo taisykles ir ataskaitų teikimo pareigas, nustatys kompetencijos centras, bendradarbiaudamas su Komisija.

Duomenų srautai

Duomenų srautų suvestinis aprašas

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)	Duomenis teikiantis subjektas	Duomenis gaunantis subjektas	Keitimosi duomenimis priežastis	Dažnumas (jei taikoma)
Pirkimo dokumentai ir skelbimai	4 straipsnio 4 dalis, 6, 16 ir 17 straipsniai	Viešasis pirkėjas	Konkurso dalyviai	Pranešimų skelbimas ir nuoroda į pirkimo dokumentus	
Intelektinės nuosavybės vertinimo priemonės	32 straipsnio 3 dalies a punktas	EAPB	Ekonominės veiklos vykdytojai Viešosios įstaigos	Intelektinės nuosavybės vertinimo prašymas	
Intelektinės nuosavybės susiejimo informacija	32 straipsnio 3 dalies b punktas	EAPB	Ekonominės veiklos vykdytojai Viešosios įstaigos	Ryšių užmezgimo prašymas	
Su	32 straipsnio 3	Nacionalinės	EAPB	Prašymas	

intelektine nuosavybe užtikrintu finansavimu susiję įrodymai	dalies g punktas	garantijų institucijos Finansiniai tarpininkai		rinkti įrodymus		

4.3. Skaitmeniniai sprendimai

Pagal šį pasiūlymą **MTP pirkimai** bus vykdomi naudojantis TED portale naudojamais skaitmeniniais sprendimais.

Pagal šį pasiūlymą Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai pavesta sukurti šiuos skaitmeninius sprendimus:

- ekonominės veiklos vykdytojams ir finansų įstaigoms prieinamas skaitmenines priemones, kuriomis remiamas informacijos apie intelektinės nuosavybės turtą atskleidimas, jo tikrinimas ir preliminarus vertinimas;
- intelektinės nuosavybės licencijavimo ir perdavimo platformą, palengvinančią Sąjungos lygmeniu saugomų intelektinės nuosavybės teisių licencijavimą ir perdavimą;
- intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo duomenų bazę, kurioje renkami sandorių lygmens duomenys apie intelektine nuosavybe užtikrintas finansines priemones

Visus tris sprendimus administruos Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba ir jie atitiks taikytinus kibernetinio saugumo reikalavimus ir atitinkamas Sąjungos skaitmenines taisykles. Tais atvejais, kai naudojamos DI grindžiamos priemonės, visų pirma tikrinimo ir orientacinio vertinimo tikslais, bus užtikrinta atitiktis DI naudojimui taikomoms taisyklėms, o atitinkama rizikos klasifikacija bus įvertinta projektavimo etape.

4.4. Sąveikumo vertinimas

Akte numatytiems skaitmeniniams sprendimams reikalinga valstybių narių tarpvalstybinė sąveika; jie susiję su daugeliu ES subjektų ir viešojo sektoriaus institucijų, atitinkančių abi sąveikumo vertinimo sąlygas.

Šiuo metu TED portalas yra sąveikus būdas viešiesiems pirkėjams įkelti MTP pirkimo skelbimus, kurie buvo paskelbti nacionaliniuose viešųjų pirkimų portaluose, taip pat TED portale. Tikimasi, kad ateityje ES viešųjų pirkimų skaitmeninėje rinkoje toliau gerės įvairių nacionalinių ir ES viešųjų pirkimų portalų ir duomenų bazių sąveikumas, sudarant sąlygas vienos valstybės narės ekonominės veiklos vykdytojams lengviau dalyvauti kitos valstybės narės viešojo pirkėjo MTP pirkimo procedūroje ir supaprastinant dviejų ar daugiau valstybių narių viešųjų pirkėjų bendrai vykdomų MTP pirkimo procedūrų procesą. TED portalas ir toliau bus sąsaja, kuria naudodamiesi viešieji pirkėjai galės pradėti MTP pirkimo procedūras, o ekonominės veiklos vykdytojai – rasti MTP pirkimo verslo galimybių. Taigi, nacionalinių ir ES viešųjų pirkimų portalų ir duomenų bazių sąveika nėra šio sąveikumo vertinimo dalis.

Ekonominės veiklos vykdytojai ir viešosios įstaigos visose valstybėse narėse galės naudotis Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos vertinimo priemonėmis ir ryšių užmezgimo platforma, todėl reikės semantinio sąveikumo su nacionaliniais intelektinės

nuosavybės registrais ir komerciniais registrais. Intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo duomenų bazėje bus kaupiami nacionalinių garantijų institucijų ir finansų tarpininkų duomenys, todėl reikės suderintų duomenų formatų ir bendrų identifikatorių. Projektavimo ir įgyvendinimo etapuose bus įvertinta, ar atitinkamus ES lygmeniu prieinamus sąveikumo sprendimus galima naudoti pakartotinai. Pagrindinės likusios kliūtys apima skirtingus nacionalinius intelektinės nuosavybės registrų formatus ir centrinio ES lygmens intelektinės nuosavybės įsipareigojimų registro nebuvimą.

Kadangi šiuo pasiūlymu nustatomi nauji privalomi reikalavimai tarpvalstybinėms skaitmeninėms viešosioms paslaugoms, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/903[58], buvo atliktas sąveikumo vertinimas ir parengta ataskaita turi būti paskelbta Europos sąveikumo portale.

4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės

Siekiant remti skaitmeninių sprendimų įgyvendinimą pagal šį pasiūlymą, planuojamos šios įgyvendinimo priemonės:

MTP pirkimas:

- esamų funkcijų naudojimas siekiant pradėti MTP pirkimo procedūras per TED portalą ir naujų skaitmeninių funkcijų integravimas siekiant pradėti MTP pirkimo procedūras per ES skaitmeninę viešųjų pirkimų rinką;
- gebėjimų stiprinimo veikla, skirta valstybėms narėms, viešiesiems pirkėjams ir ekonominės veiklos vykdytojams, siekiant remti platų ir teisingą naudojimąsi galimybe pradėti MTP pirkimus per TED portalą

Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos veikla:

- Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos intelektine nuosavybe užtikrinto finansavimo kompetencijos centro, atsakingo už skaitmenines priemones, ryšių užmezgimo platformą ir įrodymų duomenų bazę, įsteigimas ir veiklos pradžia;
- Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos ir Komisijos bendrai parengta finansų įstaigoms skirta gebėjimų stiprinimo programa, kuria siekiama remti vertinimo sistemos ir skaitmeninių priemonių diegimą;
- bandomasis įrodymų duomenų bazės etapas, kuriame dalyvauja atrinktos nacionalinės garantijų institucijos ir finansų tarpininkai, kad būtų galima atlikti kartotinį tobulinimą prieš visapusišką įdiegimą

[58] 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/903, kuriuo nustatomos viešojo sektoriaus aukšto lygio sąveikumo visoje Sąjungoje priemonės, (Europos sąveikumo aktas) (OL L, 2024/903, 2024 3 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).